

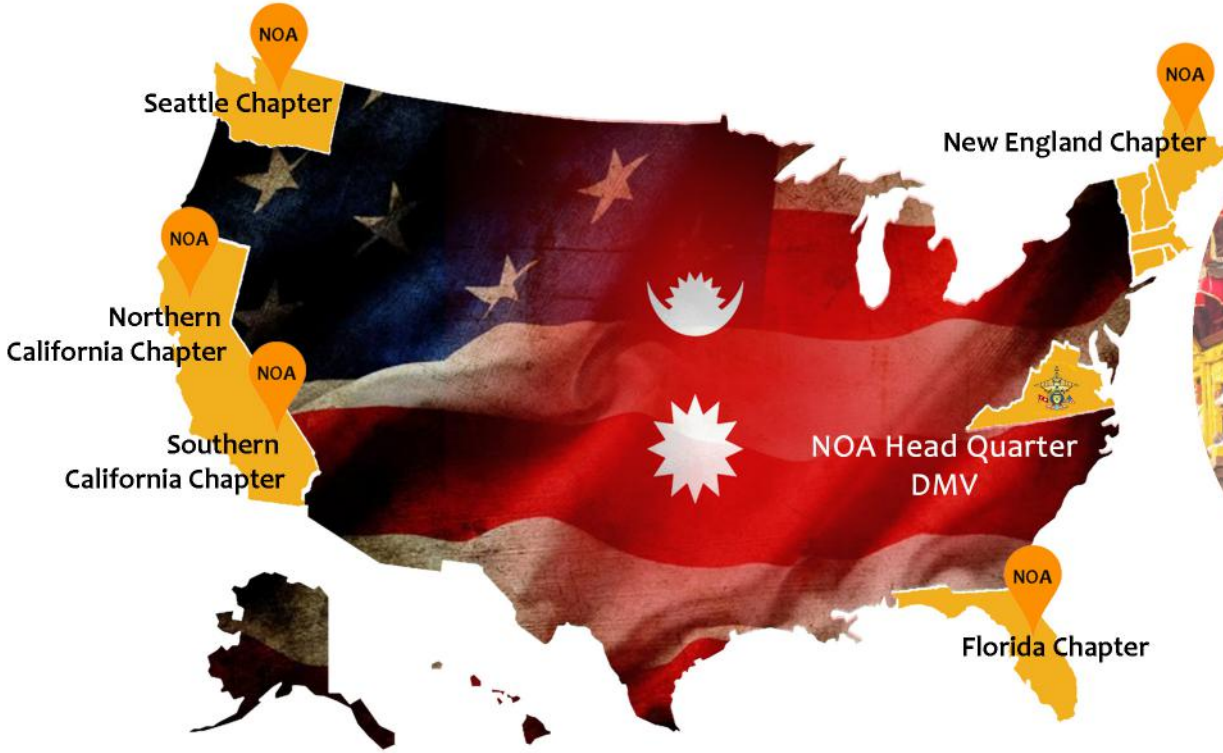
नवाह अगनाकडहन अदा अमानिदा

NEWAH ORGANIZATION OF AMERICA

बसकस

नयाल संवन १९७९ तबला धर सङ्गमी

L
A
S
K
U
S

22nd

ANNUAL
CONVENTION,
Saturday, May 27th

OFFICIAL
MAGAZINE
2023

“The Role of Media in Communicating,
Broadcasting and Promoting Newah Culture,
Tradition, Heritage, Language and Beyond”

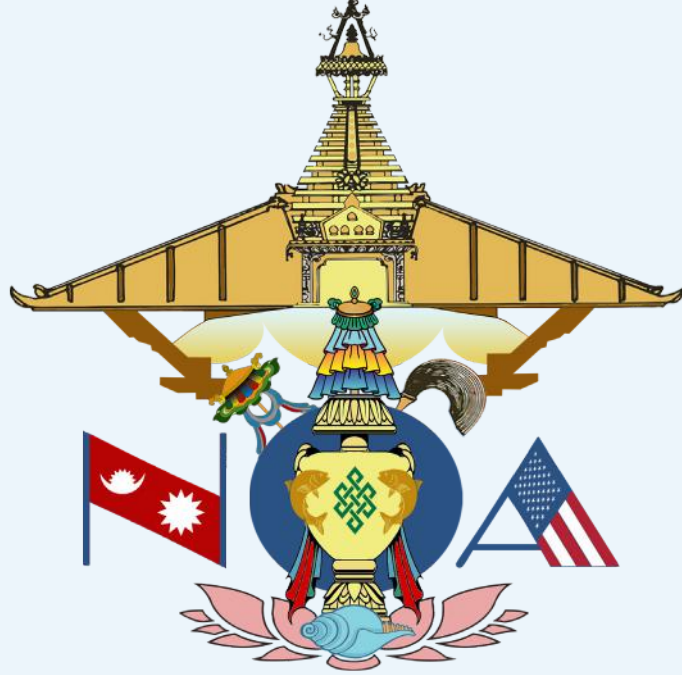

(703) 340-6515 U.S.A / 01-5530634 NEPAL
www.fotopasal.com

 <https://www.instagram.com/fotopasal/>

 <https://www.facebook.com/fotopasal>

नवाः अगनाःकःमन अदा अर्मावतः

NEWAH ORGANIZATION OF AMERICA

A Tax Exempt 501(c)(3) Non Profit Public Charitable Organization

LASKUS Magazine Editorial Team

Chief Editor

Udaya Shrestha

Managing Editors

Yagya Man Shakya, Mahindra MS Pradhan,
Kiran Ken Ranjit, Navin M Ranjit

Coordinator

Prabin Tamrakar

Marketing/Advertisement

Rajesh Lal Shrestha

Financial Control

Divakar Dhaubhadel

Management

Babita Shrestha, Sugandha Shrestha, Markandeya MS Pradhan

GRAPHICS / DESIGN & LAYOUT

SANJEEP PRADHAN

sanjeeppradhan@hotmail.com

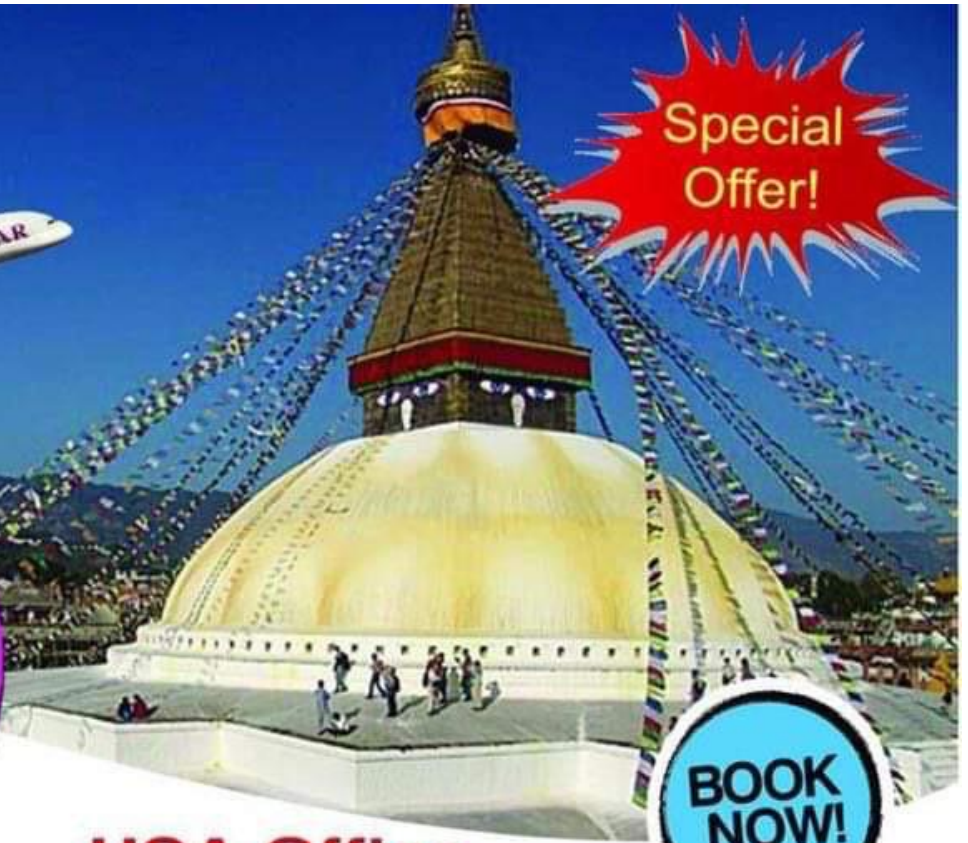
Disclaimer:

The information provided in this LASKUS magazine is for general informational purposes only. The views and opinions expressed by the authors, contributors, and interviewees in this magazine are their own and do not necessarily reflect those of NOA. All rights reserved.

USA-KTM KTM-USA

Special Offer!

BOOK NOW!

USA Office

5512 Talon Ct

Fairfax VA 22032

Reservation: 1.703.663.8070

Toll Free : 1.888.663.8525

Email: fly@aeronepal.com

aero nepal travel

keep traveling ...

Nepal Office

Shangrila Bldg(behind chhaya Center)

Amrit Marg, Thamel, Kathmandu

Tel: 977.1.4520055/ 4520333 / 4520322

**BEST FARE
GUARANTEE
BOOK DIRECT**

A TRUSTED TRAVEL PARTNER IN USA

सम्पादकीय

निस्कपट ज्ञान, जटिल सीप व दृढ संकल्प दुर्पि नेवा: जाति हलिमे न्ह्याथाये च्वँसां थगु हलिं न्यंक्कजा:गु सम्पदा, संस्कृति परम्परा भाय् कला, नृत्य यात गर्व जोश व लगनशीलकथं न्ह्याकायंकेत व प्रतिनिधित्व यायेत न्ह्याब्लें तयार दु । थ्व:हे भावनाकथं सन् २००१ स अमेरिकाया मेरिलायण्ड राज्य्य नीस्वंगु नेवा: अर्गनाइजेशन अफ अमेरिका (एन.ओ.ए.) कर छूट ५०१ (ग) १ गैर नाफामूलक परोपकारी संस्था ख: । थ्व संस्थाया मू ह्व:ता धइगु हे नेवा: संस्कृति, सम्पदा, तजिलजि, नख:चख:, नसात्वँसा, संगीत नापँ परम्पराया प्रवर्द्धन, संरक्षण व अभ्यास यायेगु ख: । अमेरिकाय् च्वनादिइपिं थीथी गतिशिल नेवा: समुदायनापँ स्वापूतयेखना, तिव:विइखना व लगातार सेवायायेखना लयेता व: । मे २७, २०२३ नेपाल सम्बत १९४३ तछला थ्व: सप्तमी खुनु जुये त्यंगु नीनिक्व:गु दँ मूज्या: व पलिस्था दिंया लसताय् लाका थ्व: सफू पिदने त्यंगुलिं एनओए दुज: अभू लयेता । भी द्रूत व विवेकपूर्ण डिजिटल सूचना प्रविधि युग्य दु अर्की दक्वनापँ स्वानाच्वनेगु व खँलाबँला याना च्वने फये हे मा: । थुगुसीया नारा “नेवा: संस्कृति, परम्परा, सम्पदा, भाय् व मेमेगु नापँ संचार, प्रशारण वा प्रवर्द्धनय् मिडियाया भूमिका” ख: ।

थ्व लसकुस दँ पौ नं एन.ओ.ए. या थी थी गतिविधि व ज्याभ्व:या ब्वलं:क्क सूचं विई धका जिमित भल:सा दु । जिमिसं अमेरिका व हलिमेया थी थी देय् खय् च्वनादिइपिं नेवा:पिनिगु प्रतिनिधित्व याइपिं च्वमीपिनिगु च्वसुत दुथ्याकेत कुत: यानागु दु । लसकुस दँ पौ भीगु थौया दुज:पिं व लिपाजुइपिं दुज:पिं, व पाहाँपिंत मू थीथी ज्याभ्व:या बारे सूचं विइगु सुनिश्चित यायेत व्यवस्था यानागु मू संचार प्लेटफर्म ख गुगुकी वयेकपिसं अतिकं येकेफु । भीगु थीथी ज्याभ्व:त ब्वलंका यंकेत, थीथी सम्बन्ध बल्लाकेत, अन्तरसम्बन्ध व सदस्यता ब्वलंका वनेत व सामुदायिक चासोयात ब्वलंकावनेत खुल्लारुपय् वइगु विचा: सुभावा व टिप्पणीयात जिमिसं दुनुगलं निसें लसकुस याना । जिमिगु लक्ष्य व उद्देश्यत पुवंकेत न्हार्पानिसें तिव: बिया च्वना दिइपिं दक्व: व्यक्ति, संस्था पिनित दुनुगलं निसें उच्च सम्मान व कृतज्ञता व्यक्त याना च्वना । जिमिसं यायेगु लिपालिपा या प्रयाशय् नं अथेहे ग्वाहाली याना दिइ धका मनतुना । च्वमीपिं, ग्वाहालीमीपिं, व्यक्ति, परिवार व शुभेच्छुक पिनिगु च्वजा:गु च्वसा, चिनाखँ, व्यावसायिक वा व्यक्तिगत विज्ञापन, गुगु विज्ञापनया बिना थ्व पौ:या पिथना हे जइफइमखु, या नितिं न यक्व सुभाय् देछानाच्वना । एन.ओ.ए. या नेपाल संयोजक किरणकेन रंजितजु व अमेरिकाय् प्रवीण ताम्राकारजु च्वसु, चिनाखँ व थीथी सामग्रीत: मुनेगु व समीक्षा यायेगु ज्याये च्वछायेवहगु योगदान बिया दिइगुलिं वयेकपिंत नं सम्मान व सुभाय् देछानाच्वना । उत्कृष्ट कभर डिजाइन, ग्राफिक्स व लेआउटया निति सन्जिप प्रधानजुयात उच्च गुणस्तरयु मुद्रणया नितिं डट्स प्रिन्टिंग हाउस व विष्णुहरि महर्जनजु, ग्वाको, यल यात नं दुनुगलंनिसें सुभाय् देछाना ।

अन्त्यय् थ्व लसकुस पत्रिकाया व्यवस्थापन,तयारी व प्रकाशनय् थ:थगु अमूल्यगु ई बिया तिव: बियाद्युपिं एनओए या कार्यकारी समितिया दक्व: दुज:पिंतनं दुनुगलंनिसें सुभाय् ।

Editors' Note:

Newah people with impeccable knowledge, intricate skill and absolute determination no matter where they reside are poised to continue and represent their world class heritage, renown culture, tradition, language, arts, dance with greatpride, passion and perseverance. Following the same spirit, the Newah Organization of America (NOA) established in 2001 at Maryland, USA is a tax exempt 501 (c)3 non-profit charitable organization with primary objectives to promote, preserve and practice Newah culture, heritage and traditions including rituals, festivals, food, music and more. We are immensely proud and fortunate to be connected to the root, contribute and continuously serve a diverse and dynamic Newah communities in the US. NOA team is pleased to bring this edition of official LASKUS flagship magazine on the occasion of the 22nd Annual General Meeting and National Convention held on May 27, 2023 (N.S 1143 Bachhalaga Saptami). As we live in a fast and prudent digital information technology era and being able to stay connected and communicate is paramount. We proudly dedicate this year's theme as “The Role of Media in Communicating, Broadcasting and Promoting Newah Culture, Tradition, Heritage, Language and Beyond”.

We believe this magazine should highlight and provide a glimpse of comprehensive information of numerous NOA's activities and programs. We strived to include materials from writers representing Newah expatriates residing US and various other countries. The LASKUS magazine is the principal communication platform managed to ensure our existing and future members, guests and visitors are informed of key events and activities that might highly interest them. We welcome critical ideas, suggestions and comments openly addressed to improve our programs and activities, strengthen relationships, networking, increase memberships and foster community interest. We extend highest appreciation to all individuals and institutions helping us to nurture in the past and present to achieve our goals and objectives successfully and hope for continuation of same love and support to our future endeavors. This publication would not have been successful without the incredible support from the writers, contributors, individuals, families and well-wishers for their excellent articles, poems, business and personal advertisements. We recognize and thank Mr. Kiran Ken Ranjit, NOA Nepal Coordinator and Mr. Pravin Tamrakar in the US for their commendable contributions in gathering and reviewing articles, poems and relevant materials. Our sincere appreciation to Mr. Sanjeep Pradhan for outstanding cover design, graphics and layouts and Dots Printing House-Bishnuhari Maharjan, Gwarko, Patan for their high-quality printing job. Finally, we acknowledge and extend sincere gratitude to all NOA Executive Committee members for their invaluable support in managing, preparing and publishing this LASKUS magazine.

TABLE OF CONTENTS

Editorial		3
Executive Committee		7
President's Message	Yagya Man Shakya	8
Greeting from the Ambassador of Nepal	Prof. Sridhar K . Khatri	11
Greeting Message from NPPA	Manohar Shrestha	13
Greeting Message from NECC	Saroj D Prajapati	15
Greeting Message from Newa Dey Daboo	Pabitra Bajracharya	17
Greeting Message from BANA	Subodh Bilas Panta	19
Greeting Message from Nepali Pathshala	Samagya Karki Aryal	21
Greeting Message from NCSA	Dr. Hemanta Joshi	23
Greeting Message from JSB	Sunita Manandhar	25
Greeting Message from Tamang Society of GW	Dawa TAmang	27
बुद्ध-जलं खैव:थे च्व	दुर्गा लाल श्रेष्ठ	29
शताब्दि पुरुष सत्य मोहन जोशी व क्यानेडियन नेवा: गुथि	बिमल श्रेष्ठ	31
भ्रिपु हाइकु	किरण केन	33
लुमन्ति मांया	अञ्जना ताम्राकार	33
जीवन के हो ?	लक्ष्मी महर्जन	35
जिगु थ:गु थ्व थाय्	आर. मानन्धर	36
म्वायेगु कला	रामगोपाल आशुतोष	36
भाय् व: कि मव: ?	प्रवीण ताम्राकार	37
हकत्वाया ज्यापु सनागुथि	शान्त महर्जन	38
प्रो. डा. भाजु त्रिरत्न मानन्धरनाप खँल्हाबल्हा	प्रवीण ताम्राकार	44
Hira Moti	Keshar Man Tamrakar	50
Showcasing Newah Traditional Wedding in Toronto	Uttam Kumar Makuju	53
The role of media in communicating, broadcasting and promoting		
Newa culture, tradition and heritage	Dr. Jyoti Tuladhar	56
नेवा: संस्कारय् चिकंया छ्यलाबुला	नितु डंगोल	61
Lakhey Mask Dance in Edmonton, Canada	Dr. HemantaJoshi	64
रमेश ताम्राकारया लुमन्ति	विष्णु श्रेष्ठ	67
एन.ओ.ए.या १५ व्व:गु अधिवेशन	वंशीधर वज्राचार्य	68
सिना सिना म्वायेत मखु जीवन	बाल गोपाल श्रेष्ठ	71
नेवा:कुनाबिनां	ओमकारेश्वर श्रेष्ठ	72
यर्थाथ	जितेन्द्र रसिक	79
छं कयेपूगु धा:	कविन्द्रलाल प्रधान	81

TABLE OF CONTENTS

“From Galli-s And Nani-s To The Allies of Halin”	Daya Shakya	82
न्हापांगु मतिना	कविकिरण, नेपारिका	84
मां	सुनिल बज्राचार्य	85
पित्याःया सवाः	सुधीर ख्वि	85
सिपं (चित्ता)	राजुराम मुनकःमि	85
NOA Activities	Head Quarter	87
NOA Chapter	Northern California	105
NOA Chapter	Florida	106
NOA Chapter	Seattle	107
NOA Chapter	New England	108
NOA Chapter	Southern California	109
NOA Seattle Chapter Activities	Group Kayeta Puja	110
NOA Florida Chapter Activities	Buddha Jayanti	111
NOA Florida Chapter Activities	Yenya Puhni	111
NOA Northern California Chapter Activities		113
NOA Annual Activities	2022-2023	116
NOA Financial Report F.Y. 2022-2023		119
NOA Life members		120
NOA Life Member’s Graduated Children		124
NOALC Students		126
NOA Sponsorship Program	JSB	127
जि मतिना यानान्तु च्जना	अन्नपूर्ण दर्शनधारी	130
गजल	रामेश्वोर मिश्रण श्रेष्ठ	130
पलायन	नरेश अमात्य	131

Congratulations
on **NOA's**
22nd
Annual Convention and General Meeting!

Himalayan Elderly Care ,Inc.

Dedicated

To

Quality Health Care Services

17234 New Hampshire Ave

Silver Spring, MD 20905

Phone: 301 455 6016

www.hecgroups.com

EXECUTIVE COMMITTEE

2020 - 2023

President

Mr. Yagya Man Shakya

1st Vice-President

Mr. Mahindra M.S Pradhan

2nd Vice-President

Mr. Rajesh Lal Shrestha

General Secretary

Mr. Udaya Shrestha

Treasurer

Mr. Divakar Dhaubhadel

Secretary

Mrs. Babita Shrestha

Executive Member

Mr. Navin Mohan Ranjit

Executive Member

Mr. Sugandha Shrestha

Executive Member

Mr. Markandeya M.S Pradhan

NOA Scholarship Chairman

Mr. Rajesh Shrestha

NOA Chapters Coordinator

Mr. Ram Lal Shrestha

Nepal Country Coordinator

Mr. Kiran Ken Ranjit

Advisors

Mr. Tribhuvan Tuladhar
Mr. Rajesh Shrestha
Mr. Ram Lal Shrestha

Mr. Season Shrestha
Mrs. Babita Pradhan Shrestha

NEPAL ORGANIZATION OF AMERICA

PRESIDENT'S MESSAGE

यज्ञ मान शाक्य

नायः

नेवाः अर्गनाइजेशन अफ अमेरिका,
एलिकोट सिटी, मेरिल्याण्ड, संयुक्त राज्य अमेरिका ।

ज्वजलपा नापं नमस्ते,

दकसिवे न्हापां नेवाः अर्गनाइजेशन अफ अमेरिका (एन.ओ.ए.) या नीःनिक्व (२२) गु दँःमुज्या, नेपाल संवत् १९४३ तछला थ्वः सप्तमी (May 27th, 2023, Saturday) शतिवाः, खुनु Eastern Middle School, Silver Spring, Maryland य् भगायादीपिं सकल नेवाः अर्गनाइजेशन अफ अमेरिका (एन.ओ.ए.) या दुजः पासापिं व दुजःया छँ जःपिं, सकल हने बहःपिं संस्थापक सदस्य, सल्लाहकारपिं, पुल्हापिं नायो, आजिवन दुजःपिं, ग्वहाली यान(दिपिं पासापिं, संघसंस्थाया पदाधीकारीपिं, Sponsor पासापिं, Media पासापिं नापं भिं ज्याया नितिं आशिका याना दीपिं सकसितं दूनुगलं निसें लसकुस नापं यक्व यक्व सुभाय देछाना च्वना । थौं जि तसकं हे लसतां जायाच्चंगु दु, एन.ओ.ए.या दँय्दसं तःजिक पिथना वयाच्चनागु ख्वाःपौ “लसकुस” पत्रिकाय् अन्तिमगु छत्वाःचा नुगःया खँ तय् खना ।

नेवाः अर्गनाइजेशन अफ अमेरिका (एन.ओ.ए.) जिगु नायः सुलय् पलिस्था जूगु ज्यासना पुचः थौंया दिनसं स्व (३) दँ (२०२० सं निसें २०२३) तकया ज्या क्वचाइगु जुल । थुगु स्व दँ या दुने थीथी न्हूगु ज्या नापं भाषा, कला-संस्कृतिया उत्थान व संरक्षण सम्बर्द्धन याना वयागु जुल । संस्थानापं सन् २००८ साल निसें आवद्ध जुया, थीथी कथं ग्वहाली याना, थउं जिगु नायःसुनं स्व (३) दँ मिखा फतियानाथेहे क्वचागु जुल । थउंया दिं जिगु अन्तिम जुगुलिं भतिचा नुःगनं मछिनाच्चंगु दु । अयन छगु मनं त्याका च्वना, नायः पदं जक त्वता च्वनागु ख संस्थानापं न्ह्यावलें आवद्धहे दिन धका ।

सन् २००९ सालय् पलिस्था जुगु थ्व संस्थाया न्ह्य (७) क्वम्ह नायः जुया भिगु भाषा, कला-संस्कृति, तजिलजियात थुगु देः गालय् (अमेरिकाय्) प्रचारप्रसार नापं संरक्षण सम्बर्द्धनया नितिं ग्वहाःलीया ज्याःयाय् दया तसकहे लसता वयाच्चंगु दु । संस्थाया मू आज्जूकथं भिगु भाषा, कला-संस्कृति, तजिलजियात ल्यंका तयगु नापं न्हूगु पुप्तायात सेनेकन्हे याना लःल्हाना वनेगु आज्जू कयं, थीथी देःपाखें भाषा, कला-संस्कृतिया विज्ञत, मू न्वचु कथं थन ब्वना थीथी ज्याभव्व न्ह्याका वयाच्चनागु जुल । थ्वहे भवलय् थुगुसिया मू न्वचु (Theme) - *"The Role of Media in Communicating, Broadcasting and Promoting Newah Culture, Tradition, Haritage, Language and Beyond"* पाखे भाषा, साहित्य, कला-संस्कृतिया विज्ञ भाजु केशरमान ताम्राकार यात ब्वना च्वनागु जुल । वयकलं न्ह्यव्वया दिगु मू न्वचु पाखें यक्व खँ भिसं सिकेथुइके खनिधयागु आशा याना च्वनागु दु ।

वंगु दँय् सन् २०२२ लय् London पाखे. मू न्वचू भाजु संयुक्त श्रेष्ठयात ब्वना *"Role and Responsibility of Youth in Preserving Newah Culture, Tradition and Language"* या मू खँय् न्ह्यव वया दिगुजुल । वयक पाखें न्हुग पुप्ताया मस्तेसं यक्वयक्व न्हुगु खँ सिके व सयके खंगुजुल । लिसें न्हुगु पुप्ता (NOALC) या नेवाः मस्तपाखें भिगु कला-संस्कृतियात न्ह्यव्वयगु ज्याःनं वंगु दँःनिसें न्ह्यागु जुल । मय्जु लो चनीतारा शाक्य पाखें मिसा पिनिगु जिवनया विषेश स्वंगु संस्कार (ईहि, बाह्रा व इहिपा) या खँ यात बाँलाक न्ह्यव्वया दिगु जुल । लिसें मूःन्वचुया खँ ग्वलय् न्हूगु पुप्ताया मस्तनापं न्ह्यसलिस ज्याभव्व याना, न्हुगु पुप्ताय् गथे याना ब्यानावनेगु धका खंलाबंला नं जुगु जुल ।

PRESIDENT'S MESSAGE

अमेरिका दे या डिसी महानगर क्षेत्र Maryland, Washington DC व Virginia च्वपिं सकल नेवाः तयत् छधिःछप्पं याना नेपाल भाषा, कला-संस्कृतिया संरक्षण, सम्बर्द्धन व प्रचारप्रसार याना, नेवाः तयगु पहिचान जुया च्वंगु मूर्तअमूर्त तजिलजियात जीवन्त यासे, न्हूगु पुष्तायात सेनेकने याना ब्यानावनेगु हे थुगु संस्थाया मूआज्जु खः । थन दुगु दक्व समुदाय, जाति, धर्म, संस्कृति व भाषाभाषी त नापं थगु मित्रता कायम याना समानता, स्वतन्त्रता, मैत्रीभाव दयका अमेरिका दे गाःलय् नेवाः तयगु पहिचान यायगु ज्याय् सदां न्ह्योनि वया, नेवाः तयगु परिचय बियावयाच्वनागु संस्था खः नेवाः अर्गनाईजेशन अफ अमेरिका (NOA) ।

नेपाः देशं पिनी, अमेरिकाय् च्वना दिपिं सकल नेवाःतयत् छथाय् हया नेपालभाषा, कला-संस्कृति यागु संरक्षण, संबर्द्धन, प्रवर्द्धनया नितिं, अमेरिकाया थीथी राज्यय् फ्लोरिडा, बोस्तन, नर्दन क्यालिफोनिया, सदरन क्यालिफोनिया, सियातल राज्यय्, थःगु न्यागु कचाः नीस्वनालि नेवाः भाषा, कला, संस्कृति, लिपि, परम्परा, बाजा, नृत्य, भेषभुषा, तजिदजियात संरक्षण सम्बर्द्धन व प्रचारप्रसारया नितिं थीथी ज्याभव याना वयाच्वंगु सकसिनं स्युगु हे खं जुल ।

थुगु ज्यासना पुचया दुजः पासापिं व वयकपिनिं छेंजःपिं पाखें ग्वहाली व भलसा मदुगु जुसा भिसं ताःतुनाथें ज्या न्याकेत सम्भव दैमखु । वयकपिं संस्थाया नुगचुथें जुया जित भलसा बियादिगुलिं हे स्वदं तक सुथालाक न्ह्यावने फतः । एन.ओ.ए. या सकल दुजः पासापिं, आजीवन दुजःपिं, साधारण दुजःपिं, सकल संस्थापक दुजःपिं, पुलाँपि नायः भाजुपिं, पुलाँगु ज्यासना पुचःया हनेबहः दुजःपिं, सकल सल्लाहकारपिं, भोलिन्टियर पासापिं, आर्थिक ग्वहाली याना(दीपिं पासापिं, मिडियाया पासापिं पाखें निःस्वार्थ भावं यानादिगु तःधंगु ग्वहालीं नापं वयकपिसं बियादिगु मार्गदर्शन व सरसल्लाहयात कजिना एन.ओ.ए.या नेतृत्वयात बाँलाक लँय् न्ह्याकेत ताःलाना च्वंगु जिं तायका च्वनागु दु । वयकपिं सकसितं दुनुगलं निसें सुभाय देछाना च्वना । सकल वयकपिनिगु ग्वहालिं एन.ओ.ए थउं थनतक थेंकेत ताःलागु खः ।

जिगु छें जः पिन्तनं सुभाय् देमछासे च्वने फौमखु । थीथी दक्व ज्याःभवःलय् जिगु छेंजः पिनीगु ग्वहाली व भलसां याना जिं एन.ओ.ए यात स्वदं तक बाँलाक कजिना न्ह्याकायंके फत । वयकपिनी ग्वहाली मदुगु जुसांनं जिं थुलि याउंके न्ह्याके यंके फइमता । जिगु छेंजः पिन्तन यक्व यक्व सुभाय् देछाना च्वना ।

एन.ओ.ए.एल.सि. (NOALC) एन.ओ.ए.या भाषा स्यनाकुथी थनहे बुपिं नेवाः मस्तयात भाषा, कला, तजिलजि स्यनेकनेया ताःतुना लिपि, हुलाप्याखं, मँ, खःप्याखं, नसात्वंसा नापनापं नेवाः संस्कारया खें नं भिसं स्यने कने याना वया च्वनागु जुल ।

भिगु एन.ओ.ए यागु दैयदसं पिथनीगु ख्वाःपौ “लसकुस” पत्रिका या नितिं ग्वहालि याना दीपिं भाजु प्रवीण ताम्राकार, भाजु संजीव प्रधान, नेपाःया मू कजि भाजु किरणकेन रजित नापं सकसितं यक्व यक्व सुभाय देछान च्वना ।

नेवाः अर्गनाईजेशन अफ अमेरिका (NOA) पाखें नेपाल भाषा, कला-संस्कृतिया संरक्षण सम्बर्द्धनया नितिं नेपालय् च्वंगु थीथी संस्था व पुचःयात थीथी ईलय् आर्थिक रुपं ग्वहाली याना तिःवबिया वया च्वनागुनं जुल । थ्वहे भवलय् दुर्गालाल साहित्य प्रतिष्ठानया ग्वसालय् नेपाःया अतिकं हनेबहम्ह जनकवि भाजु दुर्गालाल श्रेष्ठया अमेरिका यात्रा सम्बन्धी पिदने त्यंगु चिना खँ मुनाया निमित्त माःछि आर्थिक ग्वहालि नापं थुगु सफूया न्हापांगु उलेज्या नेवाः अर्गनाईजेशन अफ अमेरिका (NOA) या नीनिदँया दँःमुज्याय् न्ह्याके दयाः जिपिं सकल ज्यासना पुचः अतिकं हर्षित जुया च्वनागु दु ।

एन.ओ.ए.(NOA) छगु non-profit organization, 501(C) Tax exempt organization खः । NOA पूर्णरुपं भि शुभचिंतक पिनीगु ग्वहालीं व स्वापुपाखेंहे क्वात्तुना न्ह्याना च्वंगु संस्था खः । छिस्करपिनीगु ग्वहाली विना संस्था थगु आज्जुलय् थेंके फइमखु । उकिं छिस्करपिनीगु निरन्तरता ग्वहालीया नितिं आशानं याना च्वना ।

आःवईगु न्हुगु ज्यासना पुचःयात जिगु पाखें यक्वयक्व भिंतुना देछाना च्वना । नापं वयकपिनीगु कार्यकाल ज्याःसुथाँ लायमा धका आशिकानं याना च्वना । न्हुगु ज्यासना पुचःया सकल दुजःपासापिं अनुभवी व ज्याः न्ह्यवय् फुपि जुगुलिं भिगु संस्था अभ् न्योने न्ह्याँवनेफे धयागु जिं आशा याना च्वनागु दु ।

एन.ओ.ए. या दछि न्येकं थी थी ज्यायाना भाषा, कला-संस्कृतिया प्रचार प्रसार नापं संरक्षण, सम्बर्द्धन, प्रवर्द्धन याना वया च्वनागु जुल । एन.ओ.ए.या थीथी दँ मुज्या त धयाथु पुचः कयतापुजा, यें या पुन्हि, नेपाल संवत व शंखधर साखा हनेगु, म्ह पुजा, योमरि पुन्हि, पाहाँचढ्हे, स्वस्थानी व्रत नाप भाषा कला ब्वनाकुथि थीथी ज्या दयँदसं न्ह्याका वया च्वनागु जुल ।

अन्तलय् नेपाः दे पाखें थन अमेरिकाय् वया दिपिं हनेबहःपिं नेवाः न्ह्यलुवा विध्वान पिनीत् वयकपिसं ने वालभाषा, कला-संस्कृति यात यानादिगु योगदानया कदरयाना वयकपिंत थीथी ईःलय् हनेबने ज्या न थ्व भिगु संस्था एन.ओ.ए. पाखें याना वया च्वनागु जुल ।

एन.ओ.ए.या वंगु स्वदँया दुने याना वयागु ज्याभो

- दँयदँसं दँ मुज्या हने
- दँयदँसं शंखधर साखा हनेज्या नापं नेपाल संवत तःजिक हनेज्या
- दँयदँसं पूचः कयता पुजा ज्याभवः
- दँयदँसंया येंया पून्हि तःजिक हनेज्या
- दँयदँसं मस्तयात योमरी दयके स्यना योमरी पून्हि हनेज्या
- दँयदँसं सकल पूचःमुना पाँचःढ्हे हनेज्या
- दँयदँसं नेपाःया जगत सुन्दर ब्वनेकुथि छात्रवृद्धि ज्याभव
- दँयदँसं थीथी कथं जगत सुन्दर ब्वनेकुथि आर्थिक रुपं ग्वहाःली
- स्व. सताब्दी पुरुष डा. सत्यमोहन जोशीयागु लोकसाहित्य परिषदयात आर्थिक ग्वहाःली
- नेपाया थीथी नेवाः संस्थायात आर्थिक रुपं ग्वहाःली २०२२
- दुर्गालाल साहित्य प्रतिष्ठान पाखें पिथनीगु सफुयात आर्थिक रुपं ग्वहाःली २०२३
- दुर्गालाल साहित्य प्रतिष्ठान पाखें पिथनीगु सफु “छुं छुं गिजिमिजि ध्वः” "Some Fuzzy Line" या उलेज्या -२०२३ मे (ने.सं. ११४३ तछला थ्वः सप्तमी)
- रञ्जना लिपि स्यने ज्या २०२१-२०२२
- थीथी नेवाः बाजा, में, हुलाप्याखं, खःप्याखं स्यने ज्या २०२०-२०२३
- एनओए पाखें थीथी संस्थाय् पाखे प्रचारप्रसारया नितिं नेवाः भाषा कला यात न्ह्यब्वया वया च्वनागु २०२०-२०२३
- नेवाः भाषा, कला-संस्कृतियात म्वाकातयगुया नितिं हलिं यंक च्वपिं मस्तयागु धें धें बल्ला कासा "Newah Talant Hunt" ज्याभो २०२१-२०२२
- हनेबहःम्ह कवि भाजु राजभाई जकमि जु यात हने ज्या २०२१-२०२२
- हनेबहःम्ह नेवाः अभिन्यता मयजु सृजना प्रधान जु यात हने ज्या २०२१-२०२२

सुभाय्

THINKING OF BUYING OR SELLING A HOME?

Everything You Need Is An
Experienced Real Estate Agent

*I AM YOUR LOCAL REAL
ESTATE EXPERT!*

Residential Commercial

Buying Selling Leasing

Contact Me Today

Surendra Pradhan

301-526-5589

surendra19888@gmail.com

**8030 Belair RD #100
Nottingham, MD 21236**

410-497-5238

www.ghimirehomes.com

DANCE CENTER

**KC
DANCE
CENTER**

**4350 Blue Spring Dr.
Chantilly, VA 20151**

Locations:

**5801 Quantrell Ave
Alexandria, VA 22312**

**10306 Eaton Place
Fairfax, VA 22030**

Contact:

(703) 386-6457 / (703) 362-7255

नेपाः पासा पुचः अमेरिकाय

Nepa Pasa Pucha Amerikaye

नेपाः पासा पुचः अमेरिकाय

Mailing Address
24406 Carolina Rose Circle
Aldie, VA 20105

Email
manohar.shrestha@nppa-usa.org
info@nppa-usa.org

Phone: (703) 599-0469

Web: www.nppa-usa.org

नेपाः पासा पुचः अमेरिकाय

President
Manohar Shrestha

Vice-Presidents
Shanti Shrestha
Allan Maharjan

General Secretary
Suman Tuladhar

Treasurer
Rohina Shrestha

Secretary
Samip Man Shrestha

Vice Treasurer
Sagun Tamrakar

Executive Members
Dr. Raju Tamot
Prashanta Singh
Niti Mathema
Ramita Maharjan
Jayaswor Shrestha
Sharad Shrestha
Anju Udas

Daboo Liaison
Prabin Tamrakar

Information Technology Manager
Anugh Shrestha

Youth & Culture Manager
Sandhya Maharjan

Advisers
Ram Malakar
Dr. Tulsi Maharjan
Bhagat L. Shrestha
Dibya Hada
Dr. Devendra Amatya
Meera Shrestha
Laxman Pradhan
Saroj Prajapati
Raju Joshee
Bijaya Shrestha

Nepal Representative
Buddha Maharjan

नेपाल सम्बत् ११४३ चौलाथ्व द्वादसि (अप्रिल २, २०२३)

हनेबहम्ह नायः भाजु यज्ञमान शाक्यजु
नेवाः ओर्गनाइजेसन अफ अमेरिका
एलिकाट सिटि, मेरिलायण्ड

नायः भाजु यज्ञमान शाक्यजु, ज्वजलपा,

नेवाः ओर्गनाइजेसन अफ अमेरिकाया नेपाल सम्बत् ११४३ तछलाथ्व सप्तमि (मे २७, २०२३) कुन्हु जुइ त्यंगु २२ कःगु तःमुंज्या व थ्व हे इवःलय् दँय्दसं पिदिनिगु "लसकुस" या उलेज्या नं जुइगु सिया तसकं लय् वल । नेपाः पासा पुचः अमेरिकाय्या सकल दुजः, ज्यासना पुचः, व जिगु थःगु पाखें थ्व ज्याइवः तःजिक न्हायेमा धका सुवाः व भिन्तुना देछाना ।

नीछदँ न्ह्य पलिस्था जुगु नेवाः ओर्गनाइजेसन अफ अमेरिकां नेवाः तजिलजि म्वाकातय्त अमेरिकाय् याना वया च्वंगु ज्या सिक्क हे च्छाय् बह जु । थज्यागु ज्या ताःईतक पूर्वक न्हाका वने फय्मा धका आशिका याना ।

थः नायः जूगु ईलय् नेवाः ओर्गनाइजेसन अफ अमेरिकाया ज्याइवःयात न्हाकेत छिं यानादीगु च्छायेबहःगु योगदानयात सकसिनं सकारात्मक कथं लुमंका तइ धका भलसा कया। अले, आः वइगु न्हुगु ज्यासना पुचःनं थ्व ज्याइवःयात अथेहे बाँलाक न्हाका वने फयेमा धका भिं सुवाः नं देछाना।

नेवाः ओर्गनाइजेसन अफ अमेरिकाया सकल दुजः, ज्यासना पुचः, व छिस्करयात थ्व २२ कःगु तःमुंज्या सुथां लायेमा धका हाकनं छक भिन्तुना देछाना ।

Manohar Shrestha

मनोहर श्रेष्ठ
नायः, नेपाः पासा पुचः अमेरिकाय्
अल्डि, भर्जिनिया

Nepa Pasa Pucha Amerikaye (NPPA), established in 1991, is a Newah organization based in the metropolitan Washington, DC area. The Nepa Pasa Pucha Corporation is a registered legal name of NPPA which is a nonprofit tax-exempt organization under the IRC Section 501(c)(3). Its primary mission is to preserve and promote Newah cultural heritage, traditions, and customs in the United States.

नेपाः पासा पुचः अमेरिकाय

CHUTNEY INDIAN RESTAURANT

Our Food – Our Creation

The food we prepare at CHUTNEY is a mixture of the old and the new, a mixture of flavors from multiple regions, designed to please the taste buds and the senses.

Our experienced chef uses high quality ingredients and attention to detail to make food both taste and look good.

Hours of Operations

	Lunch	Dinner
MON-FRI	11:30 AM-2:30 PM	MON-THU & SUN 5:00 PM-10:00 PM
SAT- SUN	11:30 AM-3:00 PM	FRI-SAT 5:00 PM-11:00 PM

9400 Snowden River Pkwy,
Columbia, MD 21045

Ph: 410-381-3600
Fax: 410-381-1709

NEPAL EDUCATION AND CULTURAL CENTER (NECC) (Pashupati-Buddha Mandir)

(पशुपति-बुद्ध मन्दिर)

Serving Community Since September 2000

बनबन

April 28, 2023

Bhaju Yagyaman Shakya
President
Newah Organization of America
Ellicott City, MD

Dear Bhaju Yagyaman, Shakya Ju,

Jwajolapa!
ज्वजलपा

On behalf of Nepal Education and Cultural Center (NECC), I am extending the best wishes to Newah Organization of America (NOA) on its 22nd Annual General Meeting and National Convention on May 27, 2022. Congratulations to NOA for reaching the Milestone of 22 Years by preserving the Newah Culture and Tradition in USA. NECC Team wish NOA a very successful and fruitful Celebration.

NECC is the first Nepali Mandir established outside of Nepal to promote Nepali culture and tradition, and currently running the regular Nepali language class with Nepali Pathashala. With ever increasing Nepali community in the metropolitan area, it has become obvious for the organizations like NOA, NECC to work together to promote and preserve our culture, heritage, and language to continue our existence into the next generations. Once again, Congratulations on your 22nd Anniversary!

Subhaye,

Sincerely,

Saroj D. Prajapati
President
Nepal Education and Cultural Center (NECC)

50 Snowden Farm Parkway, Germantown, MD 20876

Contact: 202-816-NECC (6322)

Mandir: 240-489-3672

info@neccusa.org

www.neccusa.org

facebook.com/NepaliMandirDC/

नवाह अगनाकडमिन अना अमानवा

Parker 51

Premium Gold Trim
Founta Pens & Ballpoint Pens

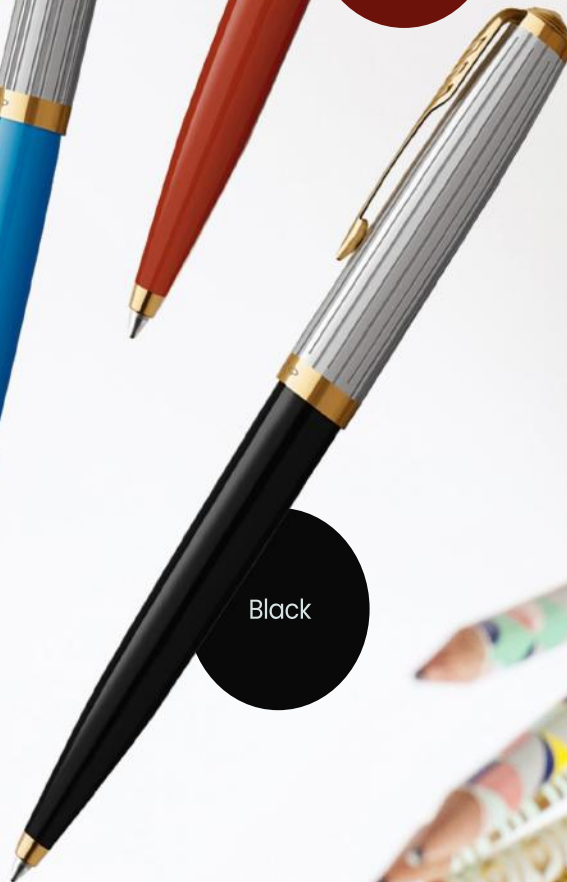
Forest Green

Rage Red

Turquoise

Black

Leena Shrestha-Menon
leena@penboutique.com

Address:
5560 Sterrett Pl,
Columbia, MD 21044.

Phone:
(410) 992 3272

Website:
www.penboutique.com

नेवाः देय दबू

नेवाः देय दबू केन्द्रीय समिति

का.म.पा.-१२, काठमाडौं विजनेश पार्क, बुद्धबारी, टेकु

का.जि.का.द.नं. ८८७/०५७/०५८
पान नं. ३०१५५१५७३
स.क.प.नं. १५३११

बनमल्ल

NEWA DEY DABOO

प.स.च.नं. ७३३/११४२/११४३

भाजू यज्ञमान शाक्यजु,
नेवाः अर्गनाइजेशन अफ अमेरिका

नेपाल संवत् १९४३ चौलाख्व एकादशी
16th April 2023

भित्तुना

नेवाः अर्गनाइजेशन अफ अमेरिकाया नीनिक्वःगु दँमुँज्या जुइत्यंगु खँ न्यनां तसकं लय्तायाचवना । थुगु अर्गनाइजेशनं थःगु मातृभूमि नेपाः देशपिने नं थःपिनिगु म्हसिका ल्यंका तयेगु नितिं तःदँ न्ह्यःनिसें मांभाय, कला संस्कृति, जात्रा आदिया संरक्षण व प्रचार प्रसार यायेगु नितिं न्हूपुस्तायात न्ह्यव्वाकाः अमित मांभाय, कला, संस्कृतिया ज्ञान विइत सामूहिक म्हपुजा, कय्तापुजा, योमरी पुन्हि, यँया, पुलुकिसि, लाखेंजात्रा, समयबजि महोत्सव आदि गतिविधि याना वयाचवंगु सकसिन स्यूगु हे जुल । थ्व बाहेक अमेरिकाय् चवनाच्वंपिं नेवाःतय्त् छप्पं यानाः अमिगु नुगलय् नेवाः भावना ब्वलंकाः नेवाः गौरव थकायेगु ज्याय् नं अत्तिकं हे योगदान यानावयाचवंगु दु ।

थौं विश्वया आपालं देशय् नेवाःत थ्यनेधुंकूगु दु । नेवाःत गन गन थ्यंगु दु अन अन अमिसं थःगु भाय, कला संस्कृति व जात्रायात निरन्तरता विसें विश्वव्यापीकरण याना वयाचवंगु दु । थ्व भी सकल नेवाःतय्गु नितिं गर्वया खँ खः । नेवाःत न्ह्याथाय् च्वंसां नेवाः धैगु भावना ब्वलंकाः थःपिनिगु अस्तत्वि म्वाकाः तयेगु ज्याय् न्ह्यचिलाचवनेमाः । थ्व ज्याय् नेवाः अर्गनाइजेशन अफ अमेरिका तसकं हे सचेत दुगु खनां लय्तायाचवना । थुकथं सदां न्ह्याः वनेफयेमाः धकाः नेपाःया दक्वः नेवाः व नेवाः देय दबूपाखें भित्तुना देछानाचवना ।

अन्तय्, नेवाः भाषा, कला, संस्कृति सम्पदाया संरक्षण व प्रचारप्रसारय् सञ्चार माध्यमया भुमिका धैगु मूल नारा सहित नेवाः अर्गनाइजेशन अफ अमेरिकाया नीनिक्वःगु दँमुँज्या जूवनाचवंगु दु । थ्व तसकं बांलाःगु खँ खः । थौं हलिमय् सञ्चार व मिडिया ख्यः गुगु द्रुत गति न्ह्यां वनाचवंगु खः व गतिं भी न्ह्याये मफयाचवंगु जितः अनुभूति जुयाचवंगु दु । सञ्चार ख्यलय् भीगु पहुँच भन भन म्हो जुयाचवंगु दु । सञ्चार, मिडिया, थीथी सामाजिक सञ्जाल छ्यलाः भीसं भीगु भाषा, संस्कृति, सम्पदायात पुस्तान्तरण याना वनेमाःगु थौंया आवश्यकता खः । नीनिक्वःगु दँमुँज्याया लसताय् छिक्पिन्सं थ्व खँय् दुग्यंक सहलह यानादी धैगु भलसा कासैं दक्वः पदाधिकारी व दुजःपिन्त दुनुगलंनिसें भित्तुना देछानाचवना । नापं नीनिक्वःगु दँमुँज्याया सफलताया कामना यानाचवना । सुभाय्

पवित्र बज्राचार्य
नायः

फोन नं ०१-५३६५०२५, ०१-५३६७६०५

Website : www.deydaboo.org, www.facebook.com/newadey.daboo, Email : deydaboo@ntc.net.np, nddproject@yahoo.com

नेवाः अर्गनाइजेशन अफ अमेरिका

Bir Sunwar
REALTOR®

CONGRATULATIONS
on **NOA's**
22nd
Annual Convention
and
General Meeting!

(O) 301 840 8061
(O) 703 883 3788

(F) 301 975 9798
(C) 240 364 4754

1485 Chain Bridge Road,
Suite 205
McLean, VA 22101

8919 Shady Grove Court
Gaithersburg, MD 20877

birsunwar@gmail.com

www.evgproperties.com

BALTIMORE ASSOCIATION OF NEPALESE IN AMERICA (BANA)

Estd. 2005

Subodha Bilas Panta
President
 512-939-7172
 president@banaonline.org

Lakshmi Bharati
Senior Vice President
 443-934-8900
 lakshimbkhatr@gmail.com

Bhim KC
Vice President
 443-813-7874
 kcbhim42@gmail.com

Sagar Ghimire
General Secretary
 443-813-9252
 sagarghimire2006@gmail.com

Hira Bahadur Khatri
Secretary
 443-529-2424

Parbati Singh "Rihca"
Treasurer
 443-563-4156

Yamuna Ghimire
Membership Director

Board of Directors
 Khim Bahadur Mashrangi
 Saru Bishowkarma
 Bhupendra Gurung
 Isha Gurung
 Basanta Basnet
 Shyam Krishna Koirala
 Santosh Ghimire
 Bikram Shahi

Board of Trustee
 Kul. Acharya - Chair
 Rajan Kattel- Vice Chair
 Diwakar Gyawali- Secretary

Members:-
 Ansuya S Onta
 Prabhu Thapa
 Debabrata Sharma
 Gopal BK
 Bijaya Shrestha
 Prem Kumar Shrestha
 Subodha Bilas Panta

Advisors
 Prem Raja Mahat
 kulmani Acharya
 Ansuya Shrestha Onta
 Daman Bikram Shaha
 Kamal Bhandari
 Nir Bahadur Thapa
 Mahendra Deshar
 Jiten Gurung
 Shushila Mahat

Dear President,
Newah Organizaton of America (NOA)

Date: 28 March, 2023

Namaste,

I would like to convey my warm regards to the organizers of the Newah Organization of America (NOA) on the occasion of their 22nd Annual General Meeting and National Convention (AGM). I am grateful for the invitation to attend this significant event on May 27th, 2023, in Silverspring, MD, USA. As the President of the Baltimore Association of Nepalese in America (BANA), it is both an honor and privilege to represent our organization at your gathering.

My sincere congratulations go out to NOA for the successful publication of their flagship newsletter, the 'LASKUS' magazine. NOA has made a significant impact in preserving and promoting Newah culture and Nepalese traditions within the United States.

I would like to express my appreciation for the NOA team's openness to collaboration in the future. On behalf of BANA and myself, I assure the NOA team that we will continue to work together towards bettering our community.

In conclusion, I wish NOA every success in achieving its goals and objectives and eagerly anticipate future joint endeavors.

Warm regards,

President
Subodha Bilas Panta, BANA

दुर्लभ विमल शह बरुन

Fenwick

BEER AND WINE

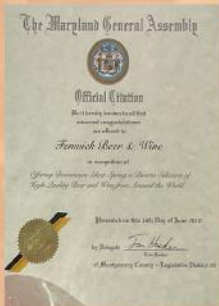

The Fenwick Beer and Wine is a different kind of beer and wine shop.

We have an outstanding selection of American craft beers, Belgian, English and German beers and boutique wines.

We offer the largest selection close to 700 kinds of craft beer in Montgomery County.

we have organic beer and wine, gluten-free beer and kosher wines. Gift certificates available -ask at the counter.

1327 Fenwick Lane,
Silver Spring, MD 20910

*(corner of Second Avenue and Fenwick Lane,
2 blocks from the Silver Spring Metro).*

Hour of Operation

Mon - Sat : 10 am - 9 pm

sun 12 noon - 7 pm

301-650-5770

email: info@fenwickbeerandwine.com

Nepali Pathshala of Maryland

NEPAL EDUCATION AND CULTURAL CENTER

✉ nepalpathshalamd@gmail.com

📍 11650 Snowden Farm Pkwy, Germantown, MD 20876

बसन्त

Mr. Yagya Man Shakya,
President,
Newah Organization of America

Dear Mr. Shakya,
Namaste and Jwojolapa !

On behalf of Nepali Pathshala of Maryland, I would like to congratulate the leadership and members of the community of Newah Organization of America (NOA) on its 22nd Annual Convention and the publication of “**Laskus**” magazine.

In its 22 years, the NOA has been doing commendable job in preserving and promoting Newah culture in the United States and passing on to the future generation. I strongly believe that the NOA's mission provides opportunities to the younger generation to be closer with their native culture and language. Nepali Pathshala of Maryland, in its endeavor to preserve the Nepali language and promote Nepali culture, has a lot to learn and looks up to an organization like NOA for inspiration.

We appreciate every opportunity we have had in the past to work with NOA and look forward to further strengthening our camaraderie.

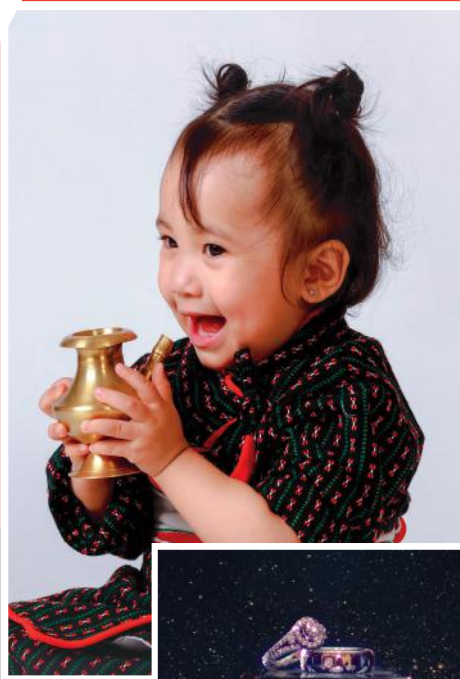
I wish all the best for the continuous success of NOA.

Subhayee

Samagya K Aryal

Samagya Karki Aryal,
Principal,
Nepali Pathshala of Maryland

नवाह अगनाकडहन अना अमानवा

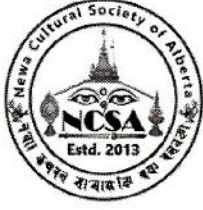
OUR SERVICES

- Wedding
- Studio
- Graduation
- Any other events

Reservation Now

 443-516-6001

 443-600-7123

Newa Cultural Society of Alberta

4815 122A Street, Edmonton, Alberta T6H 3S8, Canada
Phone: 780-437-5449
www.ncsacanada.com

April 28, 2023

Greetings!

On behalf of the Newa Cultural Society of Alberta (NCSA), it is my pleasure to extend warm greetings to the leadership team and entire members of the Newah Organization of America (NOA) for the grand success of the 22nd Annual General Meeting and National Convention to be held in Silver Spring, MD, USA on May 27, 2023.

I believe that the 22nd Annual General Meeting and National Convention of the NOA in Silver Spring will be fruitful in bringing representatives from its Chapter organizations as well as guests from invited organizations in one platform for celebration of achievements. I also hope that the annual general meeting and national convention will discuss the burning issues related to Newa culture and traditions and come up with fresh ideas and solutions in promoting and preserving Newa culture and traditions in the USA and beyond.

I strongly believe that the 22nd Annual General Meeting and National Convention of the NOA in Silver Spring will be historic and successful in achieving its goal. Sincere congratulations to all the dedicated organizing committee members, volunteers, and participants of the 22nd Annual General Meeting and National Convention.

Subhaye!

Hemanta Joshi

Dr. Hemanta Joshi
President

President
Dr. Hemanta Joshi

Vice President
Mr. Tri P. Dhoubhadel

Secretary
Mr. Birendra Kayastha

Treasurer
Mr. Birendra Piya

*Member in Charge
Language, Literature & Arts*
Mrs. Sunita Pradhan

*Member in Charge
Culture, Tradition & Rituals*
Mr. Mahesh Maharjan

*Member in Charge
Events & Fund Raising*
Vacant

*Member in Charge
Communications & Membership*
Vacant

*Member in Charge
Information & Technology*
Mr. Subash Mool

Auditors
Mr. Sangyan Joshi, CMA
Mr. Swapanil Kayastha

नवमकोश

नवाः अगनाकजिन अना अमानवा

CONGRATULATIONS
on **NOA's 22nd**
Annual Convention
and
General Meeting!

DC क्षेत्रमा रहेको आफ्नो घर जग्गा
भर्पर्दो सेवा सहित खरिद बिक्री गर्नको लागि

हिना श्रेष्ठ

लाई सम्झनु होला

Spring Hill
REAL ESTATE

Heena Shrestha
Realtor®

1577 Spring Hill Rd,
Suite 300 B
Vienna, VA 22182

Cell : 202 251 9784
Office : 703 891 4514

www.springhillres.com

Email : mr4heena@yahoo.com

जगत सुन्दर ब्वनेकुथि (माध्यमिक विद्यालय) Jagat Sundar Bhownekuthi (Secondary School)

CHAGAL, LAKHUTIRTHA, KATHMANDU, NEPAL • Phone No. 4281261 • E-mail: jagatsundar@hotmail.com

प.सं. ७९/८० -७२

तिथि- ने. सं ११४२३ बखलागा चौथी

हनेबहमह नायः

नेवाः अर्गनाइजेसन अफ अमेरिका

मूखं --- भिंतुना देखना

नेवाः अर्गनाइजेसन अफ अमेरिका नीस्वदं वयंगु लसताय् नेवाः अर्गनाइजेसन अफ अमेरिकाया उत्तरोत्तर उन्नतिया कामना यासैं भिंतुना देखना च्वना | ब्वनेकुथि व नेवाः अर्गनाइजेसन अफ अमेरिकाया स्वापु सन् २००९ निसें थौं ला व लुसि थें जुया न्हयानाच्वंगु दु | छिकपिनिगु छात्रब्रितिया हुनिं आपालं मस्तगु भविष्य सुनिश्चित याना ब्यूगु दु | थुकियाना थौं तःमहमछिं मस्त थःगु आज्जुड नं थ्यने धुंकल | थौंकन्हे छिकपिपासैं छात्रब्रितिया नापं मेगु नं थी थी ग्वहालि दुगु हुनिं थौं ब्वनेकुथि थपु यायेगु ज्याय् आपालं तिवः दयाच्वंगु दु | थुकिया लागिं छिकपिं सकलसित दुनुगलनिसें सुभाय् देखना च्वना | ब्वनेकुथियात थुकथं हे मतिना यानादी धैगु भलसा नं कयाच्वना | नापं छिपिनिगु ग्वहालि व सल्लाह साहुतिं नं सदां दयाच्वनी धैगु आशा यासैं हाकनं छकः छिकपिं सकलसित भिंतुना देखना च्वना |

Anita
सुनिता मानन्धर

पिन्सपल

जगत सुन्दर ब्वनेकुथि, येँ

बनबन

नवाः अर्गनाइजेसन अफ अमेरिका

TAJ MAHAL GRILL & BAR

Indian Restaurant

Fine Dining & Cocktails

LOVE IS...THE ADDITION OF A LITTLE SPICE. SPICE UP YOUR LIFE A LITTLE.
BRINGING A LITTLE LOVE TO FREDERICK HOME OF AUTHENTIC INDIAN CUISINE.

Hours

MONDAY - SATURDAY

11 : 00 AM - 3 : 00 PM

5 : 00 PM - 10 : 00 PM

Sunday

12 : 00 PM - 9:00 PM

DELIVERY / DINE-IN
TAKE-OUT / CATERING
FREE DELIVERY
WITHIN 5 MILE
DRIVABLE DISTANCE

CONTACT@TAJMAHAL365.COM

WWW.TAJMAHAL365.COM

301 682 2213 / 301 682 2237

FAX : 301 682 2702

1301 West Patric Street
Fredrick, MD 21702

We are located in The Fredericktown Mall next to Boscov's.

Tamang Society of Greater Washington

P.O. BOX 63, Centreville, VA 20122 | Email: tsgw.us@gmail.com | Web: www.tamangsgw.org

बमबोर

May 3, 2023

Dear Newah Organization of America (NOA),

On behalf of the Tamang Society of Greater Washington (TSGW), I am pleased to extend our warmest greetings and best wishes for a successful 22nd Annual General Meeting and National Convention.

Your dedication to preserving and promoting the Newah culture is truly commendable. We appreciate your focus on the significance of media in communicating, broadcasting, and promoting cultural values, traditions, heritage, and language. In today's rapidly changing world, harnessing the power of media is crucial for ensuring the survival and continuity of our rich cultural heritage, while also adapting to new realities.

As a fellow organization working to preserve and promote our own community's culture, TSGW stands in solidarity with NOA in its endeavors. We look forward to collaborating and exchanging ideas on how we can collectively work towards the advancement of our shared goals, particularly in utilizing media effectively.

Once again, we wish you a successful and fruitful Annual General Meeting and National Convention. May your endeavors continue to inspire and empower communities in the years to come.

Warm regards,

Dawa Tamang

President

Cell: (240) 401 4226

नवाह अगनाकडमिन अदा अमानिवा

TSGW is a non-profit tax-exempt organization registered as 501(C) with State of Virginia

WISHING NOA

a grand success

on **22** nd

Annual Convention

and

General Meeting !

Prabin, Deepa and
Hridayesha Tamrakar
Gaithersburg, MD

नेवा अर्गनाइजेसन

अफ

अमेरिकाया

नीनिक्वःगु

तः मुंज्या

सुथां लार्येमा धका

मिंतुना

Kiran Ken and
Baba Shrestha Ranjit
Hyattsville, MD

जनकवि दुर्गालाल श्रेष्ठ

बुद्ध-जलं खैवःथे च्वं

संसार, मनूया संसार हं थ्व !

गन दु ग्व थन वनेथाय् च्वनेथाय्

धिंक् धक्कः जक् सासः ल्हानाः

गन दु ग्व धा रे मन दिक्के थाय् ?

जलय्-थलय् धा, च्वय् धा क्वय् धा

गन दु चराचर जीव मनू !

अन अन तक हे अःखः भं जक्

जूगु सुरक्षित मखना सुं !

मनू उकीसं मेपिनि तुलनाय्

दकलय् बुद्धि विवेक दुपिं !

विडम्बना तर फुक्क सिबय् थन

दकलय् हाय अचेत थुपिं !

कतिलाःलिसे तर गतिलाय् मफुगु

चाय्काः हःथे च्वं मनूखं !

बुलुहुँ जूसां थुमि ख्युँ क्वंचाय्

खैवः थे च्वं बुद्ध-जलं !

WISHING NOA

a grand success

on **22** nd
Annual Convention
and
General Meeting !

Bijendra, Bindu,
Ruchi, and Grace Shrestha
Woodbine, MD

नेवा अर्गनाइजेसन
अफ
अमेरिकाया

नीनिक्वःगु

तः मुंज्या
सुथां लारिमा धका

मिंतुना
देखना त्वना ।

Dibya Ratna and Shouvagya Hada
Rockville, MD

शताब्दि पुरुष सत्य मोहन जोशी व क्यानेडियन नेवा: गुथि

विमल श्रेष्ठ

क्यानेडियन नेवा: गुथि

हलिया छु नं बस्तु अमर मखु। अथेतुं भीगु जीवन नं अमर मखु। छन्हू भी फुक्कं थ्व अनित्य संसार त्वःता हे वने मानी। सुं सुं मनूतः तःदं तकः म्वाई। तर न्ह्याक्व ताःहाक म्वाःसां बांलागु ज्याः मयासा लुमन्ति वया च्वनी मखु। बांलागु ज्या याना समाजयात बांलागु योगदान यासा वयकपिं सुखावति भुवन प्रस्थान यायधुंकानं वयक पिनिगु लुमन्ति हनाहे च्वनी।

थ्वहे भवःलय् भीसं खँ ल्हायबले शताब्दि पुरुष सत्य मोहन जोशीजु अन्याम्ह व्यक्ति खः गुम्हेस्यां छुंहे लोभ मयासें न्ह्याबले समाज वा देः यात योगदान बिया सछि व स्वदं तकः सक्रिय जीवन हना थ्व संसार त्वता भाला वयकया सुखावती भुवन प्रस्थान नेपाःया संस्कृति, साहित्य, भाषा क्षेत्रय् पुःमइजुगु क्षतिइ खः। वयकया योगदान यात कया दोहलपा यायगु भिके खँव हे मदु। वयक सम्पदाविद, भाशाविद, पुरातत्वविद जक मखुसें हुलाक टिकट, मुद्राविद नेपाःया विभिन्न लोक संस्कृतिया नं तसकं दुजान दुम्ह विद्वान खः। उके वयक राष्ट्रिय धरोहर हे खः।

सछिदँ दयधुंका नं वयकलं थि थि ज्याभवः स बिया द्युःगु न्वचुत उलिहे ज्ञानपूर्ण, अर्थपूर्ण, रचनात्मक व समसामयिक जु। वयकलं नेवाः साहित्य, भाषा, तजिलजि, सम्पदा जक मखु नेवाः तजिलजिया सुनां खंके मफुगु मौ लिक व बांलागु खँ पित हया नेपाःया नाँ हलिंमे च्वछायका द्युःगु दु। थ्वहे भवल्य् नेवाः तजिलजि, भाषा क्यानडा देःलय् ब्वलंकेगु आज्जु कया नेपाल सम्बत १९२६ स पलिस्था जुगु क्यानेडियन नेवाः गुथि यात थुगु अबस्था थ्यंकेत वयक्यागु मार्ग दर्शन ल्वमंके फइ मखु। नेवाः तजिलजि, संस्कार व नेवाः समुदाय छधिः छपं यायगु भवल्य् क्यानेडियन नेवा गुथि थी थी ईलय् ज्याःभव न्ह्याका वया च्वंगु दु। थ्वहे सन्दर्भलय् गुथि पलिस्था जुगु न्यादँ क्यंगु लसताय् पिदंगु बु खँ पौ यात छगु सन्देशया लागिं इनाप यानाबले वयकलं अति हे भावमुलक सन्देश क्वय बिया तथें छवया दिला

अथेहे गुथि भीदँ क्यंगु लसताय् तजिक ज्याभव नापं लुमन्ति पौ नं पिकागु ख। उगु लुमन्ति पौ यात छं बुखँ या लागि इनाप यानाबलय् वयकलं खुसीसाथ क्वय बिया तथें या सन्देश छवया हया दिला

क्यानेडियन नेवाः गुथि नेवाः तजिलजि, भाषा ब्वलंकेया नापं उत्तर अमेरिका महादेशया नेवाः तयत छधिः छपं यायगु तातुना नेपाल सम्बत १९३८ स न्हापंगु उत्तर अमेरिकि क्षेत्रिय नेवाः तः मुंज्याया ज्याभवः उलेगु ईस वयकया अतिहे अर्थपूर्ण, समसामयिक बुखँ ब्वना न्यंकुगु ख। उगु बुखँ क्वय बिया तथें खः।

थु गुथि भीन्यादँ क्यंगु लसताय् कोविदया हुनीं प्रत्यक्ष ज्याभव यायमफुसां प्रगति पौ पिकायगु निर्णय कथं उगु प्रगति पौ यात नं वयकलं सेल्लागु बुखँ बियादिया उगु पौ यात तिसां तियका समा यायथें याना दिला

गुथि नापं शताब्दि पुरुष या क्वाःतुगु स्वापुया छगू ज्वः- गुथिया

मु छ्यान्जे भाजु विमल श्रेष्ठ ने पाल सम्बत १९३८ स नेपाल भाबले शताब्दि पुरुष नापं नापलायगु व्हता चुलाताखँ ल्हावला जुबलय् भीगु भाय, तजिलजि म्वाका तयत भीसं मयासा सुनां याई धैगु च्युता शत(षड् पुरुष भाजु सत्य मोहन जोशीजुं तयाद्युगु जुया च्वना थु खँपुं वयक नेवा; तजिलजि या विषयस गुलितक चिन्तित धैगु प्रमाणित जा नापं गथिया सम्ये वजिया बलय् पिकागु गुथिया टिशर्ट निपाः वयकयात गुथि पाखें चिं बिया द्युबले वयकलं वहे टिशर्ट पुना किया कयातगु गुथिया लागिं छगू लुमन्ति जक जुय धुंक्ला थ्वहे भवल्य् लोक साहित्य परिषदया छँ दनेया लागिं गुथि पाखें फुगु चागु आर्थिक ग्वाहलि नं थन लुमंके बहःजु। मानव जिवन अनित्य खः, तर वयक अमर जुगु दु। सी धुंका नं थगु सीम्ह मेपिनिगु छुं भलाई जुइ धैगु भलसा कया दान यायगु धैगु तसकं क्रान्ति कारी विचार खसा उतिकं हे उदार विचार खः। थ्व ज्याः वयक या अमरत्वया प्रतिक नं जुइ सम्पदाया संरक्षणया लागिं ज्याः यायां थ हे छगू सम्पदा जुया थ्व संसार त्वता भागु दु। अथेहे वयक अथाह ज्ञान या पुंज जुगलिं वयक थहे छगू बिस्वविद्यालय स्वया कम मजु। भीसं अनुमान यायफु, लिपा यक्व अनुसन्धानकर्ता तयसं वयकया विषय यात कया अनुसन्धान याइतिनी, गुकिं याना भीसं मस्युगु न्हुगु खँ त नं पिहा वइतिनी। थुगु भवल्य् भीगु जिम्मा धैगु वयकया आदर्श, आज्जु व पदति यात पु वंके गु खः, वयक यात न्ह्याबले नं म्वाका तयगु लागिं थ्व हे छगु तसकं स्यल्लागु ज्याःभव जुइ गुथिया पाखें वयकया आत्मायात दुनुगलं लिसें वन्दना ।

नेवा अर्गनाइजेसन
अफ
अमेरिकाया

नीनिक्वःगु

तः मुंज्या
सुथां लार्येमा धका

मिंतुना
देखाना चवना ।

Anup, Anju, Ayush, and
Megha Joshi
Frederick, MD

नेवा अर्गनाइजेसन
अफ
अमेरिकाया

नीनिक्वःगु

तः मुंज्या
सुथां लार्येमा धका

मिंतुना
देखाना चवना ।

Roshan, Sita and
Roseeta Shrestha
Rockville, MD

भ्रिपु हाइकु

१. चिइहाकगु
थौं विराट साहित्य
तःमुंज्या गुब्ले ?
२. थंने व क्वंने
भैलखः सात्तुसाल
ड्रोन च्चे बिजी
३. विस्का जात्राय् भी
अपावार मयासें
हनै पुकेगु स्वय्
४. थन जक ला
अमेरिकाय् नं भीसं
भैलखः साला
५. नव दुर्गा द्यः
न्यालाकेगु चलन
अम्रिकाय् थ्येके
६. थःनेया भिंद्यः
क्वनेया बाराही द्यः
बिचय् न्यातापौ
७. न्यातापोंलं क्वय्
गणेश पाउरोटी
न्हापा नयेगु
८. हिटीया च्वय
छम्ह मिसा येकागु
आ नापामला
९. र्वःमरि त्वालय्
सदां भजन याइ
राम भोपरी
१०. सुकुरकाय
कुतुंवंगु लुमंला
दों निम्ह ल्वाना

किरण केन,
संयुक्त राज्य अमेरिका,
थौकन्हय कुलेश्वर, यें

लुमन्ति मांयाः

अञ्जना ताम्राकार

यःमां

मां छं मतिना जःलं भुनाः

निश्वार्थ करूणा दृष्टिं खयेकाः

त्वंकाः अमृत दुरू सहस्त्रधारायाः

ब्वलंकल थःगु नुगःकुचार्थे यानाः

यःमा

ब्वलंकल मतिना जःलं खयकाः

यातः सुसाः कुसाःथःतःहे ल्वःमंकाः

साःभिं बांला धाक्वः जितः थःया

जि पुताः धयाः घाःलय् ध्वइ थें यानाः

यःमां

तल छं अमूल्य तिसार्थे यानाः

छंगू नुगःया धुकूती स्वथनाः

छन्त भःभःजि धायवं गाः

चक्कं नुगः छं न्ह्याक्वः

जितःपाय् माःसां

यःमां

स्यने कने छं यात मनसुवाः तयाः

भविष्य जिगु ज्वाला ज्वालां थीमा

दुनाःथःदुःख पिरब्यथा ध्याचलय् च्वने माःसां

च्वनि क्यनाः मां छं पलेस्वांथें न्हिलाः

यःमां

प्याः न्हांपां मिखा छंगु जुइवं जितः घाः

मतिना रश्मि जहां थि मिलार्थें छंगु ख्वाः

ल्वमंके मफु गवसं छंगु मतिनाया सवाः

निश्वार्थ माया मतिनाया धुकू खः मां

यःमां

छंगुथें लुमुगु मतिना मद् न्याये गननं मां

खनेवं घाः जिगु नुगः मिंका छं भाराभारा

हाइ बा वा धका धाइम्ह मदुसुं मदयेवं छः

मां कावने गन हुइतःख्वि मतिना जागु आः पर्सिच्व मां ?

पुलेगु गये याना छंगु गुण यः मां ?

Dr. Sudarsan and Anita Tuladhar
Silver Spring, MD

नेवा अर्गनाइजेसन
अफ
अमेरिकाया

नीनिववःगु

तः मुंज्या
सुथां लयेमा धका

मिंतुना
देखाना त्वना ।

WISHING
NOA

a grand success

on **22** nd

Annual Convention

and

General Meeting !

Ganesh Shrestha, Ranjita Shrestha,
Sagun & Samridhi Shrestha
Gaithersburg MD

जीवन के हो ?

लक्ष्मी महर्जन

जीवन के हो ? यात्रा, कथा, संघर्ष, अनुभवको संग्रह या खोज ?
माया के हो ? दिनु कि पाउनु ? कसैलाई आदर गर्न कि आफूले सम्मान पाउन ?
कति पलहरु बिते, पलहरु मिलेर दिन. दिनहरु मिलेर हप्ता, हप्ताहरु मिलेर महिना,
महिनाहरु मिलेर वर्ष, वर्षहरु मिलेर दशक, अनि दशकहरु मिलेर जीवन, हो र?
चालै नपाउँदै जीवन पो बितिरहेको रहेछ यी पलहरु संग्रै
कुनै पल खुशीका, कुनै संघर्षका, कुनै प्राप्तिका, कुनै पल केही गुमेका अनुभूतिका,
कुनै आत्मसन्तुष्टिका, कुनै
आत्मग्लानिका पलहरु अनि कुनै सफलताका पलहरु,
हत् म गलत रहेछ. जीवनलाई दशकहरुमा पो नापिरहेको रहेछ.
वास्तवमा जीवन त क्षण क्षणका पलहरुमा पो रहेछ
तर के मलाई जीवनका यी हरेक पलहरु याद छन् त? पक्कै पनि छैनन्,
धत् ! आफूले बाँचेका ती पलहरु आफैँलाई याद छैन।
कतै म पाको उमेरको त भईन ?
कतै मेरो दिमाग साँच्चै बूढो त भएन ?
ऐना हेर्छ कपाल सेतै फुलेको छ,
अनुहारमा पनि एक दशकअघि नदेखिएका धर्साहरु देखिन थालेका छ
सम्झन खोज्दा ती धर्सा पछाडिका थुप्रै कथाहरु पनि छर्लङ्गे
शरीरका अङ्ग अङ्ग ले परिवर्तनका प्रतिबिम्बहरु देखाइरहेका छ
बिहान उठ्यो, ढाड दुखेर निहुरिन गाहो, भर्याङ्ग उक्लिँदा घुँडा दुखेर उस्तै !
केही पढ्न बस्यो, कस्तो धमिलो देखेको, लौ ! चस्मा पो लाउन बिर्सछु,
घरका परिवारले -अस्ति दिएको थिएँ नि. एउटा सामान सम्हालेर राख्नु, कता छ भन्दा,
ओ हो सम्झन कस्तो गाह्रो
के मैले आफ्नो ख्याल राख्न नजाने कै हो ? नसकेको पो हो कि ? कि नचाहेको हो ?
कि उमेर ढल्कँदै गएपछि यस्तै हुँदो हो भनेर स्वीकार पो गरिसकेको हो?
अनि के आफू जस्तो छु, त्यस्तै स्वीकार गर्न गलत हो त ?
सायद विषयवस्तु अनुरूप स्वीकार गर्न या परिवर्तन खोज्नु सही हो,
हुन त परिवर्तनका थुप्रै रुप र आयामहरु छन्,
सायद सकारात्मक परिवर्तन जसले आफू, परिवार र समाजको उत्थानका लागि योगदान दिन्छ,
त्यो परिवर्तनको नाम नै जीवन हो जुन जीवन्त रहन्छ,

जिगु थःगु थ्व थाय्

आर. मानन्धर

जिगु यःगु थ्व थाय्, जिगु थःगु थ्व थाय्
जिगु हे मतितनां जक प्याःगु थ्व थाय्

गलि न्ह्यैपु थ्व थाय्, गुलि यैपु थ्व थाय्
मिखा चाय्व स्वयम्भु खनीगु थ्व थाय् ।

थन ब्वःगु फसय् जक स्वै च्वनेमाः
जिमि राजमती लुया वैगु थ्व थाय् ।

थन च्वंगु थ्व चाय् नतुना स्व छक्वः
थन भीगु हे दुःख नस्वाःगु थ्व थाय् ।

(आर.मानन्धर नेपालभाषाय् निरन्तर च्वयाच्वनादीम्ह लेखक खः ।
नेपालभाषाय् वयकःया 'कुलांया थिया' व जनकवि दुर्गालाल श्रेष्ठया
जीवनी सफू 'कविया बाखं कविया भासं' पिदने धुंकूगु दु ।
खसनेपाली भाषा व अंग्रेजीइ नं वयकःया सफू पिदंगु दु ।)

म्वायेगु कला

- रामगोपाल आशुतोष

जितः ताः
छंगु मतितनाय् गर्भाधान जुयाः
च्वये
छंगू ताःहाकःगु बाखं
व
अमूर्त, निराकार शब्द माः हनाः
च्वये
छपु अमर कविता !

जिं स्यू
छन्त आदर्श मयः
विचारया दासता नं स्वीकार मदु छन्त
धाइ छं
व्यवहारया क्रान्तिइ ह्मबवाइगु
– दर्शन वा विचार
– धर्म वा अध्यात्म
– मानवीयता वा समताया सीम्हसिवें
शक्तिशक्ति जुइ– मौनता !

नेवा अर्गनाइजेसन
अफ
अमेरिकाया
नीनिववःगु तः मुंज्या
सुथां लारैमा धका
भित्तुना
ढेछाना त्वना ।

Nani Babu, Magan,
Nayan Rajkumar, Naveen RajKumar,
Neeraj Rajkumar Shrestha
Fairfax, VA

WISHING
NOA
a grand success on
22nd
Annual Convention
and
General Meeting !

Parbati, Krishna, Saroj, Pradeep,
Kristi and Ishan Prajapati
Fairfax, VA

भाय् वः कि मवः ?

भीथाय् थःगु थासं पिने च्वंपिं नेवाः तयेसं खँ ल्हातकि 'भाय् वः' धकाः धाःगुला न्हापा यक्वः न्यनेदु थें तर परिस्थिति यक्व पाये धुंकल । थौं कन्हय्ला थःगु भाय् न्यनेत व ल्हायेतन आयबुइमाथें च्वने धुंकल । न्यःदया क्वय् पीदीसिवें अप्वः दुपिनिगु दथुइ खँयभाय् साधारण जुइ धुंकूगु दुसा पीदीया क्वय् व स्वीदीसिवें च्वय् लाःपिसं मांभासं खँ ल्हाइगु म्त्व जुइधुंकल । अनं क्वय् गुलि युवा व मचात मांभासं खँ ल्हाइपिं चिठ्ठा लाके थें लुइके थाक्या वयाच्वंगुदु । अले छँखापतिं भाय् वः धकाः सुनां सुइत धायेगु, न्यंकेगु । मांभासं खँ ल्हातकि खँय् भासं बांलाक खँ ल्हायेफइमखु धकाः मांअबुं हे खँ ल्हाका मतः धाःगुला यक्व न्यना । स्वनिगः दुने वा पिने च्वंपिन्सं नेवाः खँ ल्हातकि गिजे याइ धकाः भाय् त्वतावंपिं दु । भाय् ल्हायेगु पहः जक पायेवं असुद्ध तायेके म्वाःगु खः । अंग्रेजी खँ ल्हाइपिन्सं थःगु भाय्यात पिनें वयाः मेगु भाखां/पहलं खँ ल्हाःसा दुरुत्साहित याःगु खनेमदु, एक्सेन्ट दु जक धाइ । थथे जुयाः अंग्रेजी विश्वय् प्रसिद्ध जूगु छगू कारण थुगु भाय् खँ ल्हाइपिन्सं भाय् ल्हाइगु थीथी पहःयात विशेषता व विविधता व व्यापकताया रुपं काःगुनं खः । यक्वः देशय् अंग्रेजीयात निगूगु भाय् वा विदेशी भाय्या रुपं मकासें स्वभाविक, सहज स्फूर्त भाय्या रुपं समृद्ध आम नागरिकनं कया च्वंगु खनेदु । उपनिवेशया युग समाप्त जूगु छगू शताब्दी थ्यंकेत ई न्ह्याना च्वंगु इलय् भाषाया खँय् उकिया प्रभाव न्यनाच्वंगु दुसा शक्ति, सत्ता व अर्थया प्रभाव जक मखु सामाजिक व मनोवैज्ञानिकनं खः ।

भाय् स्यनेगु च्यूता दुसां विदेशय् च्वना नेवाः भाय्या कक्षा संचालन याये त खँय् भासं गुलि अःपु उलि अःपु मजू । खँय् भाय्या स्कूलय् छवयेत गुलि नेवाः मांअबुपिं अमेरिकाय् उत्साहित जूसां नेवाः भाय्या कक्षा संचालन मजुगु दंदं दयेधुंकल । थौं कन्हय् भाय् ल्हायेगुला इतिहास जुइधुंकल । आःला 'भाय् सःकि मसः' धकाः न्यनेमाःगु परिस्थिति ग्यानापुसे च्वं । स्वनिगः दुने पिने जक मखु, देशं पिने च्वंपिं नेवाः तयेगु उतिकं स्वामित्व व दायित्व दु । भाषा धैगु थःगु गर्वया विषय जुयाःनं थुजक थु, धायेगु, भाय् मल्हानागु यक्व दत धायेगु, गुलिसिया ल्वमन धायेगु, बाज्याअजिपिं नाप खँ ल्हायेगु भाय् धायेगु भीगु समाजय् प्रत्यक्ष अनुभव यायेमाःगु खँ जुयाच्वंगु दु । मसःपिं युवापिसंला मथू-मसः धाःसा सिधल । भाषा धैगु थःगु समुदाययागु व राष्ट्रयागु हे सम्पदा, पहिचान व अधिकार खः । तर व्यवहारय् न्हियान्हिथं छयेलेगु मयायेवल्य् मेपिन्सं अनादर याःसा आश्चर्य जुइम्वाः. अथेहे भीगु तजिलजि म्वाका तयेमाः धकाः हलिं न्यंक संघ संस्था दयेकाः सेवा यानाच्वंपिसं नेवाः भासं जक ज्याभवःयात धाःसा, सांगीतिक ज्याभवःयात धाःसा मनु वइ मखु धकाः नेवाः म्ये व प्याखँ म्त्व यानाः मेमेगु प्रयोग न्ह्याका च्वंगु दु, न्ह्याना हे च्वनी ।

नेपालय् च्वंपिं नेवाःतय्सं हे मांभाय् बांलाक मल्हाःसा जिपिला भन् देशं पिने च्वनाः देश अनुसारयागु भाषा भेष यायेमाःपिं धकाः भाषा सम्बद्धन, प्रवर्द्धनया खँय् लिचिले फइ । जापान, कोरिया व नेपाललगायत थीथी देशं वयाः पुस्तौपुस्ता अमेरिकाय् च्वने धुंकाः न्हूगु पुस्तां भाय् त्वता वंगु व वने मफइगुला मखु तर थौयागु दिनय् थम्हं मांभाय् म्वाकाः, ब्वलंका छु यलातयेगु धैगु थःगु स्वविवेकया निर्णय खः । ख्वालि जुजु मदन दाइनं धयादीथें भीगु स्कूलय् च्वय् च्वंम्ह मास्टरं क्वय् च्वंम्ह मास्टरया खँ न्यनी मखु ... अथेहे थीथी थासय् थीथी कथं जीवनयापन यानाच्वंपिं नेवाःतय्सं थःथगु हे दथ्वी खँ न्यनीगु अवस्था मदु ।

राज्य धैगु शक्ति व राजनीति नापं प्रत्यक्ष सम्बन्ध दुगु खँ खः । राज्यनं भीत क्वतेला तल, प्रशासनं भीत भेदभाव यात, कानून दयेकीपिसं

भीत मस्वःधकाः भीसं हालाः वया च्वनागु यक्व दत । तर उकिं समाधान मखु समस्या हे भन् तच्वया वनाच्वन भाषा संरक्षणया खँय् । भाषाविद\ काशीनाथ टमोटं धयादीथें भाषा ल्यंका तयेगु खःसा कत्तर मजुइकं सम्भव जुइमखु । विश्वय् ल्यना च्वनीगु भाय् स्वयां तना वनेत्यंगु भाय् यक्व दु । नांजाम्हा कलाकार रेकर्डिष्ट दीप तुलाधरं धयादीथें हिरायागु मूल्य थुइकूसा जक हिरा जुइ मखुसा

प्रवीण ताम्राकार

खाः कुचा जक जुइ । थःगु भाषाया सम्मान थःपिन्सं चाये धुंका जक उकियागु थीथी पक्षयागु प्रवर्द्धनया खँ वइ । सभ्यताया उच्चतम विकासया ईलय् सिमित थासय् च्वना छगू सहरय् च्वनीपिं उत्कृष्ट सहरीया मेपिं मसःपिं गामाः धकाः भ्रमय् च्वनीगु कथं घमण्ड व ई यक्वः न्हापाहे विसर्जन जुइ धुंकल । भाषायागु संरक्षण व विकास याये गु प्रतियोगिताया युगय् म्वाये फयेमा, ब्वाँय्ने वने फयेमा । तर स्वार्थी जुयाः भाय् त्वतेगु, गुलि सार्थक व विद्वता खः । हरेक सभ्यताया गौरव व प्रगतिया ईनं दइ, ईव्यः अनुसार न्ह्याना वनेगु स्वयेमाः, तर थःगु भाय्प्रति मतिना दुपिसं गबलें लिफः स्वये म्वालेमा । व्यक्ति, परिवार, समाज, संस्था व राज्य सुनांनं च्यूताः तयामब्यूसां भाषाया अस्तित्व, गरिमा, विकास व संरक्षणया खँ पत्रपत्रिकाय् सम्बेदन जुयाः च्वयेगु, छापे यायेगु व गननं गबलें गबलें औपचारिक व अनौपचारिक चर्चाया विषय जक मजुसा ज्युथें च्वं ।

नेवा अर्गनाइजेसन

अफ

अमेरिकाया

नीनिवःगु तः मुंज्या

सुथां लायेमा धका

मिंतुना

देखाना त्वना ।

Birendra, Bemy,
Bibhas and Ailesh Amatya,
Viena, VA

हकत्वाया ज्यापु सनागुथि

१. हकत्वाया म्हसीका

नेपालमण्डलया छगू नगर यल खः । यल नगरय् ज्यापुतय्गु ४० गू त्वाः मध्ये हकत्वाः छगू त्वाः खः । हकत्वा यल महानगरपालिका वडा ल्याः ७ पूर्वपाखे व १७ पश्चिमपाखे लाः । पुलांगु अभिलेखय् छगू हे थाय्यात गनं लुँखुसि धयातःगु दुसाः गनं हकत्वाः धयातःगु दु । थ्व त्वालं न्हयानाच्चंगु खुसिया नां लुँखुसि खःसा खुसिया न्हयःनेच्चंगु क्षेत्र इहतखो खः । छगू त्वाःया नां खुसि व्यक्तिवाची नां लुँखुसि जुलसा मेगु त्वाःया नां खुसिया सिथय् वा खुसि न्हयःनेया अर्थय् हकत्वाः जुल । लिपाः त्वाःले ल्वापु जुयाः थ्व हकत्वाः व लुँखुसी जुल धकाः खँ न्यनेदु । हकत्वाःया थःगु मंका खलः, मेमेगु गुथित नं दु । हकत्वाः यलय् ज्यापुतय्गु वछुत्वाः दुने लाः । वछुत्वाः धाय्बल्य् ज्यापु त्वाः यलया नांजाःगु नुगः हिति, सुन्धारानिसं ग्वाकोतक खः । थुगु हकत्वाः त्यागःया च्वय् व धालाछे व्वय् अवस्थित दु । अले उत्तरय् दुपात्वाः व दक्षिणय् लुँखुसि त्वाः अवस्थित दु ।

शान्त महर्जन

२. ज्यापुया म्हसीका

नेपाल छगू बहुभाषिक, बहुधार्मिक, बहुसास्कृतिक व बहुजातिय देश खः । नेपालय् जम्मा १२६ गू जात (NPHC, 2011: 4) व १२३ गू भाषात दु (Yadava, 2014: 51) । थ्व मध्ये नेवाः नं छगू खः । नेपाःया कुल जनसंख्याया ५.४ प्रतिशत सियाः यक्व नेवाःत दु (जोशी व जोशी, २०७६: ३) । थ्व नेवाः जाति मध्ये ज्यापु जाति नं छगू खः । लिच्छविकालय् यक्व ज्यापुत बुँइ ज्याः याइपिं खः । अथेजुयाः बुँइ ज्याः याइपिं लिच्छविया सन्तान हे ज्यापु खः धाइ (आचार्य, २०५४:४६) । लिच्छविकाल लिपाः इमित बुँइ ज्याः वियाः ज्यापुयाकथं वर्गीकरण याःगु खनेदु । स्वतिलय् ज्यापु त्वाःया लिच्छविकालया शिलालेखपाखें न थ्व खँ पुष्टि याः ।

ज्यापु खँवः ज्या+फु पाखें वःगु खः । फु अपभ्रंश जुयाः पु जूगु खः धकाः धाःगु दु (महर्जन, १९२७: १०६) । थन ज्या धैगु ज्या (काम) फु धैगु न्हागुनं ज्या याय् फुम्ह खः । ज्या व पु ज्याया ज्ञाननापं स्वापु दु (Dangol, 2010: 29) । ज्यापुतय्सं पिङ्गु वाया नां पुवा नामं ज्याया लिउने पु तयाः ज्यापु जूगु धैगु नं धापु दु (महर्जन, १९२७: १०६) । बुँइ ज्या याइपिं कृषक वा किसानयात ज्यापु धाइ (सिंह, १९३७: २७) । ज्या याय्फूगु जुयाः ज्यापाखें ज्यापु जूगु खः (महर्जन, १९३६: १) । किसानयाकथं ज्या याइपिं महर्जनयात ज्यापु धाइ (Gurung, 2000: 50-51) । तर ज्यापु जातिइ महर्जन जक मखु मेगु जातित नं दु । विभिन्न शोधकर्तातय्सं न्ह्यागु ज्यापुया म्हसीका वियाः तःसा ज्यापु धैगु बुँ ज्या याइपिं किसानत खः । नेपाःया नेवाः इतिहास स्वयंभूले बुँइ ज्या याइपिं हे नेवाः खः (श्रेष्ठ, २०६६:२) । इपिं हे ज्यापु खः ।

३. गुथिया म्हसीका

गुथि धैगु छगू समिति खः (Dangol, 2010:3) । गुथि धैगु छगू संस्था खः (श्रेष्ठ, १९२८:२६९) । अथ हे, गुथि धैगु छगू नेवाः सामुदायिक संघ नं खः (Bhattarai, 2010:39) । गुथि संस्कृत खँव गोष्ठीपाखे वःगु खः (महर्जन, १९३६:१) । “मनूतय्गु न्हापांगु इलय् बुँज्यालिसं वनय् सा भवइपिं सापुत मुनाःवनीगु थाय्यात गोष्ठी धाइ (महर्जन, १९३६:८) । लिपा थ्व गोष्ठी शब्दया रूपं विकास जुयाः थ्वया अर्थ साजवाःत मुनीगु थाय् मजुउसे छगू हे उद्देश्य कयाः न्ह्याम्हं मनूत छथाय् मुनाः परस्पर ग्वहालि यानाः ज्या याय्गु जुल (महर्जन, १९३६:१-२) । छगू खँवले धाल धाःसा गोष्ठीया अर्थ सभा, समूह, सम्मेलन जुयाः गोष्ठी शब्द अपभ्रंस जुया तद्भव खँवःया रूपय् नेपालभाषाय् गुथि जुयाः दुहावःगु बल (वज्राचार्य, १९२६:७) । गुथि समाजयात छगू सुत्रय् चिनातयत् ने वाःतय्सं थीथीकथंया संगठन दय्कातःगु खः । गुथि गुथिया थकालि (आःजु) पाखें नियन्त्रीत व न्ह्याकातःगु खनेदु (Upadhyay, 2014:15) । अथेजुया, ने वाःत गुथिइहे जन्मे जुइ, गुथिइहे जीवन हनावनी अले गुथिइ हे सी धका धयातःगु दु (Dangol, 2010:3) ।

४. सनाः गुथिया म्हसीका

ग्वहालि काय्त वा ग्वहालि वीगु नितिं नं नेवाःतय् दथुइ संगठन दय्कातःगु दु । थुकियात समाजं गुथि धकाः म्हसीकेगु याना वयाच्चंगु दु । नेवाःतय्गु सामाजिक, आर्थिक, धार्मिक जीवनय् गुथिया तःधंगु भूमिका दु (महर्जन, १९३६:९) । अथे हे, ज्यापु त्वाः त्वालय् मनू सीबले ज्या याय्त थःथःगु गुथि नं दु । थ्व गुथियात सनाःगुथि वा सी गुथि धकाः धाइ । सनाःगुथियात् सीगुथि नं धाइ (Upadhyay, 2014:194) । गुथि नेपाली समाजया धर्मय् श्रद्धा, आस्था व विश्वास याइपिं खः । थःथितिपनिगु लुमान्तिनापं पुण्य कामना याय्त दय्कातःगु गुथि नीस्वनातःगु सीगुथि खः (Nepali, 1959:218–219) । गुथि ने वाः समाजया न्हापानिसं न्हयानावयाच्चंगु परम्परा खः । गुथि जीवन सुचारु व सभ्यकथं न्ह्याकेगु व्यवहारया व गुथि समाजय् च्वनाः अनुशासित जीवन हने सय्केगु लँपु खः ।

सुं नं मनू सीबले सीम्ह लिउलिउ वनिगुयात सनाः वनिगु धाइ । गुथि मध्ये सनाःगुथि नं छगू खः । ज्यापुत गन-गन दु अनअन विभिन्न गुथि अले सनाःगुथि नं दु । सनाःया पुलांगु रूप 'सनाथ' खः । हाःनाः मदुपिं अनाथ खःसा हाःनाः दुपि सनाथ खः । उकें थ्व गुथिया ज्या थःगु समाजया मनूतय्गु मृत्यु जुइबलय् सुयात नं अनाथ मयायगु खः । थ्वहे अर्थय् मनूत सीबलय् गुथियारत मुनाः सनाः वनीगु खः । सुं सित धाःसा सीम्हया लिउलिउ वयागु गुणयात लुमंकाः सी उइगु दिप तक वनाः मिं तःगु स्वयाः सीम्हसित स्वर्गवास लाय्मा धकाः कामना याय्गुयात 'सनाः वनेगु' धाइ । गुथियारतय् दथुइ निरन्तर स्वापू दयातुं च्वने मा धैगु अर्थय् इलय्ब्यलय् भ्वय् नयगु व्यवस्था यानातःगु दइ । सनां वनीपिं तपुलि मपूसे, लाकां मन्थ्याःसे, खँ मल्हाःसे वनेगु याइ । सनां वनेत सीम्ह मनूया थःथिति, जःलाखःला, पासापिं आदि न्ह्यागु जातियापिं वंसां ज्यू । तर सनाःगुथि थःगु हे स्वजातपिं मनूतजक दइ । थःगु त्वाःया अलग थःथःगु जातया सनाःगु दय्कातःगु दइ । थ्व मध्ये हकत्वा लुँखुसी त्वाःया सनाःगुथि नं छगू खः ।

५. सना: गुथिया ज्याभव:

हकत्वा: सना: गुथिया आरम्भ पाहाचहेया निवा: न्हयो गुथियारतय्के सो मानाया दरं जाकि काइ । थ्व गुथिइ लगभग २०० म्ह दु । इमित सोबोय थलात:गु दु । छगू दुवाल, निगू मचावाल व मेगु धेगेवाल ख: । थ्व गुथिइ हाकु मुस्या, भुति, व:, तुयु सिमी, तग्वगु कयगु, मुस्या, चिग्वगु कयगु याना जम्मा न्हयता बुब: दइ । थुके छगू भागया लागि गुम्ह गुथियार तयात:गु दइ । अर्थात गुम्ह गुथियारं पा: कायमा: । मुस्या सीमा: । केंताया मरि फयांफक्व छगू हे आकारय जुइमा: । मेगु न्ह्यागु परिकारयात छगू परिकारय प्यंगू क्वंचाया दरं तयात:गु दइ । अले थ्व क्वंचा चतुदर्शी प्यन्हु न्ह्यो फुक्क क्वंचा गुथिइ ल्हायमा । फुक्सियां थ:थ:गु क्वंचाय ल: तया: वनीगु चलन दु । कन्हय, निग: जोर क्वंचा तया: ड्रमय तयावनी । हाकनं ल: तइ । हाकनं मेगु दिनय जोर लिक्का: ड्रमय तयावनी । थुकथं थ्व स्वन्हुतक जम्मा याइ ।

अले प्यन्हु लिपा: चतुदर्शी भोय शुरु जुइ । पा:लापिं गुथियारतय्सं ला छुइपिंतं हरेक गुथियारं निक सु विइमा: । थ्व भोयया लागि ९६ गू किलो ला न्याइ । फुक्क गुथियारतय्सं पुजा याना: छगू हे थासय जाकि, स्वां, सिन्ह:, समेवजि, मत, धुपांय फुक्क अलग अलग तयावनी । पा:मलापिसं ला ताइ वा तायगु चलन दु । गुलिसिया ला ताइ अले गुलिसिया ला छुइ । गुलिसिं छोयला दय्केगु याइ । गुथिं थीथी बुब:, केंया मरि भचाभचा कया: पुजा याइपिंतं तयार याना: विइ । दु वालया निम्ह आजु मचा वालया निम्ह आजु, धेगे वालया निम्ह आजु याना: खुम्हसित बालकुमारी देगलय छोइ ।

फुक्क आजु मध्ये दकले ज्येष्ठ आजु बालकुमारीइ पुजा याइ । मेपिसं हाकु सिन्ह: दय्केत चाया सलिचाय चिकं इला: स्वथासय चिग्व: ल्वहंतय चिकं तया: हाकु सिन्ह: दय्की । मत सीधुंका: सलिचायात पुजा याना: न्हापा फुक्क द्य:यात सिन्ह: तिका: मेपिंतं सिन्ह: तिकी । फुक्क लाइनय च्वनी । दकले न्हापा बजि तइ । अले क्रमश पालु, हाकु मुस्या, भुति, व:, तुयु सिमी, तग्व: कयगु, खाय, चिग्व: कयगु, छोयला तइ । अय्ला व थोया लागि सलिंचा तया: हइ । अले जक आजुपिंतं ह्यांगु सिन्ह: व हाकु सिन्ह: तिका: स्वां व प्रसाद बिया: द्य:यात पुजा याना: भोय नयगु चलन दु । सकतां बुब: हाकन त:वनी । भोय नयधुंका: ल: त:वनी । म्हुतु सिला: चिपं थिया: मसला काइ । द्य:यात ग्वय बिया: फुक्केसियां काइ । अले गुथिइ वया: भैरव व लुकुमा: द्य:या पुजा याइ ।

थ्व गुथिइ बुब: पा:मला:पिं गुथियारतय्सं बुब: का:वनेत १०-१२ म्ह छोइ । इमिसं मसला गथेकि चि, जीमले व चिकं तया: दय्केधुंका: भचाभचा थो व अयलानाप नया: स्वइ । अले फुक्क ज्वना: गुथिइ वइ । गुथिइ नापे याना: कायगु चलन दु । नापे याना: कायधुंका: खुम्ह आजु, स्वम्ह नायो, थो व अय ला पा:ला:म्हसिया छम्ह पासा, ला लाम्ह: छम्ह व वया: छम्ह पासा च्वना: समेवजि नइ । अले फुक्क लाइनय च्वनी । दकले न्हापा छगूलि बजि तइ । थ्व धुंका: छसिकथं पालु, हाकु मुस्या, भुति, व:, तुयु सिमी, तग्व: कयगु, खाय, चिग्व: कयगु, छोयला तइ । थ्व तयधुंका: हाकु मुस्या तइम्हं व:या खला तया हइ । मू आजुयात समेवजि नयगु थासय चिप सिइकेत पाताया खला स्वम्हसियां हया: आजु थाय तया विइ । थुके स्वंगू वालया आजुत वालया नियमकथं च्वनी । अले छोयला तया भोय याइ । थ्व भोजय छक:जक छोयला तयगु चलन दु । बुब: धा:सा हाकनं हाकनं तया नयजू । भोय धुंका: हाकु मुस्या पा:लाम्हं खला सिले मा: । अले फुक्क गुथियारत थ:थ:गु छेंय वनी ।

कन्हयखुन्हु ११८ धार्नी ला न्याना हइ । ला तयगु पा:मला:पिं फुक्कसिं ला तायगु चलन दु । मवल धा:सा बं पुलेमा: । थ्व दिनया लागि फुक्क गुथि(यारतय्सं चौरा स्वंगू कुली दाँ न्याँस (५००) पुलेमा: । स्वम्ह आजु व स्वम्ह नायोनं धा:सा दाँ पुलेमा: । गुथिइ मव:पिं तर उमेर वनेधुंकीपिसं दँय द्बुछि (१०००) पुलेमा: । इमिसं छु नं ज्या यायम्वा:गु व्यवस्था यानात:गु दु । थ्व दिन भैरव व ज:रुया पुजा याइ । ज:रु धैगु ल्व:हया त्याकि ख: गुगु ल: त्वंकेत तयात:गु दइ ।

बजि नयगु इलय फुक्क बुब: का:वा: धका: इनाप याइ । फुक्क थासय गुथियारतयत् छोइ । चि, जीमले व चिकं तया: दय्कात:गु फुक्क गुथिइ हइ । गुथिइ थ्व दाना: काइ । वहनी ठिक ५ ता: इलय भोय नयगु शुरुवात जुइ । ला पा:लापिं व थो वा अयला पा:लापिसं थो वा अयला: बांलाक्क तयमा: । न्हापा लप्ते तइ । अले बजि छगू कुली तयावनी । थ्व धुंका: क्रमश पालु, हाकु मुस्या, भुति, व:, तुयु सिमी, तग्व: कयगु, खाय, चिग्व: कयगु तयावनी । खला तयावनी । अले ला तया: द्य:यात पुजा याना: नया: शुरु याइ । ला तयगु पा:लापिसं कचिगु खलां दायगु चलन दु । थो व अयला: तयगु पा:लापिसं थो व अय ला: तइ । लिपा अप्व: दुगु बजि व गेडागुडी हाकनं तयावनी । द्य:यात भाग न्हापा हे तइ । न्हापांगु भाग हकत्वा: नासंद्य:यात छायगु चलन दु । फुक्क गुथियार तय्सं स्वां व प्रसाद काइ । छगू पुच: त्याग: त्वा:या नासंद्य:यात छगू भाग छावनी । स्वां व प्रसाद कया: वइ । गुथिइ मेपिं गुथियारत भोय मनसी च्वनाच्वनी । द्य:या भाग व छगू कचौरा तुयु थो कया: स्वां व प्रसाद कायगु चलन दु । छगू कचौरा बाक्लो थो तइ । गुथियारतयत् भचाभचा मूंचाथोया प्रसाद विइ । धालाछें नासंद्य:यात नं छगू भाग छाययेंका: फुक्कसित विइ । मंग:या भिंद्य:यात नं छाया: प्रसाद ग्रहण याइ । अले धौ तइ । हाकु मुस्या पा:लापिसं खला का:वइवले जक गुथियारत दनावनी ।

अले मेगु दँय पा:लापिंतं नकेमा: । पा:लापिं वया: पा: कयावनी । मव:पिंतं बं लाइ । ९ बजे फुक्क हाजिरी जुइमा: । गथेकी, दुवालया पा: ख:सा मचावालनं पा: काइ । आजुया काय व:सा छगू भाग तया: विइ । पा: विइत आजुया काय वया: भोय भागय मत च्याका: निपा: ल्हातं सम्मानपूर्वक विइ अले आजुया कायनं काइ । थ्व ज्याय पा लाम्ह आजुया कायनं गुथिया फुक्क सामान गने याना: मेगु वर्षय पा लापिंत विइ । पा:लापिसं नं फुक्क ल्या: खाना: काइ । अले बालकुमारी द्य: पा:लापिनिगु छेंपाखें मेगु दँय पा: काम्हसिया छें येकी । थुलि यायधुंका: हाजिरी काइ । गुथिया कार्य सम्पन्न जुइ ।

६. सी संस्कार व कार्यविधि

६.१. न्हापांगु ईनिसें घसुतक

मनू सी धुंका: पार्थिव म्हयात वँ शुद्ध याना: वँ थिला: सु याला: सुइ थ्यनी । म्हयात तुयु कापतं तोपुया: तइ । म्हया ज:ख: मत (पाली) च्याकी ।

थःथितिपिसं पौवा ज्वनाः पार्थिव शरीरय् तयावनी । परिवारं सनाः गुथिया नायोयात सुचं विइ । नायोनं च्याम्ह सीज्या यायूत् र्वंहया व्यवस्था याइ । पार्थिव शरीरयात उठे यायून्थ्यो दागवती विइम्ह जहानं सौ काय्गु¹ ज्या याइ । व थासय् पार्थिव शरीरयात तयाः थलाय्कोलाय² याइ । अले, छ्वासः³ वां छोकेगु ज्या याइ । पार्थिव शरीरयात ज्वनाः खतय् तइ । जिजाजं व ग्वहं⁴ तयसं खत कोपुइगु चलन दु । सु ज्वनिम्ह मनूयात न्थ्योने तइ । वयां लिपा मेपिं वा ह्वलाः म्हायिपं खयावनी । थ्व लिपा कायिपं खयाः वनिगु चलन दु । दागवती विइम्ह काय् दकले लिपा च्वनाः खयावनी । घाटय् फुक्क स्वकःतक पार्थिव शरीर यात चाहिली । फुक्केसियां पार्थिव शरीरयात लः त्वंकाः थःथगु छें वनी । थन नामंसंगिती नं वाचन यायूगु चलन दु ।

मि तइम्ह काय् स्वकः पार्थिव शरीरयात चाहिलाः मि तइ । अले ग्वहं पासापिसं पार्थिव शरीरयात उइगु ज्या याइ । पार्थिव शरीरयात उइ धुंकाः परि वारयात सुचं विइ । सुचं विउ वपितं चि, पालु, अय्लाः व वजि वियाः छोयगु चलन दु । अले परिवार व फुकी घाटय् वनाः नौ चुइकः वनी । घाटय् पार्थिव शरीरया वय्यं मुनाः शरीरया आकार दयकाः पुजा याइ । फुक्क नौ मुंकाः खुसिइ चुइक छोइ । अले छें वयाः चिपं थीगु ज्या याइ । निन्हु दिनय् सुर्थानिसं थःथिति व पासापिं वयाः बिचाः हाय्कः वयाच्वनी । कन्हे सीम्ह मनूया नामं छकः म्वल्हया विउ धकाः थःथितियात सुचं विइगु ज्या जुइ । थ्व दिनय् थःथिति वयाः चिपं थिकः वइ । स्वन्हु दिनय् नं सुर्थानिसं थःथिति व पासापिं वयाः बिचाः हाय्कः वयाच्वनी । बहनी खयाः ब्याहाः वइ । थ्व दिनय् नं थःथिति वयाः चिपं थिकः वइ । प्यन्हु दिनय् थःथिति वयाः चिपं थिकः वयाच्वनी । न्यान्हु थ्व दिनय् थःथिति वयाः चिपं थिकः वयाच्वनी । खुन्हु दिनय् म्थ्यायिपं वयाः लोचा नयगु ज्या याइ । न्हेन्हु दिनयात नेवाः भाषां न्हेन्हु धाइ । थ्व दिनय् जोगीयात सताः दान विइगु चलन दु । थ्व दिनय् म्थ्यायिपंसं फुक्क ज्या याइ । फुक्केसित नकाःजक परिवारपितं नकी । थ्व दिनय् म्थ्यायिपंत थिइ मज्यू । च्यान्हु दिनय् फुकीतय् छेंया फुक्क लं व वसः हिइगु ज्या याइ । गुन्हु दिनय् परिवारया फुक्क लं व वसः हिइगु ज्या याइ । भिन्हु दिनयात दु ब्यंकेगु धाइ । म्थ्यायिपं म्वःल्हयाः खौ, हाकु हामो, अम्बो सुकु व सादुरु कयाः चोख्यय् याइ । दकले न्हापां मिजंत शंखमूलय् वनाः नौ पाखें सं चाइ । मि तःम्ह काय्या सँ दकले लिपाजक चाइ । आरती⁶ कयाः म्वः ल्हुइ । अले हाकनं खौ, हाकु हामो व सादुरु कयाः चो ख्यय् याइ । नौयात दक्षिणा वियाः तुयु लं ग्रहण यानाः फुक्केसियाः तुयु लं फियाः छें वइ । छें वयाः चिपं थिइगु चलन दु ।

भिनिन्हुयात घःसु धाइ । मि तःम्ह काय् तयाः गुभाजुपाखें घःसु पुजा याइ । सीम्ह त्वपुयातःगु थासय् कचि अःपा न्यापाया जज्ञ दयकाः गुभाजुं हो म पुजा याइ । पुजालिपा फुक्क परिवार व फुकीयात मि पनिगु ज्या याकी । थुके मि पनिधुंकाः ध्यो ल्हातय् इलाः छ्योनय् थिकाः हाकनं पनिगु चलन दु । थ्व क्रम स्वकःतक याइ । अले स्वकःतक अग्नी पुजा याइ । ग्वाःया हः नयपह यानाः मिइ तइ । गुभाजुं हाकु सिन्हः तिकाः ज्या सम्पन्न याइ । थ्व धुंकाः पंचाकु⁷ व समयवजि नयगु व नकेगु ज्याः जुइ । थ्व दिनय् फुक्क आफन्त व परिवारयात सताः घःसु पुजापाठ यानाः घःसु भोय् नइ । अले प्रत्येक शनिवाः जा⁸ नके गु चलन दु । फुक्क जोगीयात दान विइ । थ्व न्यागू हप्तातक याय्माः । अन्तिम हप्ताय् च्यागू परिकार⁹ दयकाः जोगीयात दान विइगु चलन दु ।

६.२. लत्या

पैतालिसौ दिनयात लत्या धाइ । फुक्क कायिपंसं सँ चाइ । मिसापिसं लुसि चायगु ज्या याइ । मि तःम्ह काय् तयाः गुभाजुपाखें लत्या पुजा याइ । थ्व दिनय् फुक्क परिवारया दुजःत व फुकीत तयाः दान विइगु चलन दु । चिइवाः घः, यमराज, स्वम्ह सी धूकुपिं मां बाया पिंड व सीम्हया पिंड दयकाः पुजा याइ । फुक्क मन्त्र ब्वने धुंकाः आत्माया शान्तिया लागि नामंसंगिती वाचन याइ । पुजाय् नं गुरुजुपाखें दुर्गति परिया¹⁰ नामंसंगिती फुक्क परिवार व फुकी तयाः वाचन याइ । पुजा लिपा मि तःम्ह काय्यनं पिंड दानया लागि खुसिइ वनाः वांछो वनेगु चलन दु । अले छें वयाः गुरुजुयात दान वियाः पंचाकु काइ । थ्व धुंकाःजक फुक्क फुकी व परिवार सताः लत्या भोय् नइ ।

६.३. खुला

सीम्ह मदुगु छ महिनायात खुला धाइ । थ्व इलय् नं फुक्क कायिपंसं सँ चाइ । मिसापिसं लुसि चायगु ज्या याइ । मि तःम्ह काय् तयाः गुभाजुपाखें खुला पुजा याइ । थ्व दिनय् फुक्क परिवारया दुजः व फुकी तयाः दान¹¹ विइगु चलन दु । चिइवाः घः, यमराज, स्वम्ह सी धूकुपिं मां बाया पिंड व सीम्हया पिंड दयकाः पुजा याइ । फुक्क मन्त्र ब्वने धुंकाः आत्माया शान्तिया लागि नामंसंगिती वाचन याइ । पुजाय् मांया आत्माया शान्तिया लागि अलग दान विइगु

- 1 . सिउचां वँ छियाः शुद्ध यायूगु ।
- 2 . शुद्ध वय्यं म्ह तयाः म्हुतु सिलिगु, ध्यो वा चिकः बुलिगु, कुन्दली तयगु ज्याः ।
- 3 . सीम्हेसिया लं, लासा व मेमेगु सामानत वांछायगु ज्याः ।
- 4 . सीम्हेसित उइपिं गुथियारत ।
- 5 . नौ= सं चाइम्ह मनु (कपाली) ।
- 6 . थ्व छुचुं दयकातःगु छगू वस्तु खः । थ्व मां वा बां मदुपिसं जक काइ ।
- 7 . लाःया न्यागु टुक्रा ।
- 8 . प्यंगु परिकार दयकेगु चलन दु । थुकेय् जाः बाहेक साग, केउ, गुन्रुक व आलु तयाः दयकी ।
- 9 . च्यागु परिकारत लाः, आलु, सागः, खें, भुति, मुस्या, केउ व गुन्रुक आदि ।
- 10 . ऊँ नमं भगवति सर्व दुर्गति परि स्वधन राजायन्त्र) तथागता यार्हते (यान्ते) सम्यक समबुद्धाय तर्मे थावम् (तदयथा), ऊँ स्वधने स्वधने विश्वधने विश्वधने सर्वपाप विश्वधने सर्वपाप विश्वधने शुद्धे विशुद्धे सर्वपाप विशुद्धे सर्वकर्मावरण विश्वधने स्वाहा३
- 11 . दानय् शरीरया लागि कपडा व सल, लःया लागि कुसा, न्यासी वनेत लकां व तुतां, खुसि पार यायूत डुंगा व वाता विइगु चलन दु ।

चलन दु । पुजा लिपा मि तःम्ह कायन पिंड दानया लागि खुसिइ वनाः वांछो वनिगु चलन दु । अले छें वयाः सामान्य परिवार व फुकी च्वनाः गुरुजुयात दान बियाः पंचाकु काइ । थ्व दिनय् परिवार व फुकीजक च्वनाः खुलाः भोय् नय्गु चलन दु ।

६.४. दकिला (दछि)

सीम्ह मदुगु छगू वर्षयात दकिला धाइ । थ्व ईलय् नं फुक्क कायिपंसं सँ चाइ । मिसापिंसं लुसि चाय्गु ज्या याइ । मि तःम्ह काय् तयाः गुभाजुपाखें दछि पुजा याइ । थ्व दिनय् फुक्क परिवारया दुजः व फुकी तयाः दान बिइगु चलन दु । चिइवाः छः, यमराज, स्वम्ह सी धूकुपिं मां बाया पिंड व सीम्हया पिंड दय्काः पुजा याइ । फुक्क मन्त्र ब्वने धुंकाः आत्माया शान्तिया लागि नामसंगिती वाचन याइ । पुजा लिपा मि तःम्ह कायन पिंड दानया लागि खुसिइ वनाः वांछो वनेगु चलन दु । अले छें वयाः सामान्य परिवार व फुकी च्वनाः गुरुजुयात दान बियाः पंचाकु काइ । थ्व दिनय् तुयु लं त्वताः गुरुजुयात दक्षिणा बियाः न्हुगु लं फिइ । अले फुक्क परिवार, फुकी व पासापिं सताः दकिला भोय् नइ ।

६.५. नः फःवनीगु

दकिला धुंकाः कन्हे खुन्हु बालकुमारी वनाः नः फः वनिगु चलन दु । छु छु नयमज्यूगु खः व फुक्क नयाः आः फुक्क नय् जिल धकाः ग्रहण याय्गु हे नः फः याय्गु धाइ । थन बालकुमारी द्यःयात पुजा यानाः मतः च्याकेगु याइ । अले परिवार फुक्क च्वनाः भोय् नइ ।

६.६. निलतिथि (निर्द)

सीम्ह मदुगु निगू वर्षयात निलतिथि धाइ । थ्व ईलय् नं फुक्क कायिपंसं सं चाइ । मिसापिंसं लुसि चाय्गु ज्या याइ । मि तःम्ह काय् तयाः गुभाजुपाखें दछि पुजा याइ । थ्व दिनय् फुक्क परिवारया दुजः व फुकी तयाः दान बिइगु चलन दु । चिइवाः छः, यमराज, स्वम्ह सी धूकुपिं मां बाया पिंड व सीम्हया पिंड दय्काः पुजा याइ । फुक्क मन्त्र ब्वने धुंकाः आत्माया शान्तिया लागि नामसंगिती वाचन याइ । पुजा लिपा मि तःम्ह कायन पिंड दानया लागि खुसिइ वनाः वांछो वनिगु चलन दु । अले छें वयाः सामान्य परिवार व फुकी च्वनाः गुरुजुयात दान बियाः पंचाकु काइ । अले फुक्क परिवार, फुकी व पासापिं सताः निरीतिधि भोय् नइ ।

६. निष्कर्ष

नेपालमण्डलय् लाःगु यलया हकत्वाः ज्यापु सनाःगुथि ज्यापुतय्गु लागि छगू महत्वपूर्ण गुथि खः । लिच्छविकालय् यक्व ज्यापुत बुँइ ज्याः याइपिं जुयाः लिच्छविया सन्तान हे ज्यापु खः धाःगु जुल । ज्यापु खँवः ज्या+फु पाखें वःगु खः । फु अपभ्रंज जुयाः पु जूगु खः धकाः धाःगु दु । थन ज्या धैगु ज्या (काम) फु धै गु न्हागुनं ज्या याय् फुम्ह खः । गुथि धैगु छगू समिति खः । गुथि संस्कृत खँव गोष्ठीपाखे वःगु खः । थ्व गोष्ठी शब्दया रुपं विकास जुयाः छगू हे उद्देश्य कयाः न्ह्याम्हं मनूत छथाय् मुनाः परस्पर ग्वहालि यानाः ज्या याय्गु जुल । गोष्ठीया अर्थ सभा, समूह, सम्मेलन जुयाः गोष्ठी शब्द अपभ्रंस जुया तद्भव खँवःया रुपय् नेपालभाषाय् गुथि जूगु खः । ग्वहालि काय्त वा ग्वहालि बीगु निर्ति नं नेवाःतय् दथुइ संगठनयात गुथि धाइ । ज्यापु त्वाः त्वालय् मनू सीबले ज्या याय्त थःथःगु गुथि न्ह्यानाच्वंगु दु । थ्व गुथियात सनाःगुथि वा सी गुथि धकाः धाइ । गुथि ज्यापुतय्गु थःगु आस्था, धर्म, संस्कार व पहिचान खः । सु नं मनू सीबले सीम्ह लिउलिउ वनिगुयात सनाः वनिगु धाइ । गुथिया ज्या धैगु समाजया मनूतय्गु मृत्यु जुइबलय् सुयात नं अनाथ मयाय्गु खः । मनूत सीबलय् गुथियारत मुनाः सनाः वनेगु याइ । ज्यापुतय्गु आत्मा गुथिनापं स्वानाच्वंगु दु । भीगु समाजय् सनाःगुथिया यक्व महत्व खनेदु । थ्वयात मानव कल्याणनापं स्वाकाः भीगु समाज व नेपाल सरकारपाखें म्वाकाः तय्माःगु खनेदु ।

लिधंसा

आचार्य, बाबुराम, (वि.सं. २०५४) नेपालको सांस्कृतिक परम्परा, काठमाडौं: श्रीकृष्ण आचार्य ।
जोशी, निर्मला व जोशी सुन्दरकृष्ण, (नेसं ११३९) नेवाः नखःचखः व संस्कारय् वनस्पति । यलः सागरकृष्ण जोशी ।
बज्राचार्य, फणीन्द्ररत्न (नेसं ११२६) नेवाःबौद्ध संस्कृतिइ गुथि । येँ : रत्न पिथना ।
महर्जन, एलिना (नेस ११३६) 'दुपाः त्वाःया सनाःगुथिः', शोधपत्र त्रि वि नेपाल भाषा केन्द्रीय विभाग २०७२ ।
महर्जन, पंचनारायण (ने. सं. ११२७) "येँ स्त्रीनिगु त्वाःया ज्यापु संस्कारया विश्लेषण", नेवाः समाज, नेवा देय् दबू ।
महर्जन, बाबुराज (ने.सं ११३६) 'नःवहीत्वाःया सनाःगुथिः', शोधपत्र त्रि वि नेपाल भाषा केन्द्रीय विभाग २०७२ ।
सिंह, लक्ष्मी बहादुर (ने.स.११३७) ज्यापु छगु म्हसिका । धिमय् पौ ६६, २६-२८ ।
श्रेष्ठ, तुलसीनारायण (वि.स. २०६६) नेपालका नेवारहरुः पहिचान र पृष्ठभूमि । काठमाडौं: अनुसन्धान तथा विकास संस्था ।
श्रेष्ठ, रविन (ने.स. ११३६) 'गुथि', लुमन्ति दबु, ६, ८७-९० ।
श्रेष्ठ, ज्ञानेन्द्रबहादुर (ने.सं ११२८) 'ऐन संग्रह', काठमाडौं: पैरवी प्रकाशन ।
Dongol, Niraj (2010) 'Sana Guthi and Newars: Impacts of modernization on traditional social organization' Thesis. University of Tromso, Norway.
Gurung, Poonam (2000) 'Bungamati: The life world of a Newar community explored through the natural and social life of water' Thesis. University of Bergen, Norway.
Nepali, Gopal Singh (1959) 'The Newar of Nepal' PhD thesis. University of Bombay, India.
NPHC. (2011). National population and housing census 2011. Kathmandu: Government of Nepal.

Upadhyay, Prakash (2014) 'Suitably altering amid predicaments in rural Nepal' Himalayan journal of sociology & anthropology, 4 (1), 187-202

Yadava, Y. P. (2014). Language uce in Nepal. Retrieved 06 12, 2018, from www.academia.edu:http://www.academia.edu/21009495/LANGUAGE_USE_IN_NEPAL

ओं नमो श्री गुरु ब्रह्मसत्वाय

THE RITUALS FOR COMMUNITY SERVICE
PLEASE CONTACT US

वेन्कु (Naam karan), मचा जन्कु (Rice feeding),
ईहि (Ihi), कयता पुजा (Bratabandha), वरे छुयगु (Prabajya Sambar),
वरे छुयगु Surya darshan, शुभ विवाह (Newah traditional marriage),
ज्या जन्कु (Bhimatharohan), Chandraratharohan, Dibyaratharohan
Pitri pooja, Spiritual pooja, Griha prabesh, Griha pooja and all Bajrayana ritual pooja

Yagya Man Shakya
Newah Bajrayana Priest
Ellicott City, MD

email: yagyaman@gmail.com, facebook: yagya man shakya
contact no. 347-276-4846

तेवा अर्गनाइजेसन
अफ
अमेरिकाया

नीनिक्वःगु

तः मुंज्या

सुथां बारीमा धका

मिंतुना

देखना त्वना ।

Lok Darshan, Melina, Tejeswini,
Aradhika, Tejaswi Darshan Shrestha
Fairfax, VA

NEWAH ORGANIZATION OF AMERICA
CONGRATULATES

MR. RAM MALAKAR AND MES. BISHNU DEVI MALAKAR
FOR THEIR 2ND JYA JANKU CEREMONY

प्रो. डा. भाजु त्रिरत्न मानन्धरनाप खँल्हाबल्हा

ट्रान्सक्रिप्ट: दया शाक्य

अमेरिकाय् नेवा: व नेपालभाषा टाइम्सया मंका: ग्वसालय् न्ह्यानाच्वंगु खँल्हाबल्हाया १०८ व्व:गु ज्याभव:कथं भाजु प्रवीण ताम्राकारजुं कयादीगु प्रो. डा. भाजु त्रिरत्न मानन्धरनाप जुगु खँल्हाबल्हाया मुब्ब थन व्वमिपिन्त ज्याख्यले जुइकथं न्ह्यव्वया च्वना ।

न्ह्यस:- ज्याइव: न्ह्याके न्ह्यव दकलय् न्हापां साहित्य पाठ यायेगु परम्परा दुगुलिं छिं नं थये हे छुं नेवा: साहित्य पाठ यानादीत इनाप याना ।

लिस:- सुभाय् । जि थँहितया साय्मया ल्याखं जिमि दिगुद्य: म्हयिप अजिमाया व:चाहाक:गु दाफामे हाला: सुरु याये ।

जय मइ जोगाम्बर जगत जननि त्रिकुवनहित कारनी
हादे तीनलोकके हरतकरत कुम्ह भुक्ति मुक्ति बरदाहेनि
माता उत्तर खन्डमे नदिया किनारामे जङ्गल बिचये सुहाये मान
हादे आदिति खकेमणि असुर संहारनि निरञ्जन आनन्द स्वरुपनि ।

थ्व मल्लकालीन दापामे ख: । थुकी मल्लकालीन नेवा:भाय् व मैथिलि भाय् ल्वाकज्या:गु दु । थुकी मैथिलि संगीतया प्रभाव ला:गु खंके फु ।

न्ह्यस:- नेवा:तयगु समुदायया इतिहासया बारे चीहाकलं धयादीत इनाप याना ।

लिस:- यक्व सुभाय् । नेवा:त धयापिं भी नेपा:या आदिवासि ख: । नेवा: जातिया इतिहास गुलि पुलां धका: स्पष्टकथं ऐतिहासिक प्रमाणया आधारय् धाये ला फौ मखु तर भीगु नेपा:या इतिहास ऐतिहासिक प्रमाण, दस्तावेजया आधारय् स्वयेगु ख:सा लिच्छवि कार्लिनसें सुरु जुइ । थ्व धयागु न्हापांगु सेन्चुरि ए.डि. ख: । तर थ्वयां न्ह्य: नं ऐतिहासिक प्रमाण मदुसां भीगु स्वंगु राजवंश- छगू गोपाल वंश, निगुगु महिषपाल वंश व स्वंगुगु किरात वंशया उल्लेख जुगु दु । थ्व मध्यय् दकलय् न्हापांगु गोपाल वंशया खँय् वंशावलीइ भीगु थ्व स्वनिग: छगू त:धंगु पुखुया रुपय् दयाच्वंगु अले थुबलय् स्वयम्भुया दर्शन यायेत महाचीनं मन्जुश्री थन बिज्या:गु व थुबलय् थन जलामय जुयाच्वंगु वयकलं खन, व खनेवं थ:गु चन्द्राहार खड्गं च्वभा:या गुं पाला: ल: पित छवयाविल । अले अन अबलय् किपू व नैकाप लागपाखे छगू गोपाल जातिया मनुतय्गु बसोबास यानाच्वंगु जुल । इपिं सा लहीपिं जुगुलिं इमित सापु धका: नं धा: । व हे गोपाल वंशया छम्ह त:धंम्ह मनुयात मञ्जुश्री थनयाम्ह दकलय् न्हापांम्ह जुजु यात धयागु वंशावलिइ न्ह्यथना त:गु दु । व गोपाल वंशयापिं जुजु नेवा: ख: ला कि मखु धयागु खँय् अपिं नेवा: हे ख: धका: धायेफु । छाय्धा:सा, आ:तक नं किपू व नैकाप लागाय् छगु जाति दनि । अमिसं सा लहीगु परम्परागत ज्या याना हे च्वंगु दु । व गोपाल वंशयापिन्सं थ:त सापु धका: धयाच्वंगु दु । उकिं व हे गोपालित गोपाल वंश ख: धका: धायेफु । आ: थये याना: दकलय् न्हापाया गोपाल वंश नेवा: ख: धका: फुक्कस्यां धयाच्वंगु दु । गोपाल वंशय् अथे हे ५०० दँतक च्याम्ह जुजु पिन्सं शासन यात । अनलि महिषपाल वंश वल । महिषपाल धयागु नं गोपाल वंशया हे कचा ख: । पा:गु छु धा:सा, गोपाल वंशयापिन्सं सा लहिना: व्यवसाय यानाच्वंगु ख:सा महिषपालपिन्सं मेय् लहिता: व्यवसाय यानाच्वंगु ख: । उकिं महिषपाल नं छगूकथं नेवा: हे जुल । अले महिषपाल वंशय् सत्या दँतक स्वम्ह जुजु जुल । वयां लिपा किरात वंश वया: थन यक्व जुजुपिन्सं शासन यात । गुगु वंशावलिइ २९, गुगु वंशावलिइ २८ दु । तर नेपा:या न्हापांगु वंशावलि गोपालराज वंशावलिइ ३२ म्ह किराति जुजुपिन्सं शासन या:गु धका: च्वयात:गु दु । व धुंका: लिच्छवितयसं किरातितयत बुकल । अले लिच्छवितय् शासन वल । अले किरातित मध्यय् छुं किरातीत थन बिस्सुं वना: पूर्वपाखे वन । पूर्वपाखे वीपिं किरातीत राइ लिम्बुया कथं उदय जुल । स्वनिगलय् च्वीपिं किरातीत नेवा: हे जुल । उकिं मेरी स्टोटर् थ:गु नेपाल मन्डल धा:गु सफूती थ्व खँ बांलाक हे न्ह्यथना त:गु दु- थनया किरात धयापिं नं भी नेवा:त हे ख: । अनलि लिच्छवितय् शासन व:गुली लिच्छवित धयापिं पिने वैशालिं व:गु धयात:गु दु । छाय्धा:सा वैशालिइ भगवान बुद्धया इलय् अन लिच्छवितय् शासन, अले अन अजातशत्रु हमला यायेधुंका: अनयापिं लिच्छवित बिस्सुं वल धा:गु दु । अप्ठ: सम्भावना थ्व हे ख: कि व हे लिच्छवितसें थन शासन यात धका: धायेगु या: । तर छु धका: धा:सा थनया नांजा:म्ह विद्वान धनवज्र बज्राचार्यजुं जित: हे धयादीगु ख:- थ्व लिच्छवितयत वैशालिं व:गु धका: धाइ । तर थ्व लिच्छविकालीन प्राप्त जुगु अथे हे स्वस: ल्वहंपतिइ छुं नं कथं थुपिं लिच्छवितय् स्वापू वैशालिलिसे दु धका: गनं नं मक्यं । उकिं अप्ठ: सम्भावना थुपिं वैशालिं व:गु मखु, थनयापिं हे ख: । अनलि मानदेवया इलय् तक थ:त लिच्छवि धका: गनं मधा: । खालि मानदेवय् म्स्याय्या ल्वहंपतिइ जक थ:त न्हापां मानदेवयात लिच्छवि धका: न्ह्यथना तल । उकिं लिच्छवित धयापिं नं नेपा:या हे आदिवासि ख: । उकिं थुमित वैशालियापिं लिच्छवि धायेगु पायिछ मजु धका: धयादीगु दु । व हे आधारय् इतिहास शिरोमणि बाबुराम आचार्य लिच्छवि धयापिं अप्ठ: सम्भावना थौयापिं ज्यापुत ख: धका: धयादीगु दु । वयकलं प्रमाणत नं बियादीगु दु । लिच्छवि वंशया पतन जुइधुंका: भचा राजनैतिक अस्थिरता वल । वयां लिपा थन मल्ल जुजुपिनि शासन वल । मल्ल जुजुपिं नं नेवा: धका: सकसिनं धया वयाच्वंगु हे ख: । मल्ल जुजुपिनिगु शासनकालय् थनया राजकीय भाषा नं नेवा: भाय् हे ख: । नेवा: संस्कृति गुगु मध्यकालय् थन विकास जुल । आ:तक थन नेवा:तसें माने यानाच्वनागु नेवा: संस्कृति मध्यकालीन

संस्कृत हे खः । उकिं मल्ल जुजुपिं नं नेवाः हे खः धयागुली छुं शंका मद्दु । गोपालकालनिसं मल्लकाल तक भी नेवाःत थन शासक वर्गया रूप्य च्वनाच्वंगु खः । अले पृथ्वी नारायण शाहं स्वनिगः व मेमेगु लगात त्याकाः थन आधुनिक नेपाःया निर्माण जुल अले भी थन शापित वर्गया रूप्य वल । तर शापित वर्गया रूप्य वःसां भी नेवाःतय् थःगु हे पहिचान दु । थ्व पहिचानयात नेवाःतसं ल्यंका नं तःगु दु । अनलि राणाकाल वल । वयां ल्यु प्रजातान्त्रिक युग वल, पन्चायत काल वल । बहुदलीय व्यवस्था व अले हानं गणतान्त्रिक नेपाल नं जुल । थुकी मध्यय् पृथ्वी नारायण शाहया इलनिसं भी शापित वर्ग जुसां भीगु भाय् व भीगु संस्कृतिं नेवाःतय् पहिचान स्पष्टकथं क्यनाच्वंगु दु । व हे पहिचानयात ल्यंका तयेगु व गर्व यानाः न्ह्याः वनेगु हे थौं फुक्क नेवाःतय् कर्तव्य थें ताः । न्हापा नेवाःत धयापिं स्वनिगलय् जक लिक्नुना च्वपिं खः । अनं लिपा नेपाःया थी थी थासय् वन । पन्चायत काल लिपा नेवाःत विदेसय् नं वन । एशिया जक मखु, तापाक तापाक यूरोप अमेरिकाय् नं वन । थौंकन्हय् नेवाःत हलिन्यंका थ्यनाच्वंगु दु । आः पिनेच्वपिं नेवाःतय् नं कर्तव्य धयागु भी नेवाः जातिया इतिहास व संस्कृतियात वय्कःपिन्सं नाला कायेगु खः । अले भीत थ्व गर्वया विषय जुइ ।

न्ह्यासः- छिं प्यांगु दशकनिसं इतिहास व संस्कृति विषयस देय्या सेवा यानादिल । थी थी लेखनिसं २१ गू ला सफू हे च्वयादिल । छिं प्यांगु दशकया सेवाया खाद्य चौहाकलं घयादिसा ।

लिसः- थौं जिं थन थःगु खँ कनेत जक वयागु पक्का हे मखु । जिं नं छम्ह नेवाः हे जुयाः ४० दँ त्रि.वि. या सेवा यानागु खः । थुकिया खँय् छतानिता हे जक खँ कने । जिं एमए पास यायेधुंकाः शिक्षण पेशापाखे वनेगु छुं हे विचाः मद्दु । जि लोक सेवा आयोगय् जाँच बिया । जाँच बियापिं स्वसः व चाःचुम्ह मध्यय् ६२ म्ह पास जुगु मध्यय् जि प्यंगुगु थासय् लात । अबलय् न्हापांया न्यागु थासय् लाःपिं मन्त्रालयस हे अन सेक्सन अफिसरया नियुक्ति वीगु धकाः धाःगु खः । तर अबलय् हे त्रिभुवन विश्व विद्यालयस लेक्चररत फवन । अबलय् लेक्चरर जुइत कि पिएचडि यानातःम्ह जुइमाल कि फस्ट डिभिजनय् एमए पास यानातःम्ह जुइमाल । अबलय् पिएचडि यानातःम्ह सुं नं मद्दु । फस्ट डिभिजनं एमए पास यानातःम्ह नं जि हे छम्ह जक, मेपिं सु हे मद्दु । अले जि आवेदन याना । बिना छुं इन्टरभ्यु हे मकासे जितः लेक्चररय् नियुक्त यात । अले जितः व हे प्रोफेसन यल । जिं सरकारी जागिर त्वःता बिया । जि टिचिङ्गय् वया । ४० दँ तक च्वनाः ज्या यायां इतिहासया विभागीय प्रमुख जुल नेपाल परिचय विषय समितिया अध्यक्ष जुल, निगु अवधितक मानविकि व सामाजिक शास्त्रया डिन नं जुल । अले जि अवकास जुइधुंकाः नं लुम्बिनि विश्व विद्यालयया उपकुलपतिकथं प्यदँ ज्या याना । ४० दँ दुने जवखं व छुं मस्वसे केवल एकाडेमिक डेभलपमेन्टय् हे ध्यान तया । २१ गु ला सफू हे च्वयागु दु । थ्व फुक्क जि याकःचां च्वयागु मखु । जि याकःचां च्वयागु धयागु ४ गू हे जक खः । १२ गु सफू पासपिं लिसे जानाः च्वयागु खः । मेगु ५ गू सफू सम्पादन खः । नेपाली इतिहासया अनुसन्धान याइपिन्त संवतया तःधंगु हे समस्या दु । थी थी इलय् चले जुगु नेपाल संवत, विक्रम संवत व इस्वी संवतयात अःपुक हिले जीक जिं सम्पादन यानाः छगू सफू च्वयाबियागु दु । जिगु मु फोकस धयागु नेपाः व इतिहास हे जक खः । जिं निगु खँय् ध्यान बिया । छगू- न्हूगु खँ वी फये केमाः मेगु- न्हूगुकथं ब्याख्या यायेगु । जिगु फुक्क सफुती थ्व हे ध्यान बियागु दु ।

न्ह्यासः- न्हापा नेवाःतय् राजसत्तां जातीय ल्याखं विभाजन यानातल, आः भी गुकथं पलाः छ्युसा भी नेवाःत छधी छप्पा जुयाः न्ह्याःने वनेपै ?

लिसः- नेवाःत धयापिं जाति मखु, समुदाय खः । थुगु समुदायस थी थी जातित दु । थ्व थःदुने हे पूवंगु समुदाय खः । नेवाःदुने पुरोहित नं दु, मेमेगु ज्या याइपिं नं दु, व्यवसायिक जाति दु । वुं ज्याइपिं ज्यापु, चिकं पिकाइपिं साय्म, स्वांया ज्या याइपिं गथु, चित्रकारि ज्या याइपिं पूत दु । थुकथं व्यवसायिक ज्या याइपिं जातित यक्व दु । आःयागु आवस्यकता धयागु नेवाःत छप्पं छधी जुइगु खः । जातीय भावना हये मज्यु धयागु जिगु भावना खः । ज्यापुत जक आदिवासी मेपिं फुक्क पिने वःपिं धयागु भावना नं पित हयाच्वन । थुजाःगु खँ तसकं गलत खः । भीगु नेवालय् लिपा वयाः जक भी ज्यापु, साय्म, खुसः धकाः धाःगु खः । लिपा वःगु चिजयात कयाः छगू जाति विशेष जक आदिवासि खः, मेपिं मखु धकाः धाये मज्यु धया थें जितः ताः । सत्य खँ धयागु निर्भिक जुयाः धायेमाः धयागु खँ लुमंकाः थन जिं धाये- यःमरि पुन्हियात ज्यापु दिवस धकाः हनाच्वन । उकी जिगु भचा आपत्ति दु । यःमरि पुन्हि धयागु ज्यापुतयगु जक नखः मखु, सकल नेवाःतय् नखः खः । तःसिं व म्हयतय् छगू समन्वयया नखः खः । म्हयतय्सं न्हूगु वा तःसिंतय् थाय् तये हइ । तःसिंतय्सं व वायात पुजा याइ । उकियात यःमरि दयेकाः नइ । अथे हे म्हयतय्सं नं उकियागु यःमरि दयेकाः नयाः वय्कःपिनिगु भकारी पुजा याइगु खः, ज्यापुतय्सं थुकियागु बांलाक पुजा याइ, मेपिन्सं स्वयाः बांलाक पुजा याइगु खः, छायाःसा वय्कःपिनिगु ज्या हे थ्व खः । तर थ्वयात खालि ज्यापु दिवस धकाः जक मधासे थ्व सकल नेवाःतय् हे दिवस खः धकाः कायेमाः । भीसं नेवाः जुइगुली गर्व यायेमाः, जाति विशेषया गर्व याये मज्यु । न्हापा न्हापा समाजया आवश्यकता अनुसार धारणा अनुसार गुगु जात तःधं गुगु चीधं धयातल । आः ला अजाःगु खँ मखु, फुक्क नेवाःत छगू हे जात खः, व्यवसाय जक पाःगु खः । उकिं नेवाः जुगुली गर्व यायेमाः । जातीय अहंकार जातीय भावनाया दुने भी व्वांय वने मज्यु ।

न्ह्यासः- न्हापा राणाकाल, शाहकालया इलय् शिक्षाया अभाव जुयाच्वंगु इलय् धुं नं विषय अध्ययन यायेत मौका हे मद्दु । थौं इतिहासया खा व्यवस्था परिवर्तनलिसे गुकथं हिला वनाच्वन ? चौहाकलं घयादिसा ।

लिसः- जिमिसं आखः वनाबलय् नेपाःया इतिहास धयागु वने हे म्वाः । आइए वनाबलय् पटना युनिभर्सिटीया कोर्स खः । अबलय् जिकेय् इन्डियन हिस्ट्रीया यक्व ज्ञान दु, नेपाःया इतिहासया ज्ञान यक्व मद्दु । विए वनाबलय् नं नेपाःया इतिहास वने हे म्वाः । एमए वनाबलय् नं नेपाःया इतिहासया छगु हे जक पेपर, मेगु फुक्क ब्रिटिस इतिहास यूरोपियन इतिहास व इन्डियन इतिहास जक खः । एमए पास यानाः त्रिभूवन विद्यालयस वंका । अबलय् नं नेपाल इतिहास म्ह्व जक, वंकीपिं नं अप्वः धया थें कोलोम्बो प्लान अन्तर्गत इन्डियां वःपि शिक्षकतसं वंकीगु । सुरु सुरुइ इमिगु नं तःधंगु योगदान दु । लिपा जुलिसे नेपाःया इतिहास नं बांलाक वंके माः धयागु भावना वल । नेपाःया इतिहास व संस्कृतिया कोर्षत यक्व तल, अनलि इन्डियन हिस्ट्री, यूरोपियन हिस्ट्री म्ह्व जुजुं वन । जिमिसं नं नेपालया इतिहासय् हे पिएचडि याना । नेपाःया इतिहासय् सफूत च्वया । नेपाःया इतिहासय् हे लेखत च्वया । जिमि विद्यार्थी व मेपिन्सं नं नेपाःया इतिहासय् हे अध्ययन अनुसन्धान यात । थुकथं जिमिगु जेनेरेशनिनिसं हे नेपाःया इतिहास व संस्कृतियात वः बियाः पाठ्यक्रम तयार जुल । थुकिया लिचःकथं थौंकन्हयापिं इतिहास पास याःपिन्सं नेपाःया इतिहासया अध्ययन यायेखन । तर जिमिसं याये मखंसां जिमिसं स्वअध्ययनं नेपाःया बारे यक्व खँ सीका । कोलोम्बो प्लान अन्तर्गत वःपिं इन्डियन टिचरतय्त रिप्लेस यानापिं जिपिं हे खः । २०२५, २६ सालनिसं हे नेपाःया हे शिक्षकतय्सं अन ज्या यानाः इमित रिप्लेस यायेगु ज्या याना । थुकी जिमित गर्व दु ।

न्ह्यासः- नेवाःत मध्यय् बौद्ध नं यक्व दु । छिं लुम्बिनी बौद्ध विश्व विद्यालयस प्यादा उपकुलपति जुयाः सेवा यानादिल । ऐतिहासिक बौद्ध विश्व विद्यालयस छिं गू मौका छुं खः ?

लिसः- भीथाय् बौद्ध नेवाः व शैव नेवाः धकाः निथी खनेदु । बौद्ध धयागु छगु धर्म ला खत, तर थ्व जीवन पद्धति नं खः । बुद्धया जन्म लुम्बिनी जुगु खः । नेपालय् बौद्ध अध्ययन यायेत छगु विश्व विद्यालय माः धयागु खँ जुयाच्वंगु खः । तर थुकिया साकार रूप २०६१ सालय् जक जुल । न्हापांम्ह

उपकुलपति तुल्सीराम वैद्य खः । तर अबल्य सरकारं नं उलि ग्वाहालि मयाःगु हनिं विश्व विद्यालयं यायेमाःगु ज्या उलि याये मखन । २०६६ साल्य निम्हम्ह उपकुलपति जुयाः जि अन वना । विश्व विद्यालयया सुरुं निसंया ज्या जिग हे पाल्य जुल । अबल्य विश्व विद्यालय सभाया गठन जुइधुकुगु खःसां बैठक हे मर्चनिगु खः । जिं निलास्वला दुने हे विश्व विद्यालय सभाया बैठक तथा । अले नियम पास याना । अले एकेडेमिक कोर्स सुरु याना । न्हापां बिए एमएया कोर्स सुरु यायेमाःगु खःसां बाध्यतां यानाः जिं पिएचडिया कोर्स सुरु याना । विश्व विद्यालयया भवनया ज्या नं न्ह्याका । विश्व विद्यालयया मर्मकथं बुद्धिजमया न्यागु विषय महायान, थेरबाद, एप्लाइट बुद्धिजम, हिमालयन बुद्धिजम व बुद्धिजम इन पीस स्टडिया न्यागु क्याम्पस चायेकाः थ्व विषय दुथ्याका । लुम्बिनीया केन्द्रीय क्याम्पसकथं लुम्बिनी क्याम्पसया वनेज्या नं न्ह्याका । थुगु बौद्ध विश्व विद्यालयं लिपा तक बांलाक ज्या यानावनी धयागु मनंतुना ।

न्ह्यासः- म्ही नेवाः देय् दबू, मंकाः खल मेमेगु भाषा सम्बन्धि संगठनया लिसें थी थी जातीय संगठनत नं दु । व संगठनया महत्त्व व भूमिका छु खः ? उकियात कयाः चीहाकलं धयादिस्सा ।

लिसः- म्ही नेवाः देय् दबू, नेपालभाषा मंकाः खलः, नेपालभाषा एकेडेमि व मेमेगु संगठन नं दु । नेपालभाषा मंकाः खलः धयागु ला छगुकथं आन्दो लनया रूप्य सुरुवात जुल । उबल्य नेपाल प्रजा प्रतिस्थानं उलि ज्या मयाःबलय नेपालभाषा एकेडेमि धयागु नं नेपालभाषा व साहित्यया उत्ततिया नितिं पलिस्था जुल । मेमेगु ज्याया लिसें नेवाः ज्ञानकोष तयार यायेगु ज्या यानाच्वंगु दु । नेवाः देय् दबूलिं नेवाः जातजातिया उत्थानया नितिं न्हापानिसे जानाच्वंगु खः । आः नकतिनि १८ सूत्रीय नेवाःतय अडान पौ तयार याःगु दु । उकी मूकथं सरकारं म्ही नेवाःतयत थ्व थ्व खँ यायेमाल धकाः न्ह्यथना तःगु दु । छुँ दँ न्ह्यः नेवाःतय पार्टी नेपाः राष्ट्रिय पार्टी नं दयेकुगु खः । निक्वःगु संविधान सभाया चुनाव्य गाक्कं भोट नं हयाः म्त्व निं छम्ह प्रतिनिधि सभाय् छवयेफुगु खः । तर लिपा वयाः पार्टी ज्या याये मफुत । वंगु मेयरया चुनाव्य थुगु पार्टी भोट हे काये मफुत । उकिं जिगु विद्यालय नेवाःतयगु जातीय राजनैतिक पार्टी उलि ज्या याये फै थें मच्चं । उखेपाखे म्ही वने मज्यु थें च्वं । म्ही नेवाःत कांग्रेस, कम्युनिष्ट न्ह्यागु पार्टीइ लगे जुसां वय् कःपिन्सं नेवाःतयगु बारे नेवाः समुदायया उत्ततिया नितिं थःथःपनि पार्टीइ च्वनाः ज्या याना वनधाःसा थ्व फुक्क ज्या बांलाक यानावने फै धयागु जितः भलसा दु । अथे हे नेवाः देय् दबू, नेवाः एकाडेमि, नेपालभाषा मंकाः खलः थुमिसं नं राजनैतिक स्वयां नं म्हीगु नेवाः जातिया उत्थानया नितिं माःगु ज्या यानावने माः । उकिया भवलय लिसें राजनैतिककथं सक्रिय जुयावने माल धाःसा थुकी लिचिले मज्यु । अथे यानाः वनेफःसा बांलाइ थें जितः ताः ।

न्ह्यासः- नेपालभाषायात युनाइटेड नेशनं नं इन्डान्जर लिस्टय् लाकातःगु दु । नेवाः संगठनं नं थ्व ख्यात ह्याच्वंगु दु । थ्व ख्यात व्यवहाय् म्ही यानाः न्वाका तयेगु धयागु ख्याय् म्हीसं छु राये माः, छु याःसा सफल जुइ ?

लिसः- म्हीसं यनातयागु खः- सन् १९५५ नेपाः संयुक्त राष्ट्र्य दुजः जुइगु भवलय थःगु देसया लिपि दर्ता यायेमाःगु खः । उबलय देवनागरि दर्ता याये त्यंबलय जुजु महेन्द्र देवनागरि मेगु देशं थःगु लिपि धकाः तयेधुंकुगुलिं म्हीगु लिपि मद्दु ला ? धकाः न्यनेकनेया भवलय म्हीगु थःगु हे लिपि रन्जना संयुक्त राष्ट्र्य दर्ता याःगु खः । उकियात बांलाक प्रमाणित यायेगु ज्या धाःसा मजुनि । थुकी नेपालय् च्वपिं नेवाःतसें स्वयां नं छिकपिं अमेरिकाय् च्वनादीपिं नेवाःतसें भचा च्युताः कयाः एम्बेसिया ग्वाहालि कयाः थुकिया सत्य खँ पित हयेफःसा बांलाइ । नेवाःभाय्या निरन्तरता व रक्षा यायेगु खँय्- जिमि हे बाज्या तापाःबाज्यापिन्सं नेवाःभाय् त्वःताः मेगु भाय् मल्हाः । आः वयाः जिमिगु पालय तक नेवाः भाय् बांलाक ल्हाना । तर जिमि छयि पनिगु पालय वयाः अमिसं नेवाःभाय् मल्हात, अयसां अमि मांअबुं नेवाःभाय् ल्हाःगु ल्याखं नेवाःभाय् थुतक थु । तर अमि नं काय्मस्यायिपनिगु इलय् नेवाःभाय् ला थुइ मखुत, छाय्धाःसा इमि मांबौनं तकं नेवाःभाय् मल्हाये धुंकल । थ्व हे सन्दर्भय् युरोपियन विद्वान इयान अल्सपं छगु खँल्हाबल्हाया भवलय नेवाःभाय्यात बचे यानातयेत छु यायेमाः धयागु न्ह्यसःया लिलसय्- वयकलं छिकपिं नेवाःतयसं थःगु परिवारया सदस्यतलिसे नेवाःभासं हे खँ ल्हानादिसं । छगू परिवारं मेगु नेवाः परिवार नापलाइवल्य नेवाःभासं खँ ल्हानादिसं । थुलि ज्या यायेफःसा मेगु फुक्कं ज्या मिले जुजु वनी । नेवाःभाय् गुवलें लोप जुइ मखु नेवाःभाय् म्वाना हे च्वनी । यदि थ्व ज्या छिकपिन्सं याये मफुत, थः परिवारलिसे हे नेवाःभाय् ल्हाये मफुत, नेवाः नेवाः परिवार दथुइ नं नेवाःभाय् ल्हाये मफुत धाःसा मेगु न्ह्यागु ज्या याःसां छिकपिनिगु थ्व भाय् त्यंके फै मखु, थ्व भाय् लोप जुयावनी । उकिं दकलय् तःधंगु खँ हे छिकपिन्सं नेवाःभासं खँ ल्हानादिसं । थ्व खँ जितः तसकं चित्त बुझे जुल । म्हीसं थःगु परिवारय् नेवाःभासं हे खँ ल्हायेमाल । जंग बहादुर प्रधान मन्त्री जुवल्य बेलायत भ्रमणया भवलय बेलायतया महारानी व मेपिन्त यंकुगु सौगातय् हिमाली क्षेत्र व तराइ क्षेत्रया छुं नं सामान दुमथ्याः । हिमाली क्षेत्रया सामानय् तिब्बत व तराइ क्षेत्रया सामानय् भारतीय सभ्यताया चिं खनेदैगु जुल । म्ही तिब्बतीय सभ्यता व भारतीय सभ्यता दुपिं मखु, थःगु हे सभ्यता दुपिं खः धकाः स्वनिगः व उकिया जःखःया सामानत जक अन छवःगु खः । म्हीगु नेपाःया म्हसीका गुगु अन बेलायतय् क्यन उकिं सी दु ने वाः संस्कृतिं हे उकियात प्रतिनिधित्व याःगु दु । मेगु छखे तयाः नेपाःयात थःगु हे संस्कृतियात नालाकयाः बेलायतय् जंगबहादुरं गुगु सौगात बेलायतय् छवःगु खः (छुं भती पहाडी सामानत नं दुसां तवि), उकिं नेवाःत धयापिं थःगु हे म्हसीका दु । नेपाःयात बांलाक प्रतिनिधित्व याःगु दु धकाः क्यन ।

न्ह्यासः- म्हीगु गुलि संस्कृति भारतं वःगु गुलि चीनं वःगु नं धाइ । स्वनिगःया थःगु हे मौलिक संस्कृति छु खः ?

लिसः- छुं भचा उत्तरं नं प्रभावित याःगु खयेफु छुं भचा दक्षिणं नं प्रभावित याःगु खयेफु । तर लिच्छविकालीन इतिहास स्वयेबलय् लिच्छविकालया ने पाः आः गुलि दु उलि हे दु धाइ । अलवय् लिच्छवितसें शासन याःगु धयागु पूर्वय् दुम्जानिसें कयाः पश्चिमय् गोरखातक खः । थ्व धयागु स्वनिगः व थुकिया जःखःया लाग्ना खः । वयां क्वय्या क्षेत्र तराइ क्षेत्रय् सामन्ततसें राज्य याःगु खः । अथे हे उत्तरया क्षेत्रय् सामन्ततसें राज्य याःगु खः । लिच्छवि जुजुपिनि नियन्त्रण जक खः । लिपा वनाः लिच्छवितसें थःपिनि नियन्त्रण पूर्वय् नं अले पश्चिमय् नं तये मफुवल्य म्हीगु नेपाः स्वकु कुचा जुल । पश्चिमय् खस मल्लतय् शासन वल अले तराइ लाग्ना व पूर्वी लाग्नाय् सेन वंशीतय् शासन वल । अले म्हीगु स्वनिगः व जःखः क्षेत्रय् नेपाल मन्डल धकाः वल । उकी मध्यय् तराइ क्षेत्रया सभ्यता निश्चय नं भचा भारतीय सभ्यतां प्रभावित जुगु दु । अथे हे उत्तरया सभ्यता नं छुं भचा तिब्बतीयन सभ्यतां हे प्रभावित जुयाच्वंगु दु । म्हीगु हिमाली क्षेत्रया बौद्ध धर्म धयागु हे तिब्बतीय बौद्ध धर्म खः । म्हीगु स्वनिगः व जःखःया क्षेत्र खः- गन नेवाःतयसं शासन यात, नेवाःतय हे बाहुल्यता दुगु खः, थुकिया विशेष थाय् दु । थन न उत्तरं प्रभावित जुगु दु न दक्षिणं हे प्रभावित जुगु दु । म्हीगु स्वनिगःया सभ्यतायात उत्तरं व दक्षिणं प्रभावित जुगु धाये मज्यु । भाय्या हे खँ ल्हायेगु खःसा नेपाली भाषा धयागु इन्डो आर्यन रूपय् लाः अले म्हीगु नेपालभाषा धाःसा तिब्बतोबर्मिज रूपय् लाः । उकिं नेवाः सभ्यताया थःगु हे थाय् दु ।

न्ह्यासः- स्वनिगःयात न्हापा मेल्डि स्पट धाइ । आः नं मेल्डि स्पट खःनि ला ?

लिसः- किरातीतय् शासन थन मदये धुंकाः गुम्हं पूर्वय् वन अपिं राइ लिम्बू जुल । गुम्हं थन स्वनिगलय् हे च्वन अपिं फुक्कं नेवाः जुल । स्वनिगः

धयागु हे नेवाःतयगु बस्ति खः । थन च्वपिं फुक्क नेवाःत खः । जयस्थितिं मल्लं पेशाया आधारय् गुगु विभाजन यात, व विभाजन याःबलय् अन नेवाः जाति बाहेक मेपिनिगु छुं उल्लेख हे मद्दु । उकिया अर्थ मल्लकालय् स्वनिगः व जःखः लागाय् जनता धयापिं फुक्क नेवाःत हे खः । स्वनिगः धयागु हे नेवाःतय् बस्ति अले स्वनिगलय् च्वनीपिं धयापिं हे नेवाःत खः । लिपा लिपा वयाः जाति विशेषया रूपय् बल, तर थ्व जातया रूपय् मखु । लिपा वनाः जंग बहादुरया मुलुकी ऐनय् ला थ्वयात जातिया रूपय् काल, जातीय अहंकार बल । नेवाःतय्त् हेपे यानाः धाइपिं मेपिं मखु नेवाःत हे खः । छ थरि स्यस्यः व पाँच थरि स्यस्यःतय् दथुइ छ्हं मेम्हयात त्याखय् मतः । अथे हे ज्यापु लिपाया सायिम, कौ गथु, छिपा, खुसः आदि न्हयगु जातं छ्हमस्यां मे पिन्त क्वय् लाकीगु जुल । नेवाःतय् दथुइ वेदभावया स्थिति नेवाःतय्सं ब्वलंका च्वंगु खः, थ्व याये मजिल । नेवाःत धयापिं छगु हे खः पेशाया त्याखं जक थी थी जुयाच्वंगु खः । भी नेवाः धायेगुली गर्ब याये, नेवाःया जाति धायेगुली गर्ब मयाये ।

व्ह्यसः- इतिहास ब्वनेबलय् थी थी देसय् रिफर्मसत वल । मीगु नेवाः जातिया स्याय् नेवाःतय्त सत्यादा निसःदानिसं जातिया कथं विभाजित यानातल, थ्व सामाजिक चेतना बाय् रिफर्मया खा खः, थ्व छगु काल्पनिक जक खा खः कि बाय् सम्भावना दुगु खा खः ? छिं नं धयादिल- जातय् गर्व मयाये नेवाः जुइगुली गर्व याये । थ्व चेतना छु याःसा वड बाय् मीसं थ्व यक्व हे पी माली ?

लिसः- भी नेवाः जाति धयागु यक्व महत्वाकांक्षी मद्दुगु जाति नं खः । भी अजि अजापिं थःगु पेशाय् सन्तुष्ट जुयाः ज्या याइपिं खः । अथे जुयाः इमिसं राजनीतिइ नं उलि ब्वति मकाल । राजनीतिइ ब्वति मकाः धकाः तक नं धाये जी मखु । छायाःसा प्रजापरिषदया आन्दोलनय् ब्वति कयाः फाँसी फःपिं प्यम्ह शहिदत मध्यय् स्वम्ह ला नेवाः हे खः । भी नेवाःत गुथि ज्याखँय् भचा कट्टर जुयाः वनाच्वंगु दु । भीत खय्तय्सं धायेगु नं याः- नेवार विग्रियो भोजले, पर्वते विग्रियो भोजले । उकिं भीगु गुलि नं गुथित दु, गुलि नं भीगु सामाजिक संस्कारत दु उकियात ईकथं हिलावने फयेके माः, उकी भचा प्लेक्जिबिलिटी बीमाः । थथे मजुल धाःसा थ्व लिपातकं ल्यंके थाकुइफु । जिमि सायिमतय् मु दिगुपुजा धयागु हे प्यन्हु तक दयाच्वनीगु । थुकिं तसकं मछिना च्वनीगु । उकिं भीगु नेवाः संस्कृति बोभ्रया रूपय् जुइ मजिल । छगु म्हसीका रूपय् वनेमाल । थुकी युगकथं सरलिकरण नं यानावने फयेके माः । थुकी दकलय् तःधंगु भूमिका म्हितेमाःपिं भी पुरोहित वर्ग खः । नेवाःतय् गुरुया वाक्य स्वीकार यायेगु बानि दु । पुरोहित वर्ग नं सरलिकरण याये गु लंपु क्यना बीमाः । अले भीगु संस्कृति लिपातकं ल्यनाच्वनी । भी सकसिनं ई दुबलय् हे वाः चायेकाः वनेमाः ।

व्ह्यसः- ह्युपाः नाप नेवाःतय्सं योगदान यानाः नेवाःतय्सं उकी थःपिन्त छगु उपलब्धि हासिल यायेगुली नेवाःत गुलि तक सफल जु ? राजनैतिक चेतना मगाःगु खः कि बाय् छगु क्रान्ति जक यायेगु खः कि ? मीगु छु मूजिका दु, छुं कमजोरि नं दु ? छिं गय् यानाः स्वयादिया ?

लिसः- भी नेवाःत भचा म्त्व हे जक महत्वाकांक्षी खनेदु । तर भीसं उपलब्धि नं पक्का हे यानागु दु । छायाःसा जिमिगु बाय् जिमि बौपिनिगु जेनेरेशनय् नेवाःतयगु पेशा धयागु हे या त कृषि, या त ब्यापार, या त घरेलु उद्योग खः । थ्व स्वंगु त्वःताः मेगु पेशा द हे मद्दु धाःसां ज्या -तर २००७ लिपा यक्वस्यां सरकारि जागिर नलु जिमिसं नं नया । थी थी मनुत राजनीतिइ नं वन । व हे कथं प्राविधिक लागाय्, इन्जिनियरिङ्ग, मेडिसिन लागाय् मनुत वंगु दु । उकिं नेवाःतय्सं उन्नति मयाःगु मखु, याःगु दु । उन्नति याःसां तबि भी नेवाःत सेल्फ सेन्टर मजुगु नं खः । डेमोक्रेसिया परिभाषा बीबलय् 'बाइ त पिपुल, अफ त पिपुल, फर द पिपुल' धाइ । थन 'बाइ द पिपुल' व 'अफ द पिपुल' दत तर फर द पिपुल मन्त । जनताया शासन दत, तर जनताया निंति शासन याइगु मन्त । भी नेवाःत थ्व खँय् तसकं स्पष्ट कि- नेवाःत गनं सत्तित, वन धाःसा भीसं नेवाःतयगु हे भलाइ गुबलें मस्वाः, छ्हमनिम्ह दयेफु व मेगु हे खँ जुल । तर खय्त, बर्मूत थुमिसं ज्या याइबलय् थःगु जातियात गुलि स्वः गुलि थःगु जातिया पक्षय् ज्युसां मज्युसां गुलि ज्या याः, तर नेवाःतसें याःगु याःगु मखना । नेवाःत न्ह्यागु तःधंगु पोष्टय् वःसां न्ह्याथाय् वंसां छगु समान व्यवहार यायेगुली न्ह्यःने लाः । थ्वयात छगु गुणया कथं नं कायेमाः । भी थाहां वये मफुत धायेवं थजाःगु कथं नेवाःतय्सं नेवाःतयगु हे निंति जक ज्या यात, मेपिनिगु निंति छुं मयाः, नेवाःतय् पक्षय् जक यात धकाः थजाःगु आक्षेप आःतक वःगु मद्दुनि । थ्व नेवाःतय् बांलाःगु पक्ष खः । सरकारं नं नेवाःतयगु निंति छुं भचा ज्या ला मयाःगु मखु । शाह वंश सुरु जुइयुंकाः यँ यल खप नेवाःतय् बाहुल्यता दुगु थाय् खः । आः वयाः यँ यलय् मेजुरिंटि मन्त । खपय् भचा दिन धाःगु दु थ्व नं यकिन मखुनि । अबलय् यँ यलयगु खँ ला मस्यु, तर खपया छगु डकुमेन्ट हे दु, छगु तप्यंगु डकुमेन्ट हे दु, गुगु जिकेय हे दु । व डकुमेन्टय् न्ह्यथना तःकथं खपय् गुगुं नं जग्गा न्याये मी यायेबलय् खय् भासं अन रिर्कड तैगु ला द हे दु, अन उकिया नापनापं नेवाःभासं नं सरकारं हे अन सरकारि रिर्कड तःगु दु । नेवाः भासं हे थ्व मनुखं थुलि ध्यवा वियाः थ्व जग्गा न्यात न्याःम्हेस्या जग्गा पाको म्युम्हेस्या ध्यवा पाको धकाः च्वयाः सरकारि रिर्कड तःगु दु । थन छगु महत्वपूर्ण खँ- खय् भासं च्वःगुली विक्रम संवत छयलातःगु दु, तर नेवाःभासं च्वयातःगुली नेपाल संवत हे छयलातःगु दु । थ्व रण बहादुर शाहया इलिनिसं कयाः पृथ्वी वीर विक्रम बाय् चन्द्र शम्सेरया इलय्तकया खः । चन्द्र शम्सेरया इलय् तिथिमिति फुक्क लिक्काः गते तल । गते न्हापा मद्दु । न्हापा विक्रम संवत वःसां गते मद्दु, नेपाल संवतया हे तिथिमिति छयलातःगु दु । चन्द्र शम्सेरं नेपाल संवतया तिथिमितिया थासय् गते तयाबिल । थुकथं गते वयेखंत थ्व खपय्या रिर्कडय् नं नेवाःभासं रिर्कड तयेगु ज्या अनं निसं छेबे लाकाबिल । नत्र न्हापानिसं हे दयाच्वंगु खः । खपय् अनयापिन्सं नेवाःभासं त्वःताः मे गु भाय् मसः, अमित अन्याः जुइ, इमिगु जग्गा जमीन वनी धकाः उजाःगु ब्यवस्था यानातःगु खः । भी नेवाःतय् छगु भ्रम छु दु धकाः धाःसा- भी छँय् नेवाःभाय् ल्हात धाःसा अमिसं स्कुलय् बांलाक ब्वने हे फौ मखु, स्कुलय् बांलाक नतिजा हे हये फौ मखु, अन खय् भासं व अंग्रेजि भासं हे च्वयेमाः । थ्व भ्रम हे जक खः । जिमिसं स्कुलय् ब्वनाबलय् नं जिमि छँय् नेवाःभासं हे खँ ल्हायेगु खः । स्कुलय् खय् भाय् व अंग्रेजि हे ब्वकीगु खः । जिमि स्कुलय् क्लास कायेबलय् जिमि नेवाः मास्टरतय्सं खय् भासं हे ब्वकी । अन क्लास लिपा व हे नेवाः मास्टरलिसे नेवाः भासं हे खँ ल्हायेगु खः । अजाःगु आः मजुल । उकिं हाकनं लिसा कयाः धयाच्वना- इयान अल्सपं धयादी थें भीगु नेवाःभाय्यात म्वाका तयेगु खःसा भी थःपिन्सं हे थःगु परिवारय् नेवाःभासं खँ ल्हायेमाः, थः मस्तलिसे नेवाःभासं खँ ल्हायेमाः, अले थः मस्तयत् नं वया मेपिं पासापिं लिसे नेवाःभासं खँ ल्हायेत हःपाः बीमाः ।

व्ह्यसः- नेवाःतय्सं उन्नति मयाःगु मखु, याःगु दु धयादिल । नेपाःया आर्थिक विकासय् नेवाःतयगु योगदान छु दु ?

लिसः- नेवाःतयगु योगदानया चर्चा यायेबलय् भीगु स्वनिगःया हे दसु कायेमाः । राणाकालय् छगु पद्वति गजाःगु दु धाःसा- भीगु खुला तकयात थी थी खाद्य वस्तु व सामानया भाः क्वःछीगु ज्या प्यम्ह न्याम्ह महाजनतसें याइगु । प्यम्ह न्याम्ह महाजनतयत् राणा प्रधान मन्त्री / कमान्ड इनचीफं दरवारय् सःताः थ्व खुलातक भाः थकाये क्वकायेगु याये दइ मखु भाः तयाब्यु, थ्व हे भावं बीमाः धकाः धाइगु खः । इपिं प्यम्ह न्याम्हय् सकलें नेवाः हे खः । उपिं प्यम्ह नेवालय् स्वम्ह ला सायिम हे खः । थ्व खँ जिगु जातया गर्व यानाः धयाच्वनागु मखु । थ्व सत्य खँ हे धयाच्वनागु खः । थ्व खँ जिं ले खय् च्वया नं वियागु दु । छ्हम श्रेष्ठ दु, स्वम्ह नेवाः हे दु । राणाकालय् केन्द्रकृत शासन, अजाःबलय् थी थी खाद्य सामागि व वस्तुया भाः क्वःछीपिं महाजनत प्यम्हं हे नेवाःत हे खः । अथे हे अबलय् नेपाःया भोटलिसे तःधंगु ब्यापार दु । भोटय् वनाः ब्यापार याइपिं नं नेवाःत हे खः । अबलय् सरकारी डकुमेन्टय् हे भोटय् ब्यापार याइपिन्त नेपाली महाजन मधासे नेवार महाजन धाइगु खः । जिगु नेपाल भोट विवाद धयागु सफूती नं थ्व खँ च्वयातयागु

दु । अथे हे भारतपाखे व्यापार याइपिं नं यक्व हे नेवा:त दु, अन मेपिं नं मदुगु मखु । जिमि बाज्यापिं हे भारत वना: अनं सामान हया: इपिलिसे स्वापु तया: थन व्यापार याइगु ख: । अथे हे उम्ह प्यम्ह महाजनतयात ग्वाहालि याइपिं नं जिमि बाज्यापिं हे ख: । उकिं नेपा:या आर्थिक उन्नतिइ नं नेवा:तयगु त:धंगु हे योगदान दु । लिपा वना: २००७ लिपा भचा यक्व ट्युपा: वल, अले पिनें मनुत यक्व वल । आ: वया: नेपाल सरकारं चार आना स्वयां म्त्व जुगु जग्गा कृषियात हे तयेमा:, किताकाट याये मज्यु, छें दयेकेत मी मज्यु धका: निर्णय यात । थ्व ज्या ला नेपाल सरकारं ५० दँ न्ह्य: हे यायेमा:गु ख: । भीगु स्वनिग:या जग्गा ला स्वला तक बांलाक ज्या याये फत धा:सा दच्छियंक नयेत गा:गु जग्गा ख: । अज्या:गु स्वनिग:या जग्गाय् पन्चायत वयेखतं धमाधम जग्गा मिया: धमाधम छें दन । जि मचाबलय् तकं जिं बांलाक हे स्यु- थनया उब्जनिं तरकारि, जाकिबजि फुक्कं यक्वं गा: । जिमि बाज्यापिन्सं जाकिबजिया व्यापार याइगु ख: । आ: वया: थन मेगु हे स्थिति जुल । आ: न्हुगु जमानाकथं वनेमाल । न्हापा थें स्वनिग:या उब्जनिं जक गाके मा: धयागु खँ मन्त ।

न्ह्यस:- मी नेवा:त कृषि, प्रशासनिक, शिक्षा, विज्ञानया क्षेत्रय् अले धार्मिक त्यासं नं सक्रिय जु । मी थ:थ:म्ह इतिहासया खाय् मी प्रशिक्षित जु ला कि मजु ? नेवा: जातिया खाय् अध्ययन अनुसन्धान याटे गा: लाकि मगा: ?

लिस:- भी जागरुक जु मजु धयागु खँय् भी गुलि जागरुक जुइमा:गु ख:, उलि जागरुक जुगु मदु । जागरुक हे मजुगु थ्यंक ला मखु । अले नेवा: जातिया अध्ययन व अनुसन्धानय् खँय् पिनेयापिन्सं नं यक्व हे यानाच्वंगु दु । गथेकि- गोपाल सिंह नेपालीया 'द नेवार' दकलय् बांला:गु सफु ख: । व हे सफुतिं प्रभावित जुया: थी थी फ्रेन्चत अथे धयागु टोखां ला बांलाक हे च्वयात:गु दु- नेवा:तय् खँय् जित: अनुसन्धान यायेत दकलय् प्रेरणा ब्युगु सफु हे गोपाल सिंह नेपालीया सफु ख: । गोपाली सिंह नेपाली धयाम्ह नेपाली हे धा:सां ज्यु, वया मां साय्मि व बौ बर्म ख: । अथे हे डेविड ग्याल्लर, डेकान क्वीस्ले, फादर लक थें जा:पिं यक्वसिनं नेवा:तय् बारे, नेवा:तय् संस्कृतिया बारे बांलाक अध्ययन अनुसन्धान याना वयाच्वंगु दु । नेवा:तय्सं यानावया मच्वंगु मखु, याना वयाच्वंगु पक्का हे दु । तर थुकी निरन्तरता बिया हे वनेमा:, मगानि ।

न्ह्यस:- नेपाल संवतयात राष्ट्रिय संवतया घोषणा याना: नं सरकारी तवरय् थवया छ्यलाबुला आ:तक मजुल । छि न्हूदा समारोह समितिया नाय: नं जुरादी धुकुम्हया त्यासं नेपाल संवतया सरकारी तवरय् छ्यलाबुला याटेगु खाय् धुं कमजोरि जुल थें टवं । मीसं सरकारयात छाय् दबाव बी मफुगु ?

लिस:- छक्वलं हे पूर्वक कायापलट जुइ धका: भीसं आस याये मज्यु, जुइ नं फै मखु । मेगु खँ- भीसं नेपाल संवतया खँय् गुगु मांग तयाच्वनागु ख:, उकी नं भचा मछिंगु स्थिति दु । दकलय् न्हापा ला नेपाल संवतयात छ्यला: विक्रम संवतयात चीका छवये धयागु खँ थ्व तुरुन्त जुइफैगु खँ मखु । थ्व बुलुहुं जुवावनीगु खँ ख: । उकिं न्हापां ला भीसं नेपाल संवतयात सरकारी ज्याखँय् नेपाल संवतयात नं उल्लेख यायेमाल । जिमिसं उलि जक धयागु ख: । अबलय् प्रधानमन्त्रिं नं ज्यु धका: वचं बियादीगु ख: । भी नेवा:त नं न्हूदँखुन्हु छुन्हु पुरा बांलाक बाजागाजा लिसे बसन्तपुली ज्या याइ, मे खुन्हुनिसे सकले सुम्क ! दँच्छि लिपा वना: हानं व हे मांग दोहरे याइ । उकिं थ्व निगुलिं मजुइ माल । राजनैतिक परिवर्तन वयेत अ:पु, तर सामाजिक परिवर्तन वयेत थाकु, छक्वलं जुइ मखु । उकिं थ्व खँ वा: चायेका: भीसं नेपाल संवतयात तया: छक्वलं विक्रम संवतयात चीके मा: धका: मर्वसे ने पाल संवतयात फुफुथास्य न्हापां कार्यान्वयन याना वनेनु । बांलाक कार्यान्वयन यानावने फतधा:सा छगू जनमत नं अन तयार जुइ, जनमत तयार जुलधा:सा लिपा ज्या यानावने अ:पुइ । भीसं नेपाल संवतया ज्याखँ न्हूदँखुन्हु छुन्हु जक मयासे दच्छियंक यानाच्वने मा: । गिरिजा प्रधान मन्त्री जुबलय् स्वम्हसिया छगू कमिटि दयेकल । उगु कमिटि नेपाल संवतयात गय् याना: छ्यलाबुला याये फै धका: प्रतिवेदन बिल । उगु प्रतिवेदनय् वयागु अधिकार क्षेत्रय् मला:कथं थन कामकाजी ज्याखँय् इस्वी संवत छ्यलेगु व नेपाल संवतयात सांस्कृतिक रूपय् जक तयेमा: धका: धयाबिल । सांस्कृतिक ज्याखँय् छ्यलेमा: धका: अमिसं धायेमा: ला ? उकिं नेपाल संवतयात राष्ट्रिय मान्यता बीगु धयागु खँ बुलुहुं जुइगु खँ ख: । गन गन जुइफत अन अन याना वनेमा:, अले सकसिया ग्वाहालि दतधा:सा जनमत नं तयार जुइ । अले वनेत नं अ:पुइ । आ: थत्थें हे यायेमाल धका: धालकि थ्व जुइफै मखु । भीसं मद्दिक कृत: यानावं वनेमाल ।

न्ह्यस:- मी नेवा: सभ्यताया खाय् मीसं गौरव नं यानाच्वना । मीगु सभ्यता छु मोड्य दु ? मीगु सभ्यता प्रगतिपाखे वनाच्वंगु दु ला कि, बाय् अवनाति नं जुराच्वंगु दु ? वास्तविकता छु ख: ?

लिस:- युद्धयात नं सभ्यताया अङ्ककथं नं कायेगु या: । युद्ध धयागु नं सभ्यताया विकासया निंतिं जुइगु ख: । सभ्यता विरुद्ध वंपिनि मनुतय् विरुद्ध युद्ध जुइ धका: धा: । तर थ्व खँ फुक्क चिजय् लागु मजु । सभ्यताया रक्षाया निंतिं मखसे छगु स्वार्थया निंतिं नं युद्ध जुगु दु । गन तक नेवा: सभ्यताया सवाल दु, नेवा: सभ्यता मध्यकालीन युगय् गजा:गु अवस्थाय् दु, आ: नं व हे अवस्थाय् वनेमा: धका: धयागु खँ आ: जुइफैगु खँ मन्त । अन्तरजातीय विवाह नं यक्व हे जुल । थुकिं नेवा: सभ्यतायात यक्व हे लिच्व: लाकुगु हे दु । थये धायेवं अन्तरजातीय विवाह याये हे दै मखु धका: धायेफैगु खँ मन्त । थ्व थ:थ:गु इच्छा अनुसार यायेगु ख: । नेवा:या म्थ्याय्मचां गैर नेवा:नाप इहिपा: यात धा:सा व नेवा: म्थ्याय्मचां वया नेवा: भाय् स्यनेफयेके माल । वया कर्तव्य हे थ्व ख: । मामं थें थ: मस्तयत् मेपिन्सं बांलाक भाय् स्यने फै मखु । उकिं नेवा: म्थ्याय् मस्त न्ह्यागु जातिपिं लिसे इहिपा: यानावसां अमिसं थ: मस्तयत् नेवा:भाय् स्यने फयेके माल । अथे हे मेगु जातियापिं म्थ्याय्मस्त नेवा:तय्सं इहिपा: यानाहल धा:सा मेगु जातियापिं म्थ्याय्मचां थ: मचायात नेवा:भाय् स्यनेफैगु खँ मन्त, थुजा:बलय् नेवा: समाजयाम्ह बौनं भचा भुमिका म्हिते मा:, नेवा:भाय् स्यनेगु कुत: यायेमा: । थये यात धा:सा नेवा:भाय्, नेवा: सभ्यता नं भचा बांलाना वनी । अन्तरजाति इहिपालं याना: नेवा: सभ्यतायात धरापय् लाकेगु ज्या याये मज्यु । मुखें, दकलय् न्हापां भी नेपा:मि ख: । अनं लिपा भी नेवा: ख: । उकिं नेपा:या उन्नति नं जुइकथं नेवा: सभ्यता नं मस्यनीकथं नेवा: सभ्यता नं बांलाना वनीकथं बांलाक ज्या याना वनेमा: ।

न्ह्यस:- मी नेवा: नेवा: हे जुइ धयागु लोकं हवा:गु धापु ख: । हवा: गुकथं जुइ ? राजनैतिक सहभागिता लिसे हक हित अधिकार गुकथं ता: लाइ ?

लिस:- नेवा:तयगु भलाइ नेवा:तय्सं जक याइ धाइगु खँय् जि सहमत मजु । अब्राहम लिङ्गनं बाइ द पिपुल, अफ द पिपुल, फर द पिपुल धका: धाइ । बाइ त पिपुल व अफ द पिपुल जक दर्या मगा:, फर द पिपुल नं मा: । अथे हे नेवा:तय् खँय् नं बाइ द नेवा: व अफ द नेवा: दर्या जक मगा: फर द नेवा: नं दयेमाल । फर द नेवा:या खँय् नेवा:तय्सं जक याये फै, मेपिन्सं याये फै मखु धयागु धारणा भीसं काये मज्यु । भीसं नं मेगु जातियागु बांल(ाइगु ज्या याये फयेके मा: । अथे हे धया थें मेगु जातिं नं नेवा:तय्गु निंतिं भलाइ जुइगु बाय् उन्नति जुइगु ज्या यायेगु जक मखसे उकी पंग: नं थने मज्यु । दुर्गालाल श्रेष्ठजुया मे नं दु- सय थरि बाजा एउटै ताल, सय थरि गोडा एउटै चाल । उकिं भी फुक्क नेपा:मि ख: । नेपा:या भलाइ जुल धा:सा भी फुक्कसिया भलाइ जुइ । नेपा:या भलाइ मजुल धा:सा नेवा:तय्गु नं भलाइ जुइ मखु । थ्व खँ फुक्क खँ सीका: भी फुक्क मिले जुया: च्वनेमा: ।

तर भी स्वत्ययेका: च्वनेमा: धायेत्यनागु मखु, थःगु अधिकारया नितिं ल्वाना नं च्वनेमा:, छु यायेमा:गु खः यानावं च्वनेमा:, नापनापं मेपिं नेपा:मिपिं नं भी शत्रु मखु, भी मित्रु हे खः, भी दाजुकिजा हे खः । थुजा:गु भावना भीसं हये फयेके मा: । अमेरिका च्वनाच्विपिं छिकपिं सकसितं जिगु इनाप दु- छिकपिं अन नेवा:त नं दु- गैर नेवा:त नं दु । फुककं छगू कथं मिले जुया: च्वनादिल धा:सा थुकी जिमिगु नं गर्व जुइ । नेपा:या मनूत वना: थुजा:गु उत्तनि यात, थुजा:गु बांला:गु ज्या यात धका: जिमित नं थ्व छगू गर्वया विषय जुइ । थ्व खँय् छिकपिन्सं नं वा: चायेके मा: ।

व्ह्यस:- छि नं अमेरिकाय् भ्रमण यानादिल । छि थी थी देसय् म्हाया: थी थी स्कलरशिप लिसे ज्या यानादिल । अमेरिका अब्जरवेशन छिं गथे याना: यानादिया ? पिनेयापिं स्कलरशिपिन्सं नेवा:तय्त गथे याना: स्वइ ? वय्कःपिनिगु लिखां म्ही नेवा: गथे च्वं ?

लिस:- वि.सं. २०५१ दँया लिपतय्पाखे लाका: इन्टरनेशनल भिजिटर्स प्रोग्राम अन्तर्गत जि छक्कः हे जक अमेरिका वनागु खः । जि अबलय् नेपाल परिचय विषय समितिया नायः जुयाच्वनागु खः । भीथाय् नेपाल परिचय धयागु गुगु विषय तयातयागु खः, अथे हे अन अमेरिकन स्टडिज धयागु विषय दु । अन अमेरिकन स्टडिज धयागु विषय गथे याना: ब्वंका च्वन, गजा:गुकथं उगु पाठ्यक्रम दयेका च्वन, अले उकियात गथे याना: न्ह्यःने यंका च्वन, व स्वया: थन नं नेपाल स्टटिजया अजा:ग हे कथं पाठ्यक्रम दयेका: उजा:गु हे कथं न्ह्या: वनेफै ला धयागु तातुना: जि अन वनागु खः । जि फिलिभे न्सिया, मिसिसिपि, लिङ्गन, क्यालिफोर्निया, वासिङ्गटन डिस् थें जा:गु अमेरिकाया खुगु न्हय्गु शहरय् वना । अन थी थी युनिभर्सिटिया प्रोफेसरतय् ले क्वर न्यना, अमिलसे भचा जवा:सवा: याना । अमेरिकनत थःगु ज्याय् तसकं इमान्दार व लगाव दुपिं खः । नेपालय् नं भी थःगु पेशाय् इमान्दार व लगाव तये फयेके मा: । सरकारं नं बांला:गु ज्या याइपिन्त कदर नं यायेमा: । थन निगुलिं जुगु मद्दु, योग्यताया कदर हे जुगु मद्दु । पिनेया स्कलरशिपिन्सं नेवा:तय् खँय् बांला:गु व बांमला:गु नित्तं खँ न्ह्यःने हःगु दु । अमिसं नेवा:तय् बारे निष्पक्ष जुया: ज्या या:गु खनेदु । तर इमिसं दुनेथ्यंका वना: ज्या याये फुगु धा:सा खने मद्दु । विदेशीतय्सं गुगु ज्या यात, उकिया आधार कया: भी नेवा:तय्सं जक मखु भी नेपा:मितय्सं हे नेपा:या बारे बांलाक च्वयेगु व न्ह्यागुकथं नं प्रस्तुत यायेगु ज्या याये फयेके मा: । इमान्दारिता पूर्वक लगाव दयेका: निष्पक्ष जुया: नेपा:मितय्सं च्वयेफत धा:सा व नेपा:मितय्सं च्वःगु विषयवस्तु मेपिं विदेशीतय्सं च्वःगु स्वयां म्त्व जुइ मखु ।

व्ह्यस:- म्हीगु नेवा: संस्कृतियात नेवा:तय्सं बचे यायेत छु यायेमा: ? लिपतय् ल्यंगु छिगु धापू नं तयादीत इनाप याना ।

लिस:- जिं ह्वःता:या सदुपयोग याना: जिं स्युगु खँ धया । जिं धयागु खँ गुलिं मिले मजुइ फु, जि छखे जक लित नं जुइफु । सुं मनू पूर्वक पर्फेक्ट धयागु ला जुइ फै मखु । छुं मिले मजुगु दःसा जिं क्षमा फवने । अमेरिकाय् च्वनादीपिं सकल नेवा: दाजुकिजापिन्त यक्व सुभाय् । छिकपिनिगु सफलता धयागु हे थन नेपा:मितय् नितिं नं हःपा:या खँ खः । अन दुपिं गैर नेवा:तय्त नं यक्व सुभाय् । वय्कःपिनिगु ज्याखं याना: नं जिमित गर्व जुइ । थौंया ज्याय् दुथ्याना दीपिं सकलसित यक्व सुभाय् ।

NOA Congratulates

Ms. Vedah Karma Shrestha daughter of NOA Secretary
Mrs. Babita Shrestha and and Dr. Ramu Vishwakarma
for her auspicious “Bahra Chhuyegu ”(Surya Darshan)
ceremony held on April 6,2023

Hira Moti

Keshar Man Tamrakar

My name is Hira Man. Hers is Moti Shova. In short, Hira Moti put it together. When I met her, I was 16, and she was also 16. Both of us did School Leaving Certificate (SLC) in the second division 49 years ago. I sat the SLC from Jooddhodaya Public High School and she did from Kanya Mandir High School. Both of us dreamed of becoming medical doctors, so we enrolled at the same Science College. We took a biology major, which was a must for doing medicine. For the first time we saw each other on the day of enrolment. She and I were in the same queue for enrolment. She was a bit ahead, and I was a bit behind. When she turned back, we faced each other once or twice as I stood in the line. We tended to smile. But we did not speak though. I was aware she was shy. Her turn came, and her enrollment was done. I saw her leave. I wished she would turn back. She did not. A week after the enrollment classes started. It would take two years to complete Intermediate of Science (ISc). Those who did better in ISC would get a scholarship for MBBS in India. My aim was the same and so was hers. There was only one group in biology major. That's why we were in the same class – Hira Man and Moti Shova. We started not only speaking to each other but also helping each other in the lab. She took more help from me. We became very good friends. We spent our free time talking about ourselves and our families. But we never talked about love. A year was not yet over when we became such close friends as if we had known each other since childhood. Sometimes, we did not realize we had missed classes when we sat talking to each other at the college terrace. We missed classes numerous times. Topics would come out of nowhere. Our talks would never end. At times, we would see our classmates stare at us. Yet she remained silent and so did I. Both of us laughed along. In fact, she had a shy nature. She did not talk much like me. But when she talked with me, she talked more than I. She was not like that with others. We were just friends. We were not lovers. We had not understood the meaning of love. I saw love in her eyes. Her eyes were love for me. I saw Moti (Newar: pearl) in the eyes when she looked at me. She must also have seen Hira (Newar: diamond) in my eyes. Eventually, we were Hira-Moti. Looking from a different perspective, Hira-Moti would have a new definition of love. Sometimes, we heard our class friends teasing us saying Hira-Moti, Hira-Moti. I realized that she felt shy when they said so. But I know her shyness. I teased her at times telling her how the name 'Hira Moti' would be, just like Laila Majnu, Romeo Juliet and Hira Ranjha. She would laugh off. I would find happiness in her laugh. My happiness had no limits.

We became closer than necessary. I would see her home after college. I liked the way she said, 'I am going.' She did not have any kind of inhibition. She wanted me to see her home every day. Sometimes this would not happen. Similarly, on my way to college, I would go by her house and wait for her to come. Sometimes we awkwardly run into other college friends.

We didn't realize how quickly two years flew! Our ISC results came out. We both secured the first division, and we were so happy. I took her to a café and treated her to rasmalāi sweets. I remembered it was her favorite sweets item. I ordered four rasmalāis – two for each. She was so happy she held my hand. Perhaps if we were lovers, she would have hugged me and gazed at me lovingly. Though we had been together for the past two years she did not say she was in love with me. I could not say either I was in love with her. We were in a kind of love war. We did not know who would be losing or winning this never-ending war.

After ISC., both of us enrolled at the same college on BSc with a botany major. To our disappointment, we were not in the same class. We were sad. Both of us went to the registration office to request for arranging us in the same class. They told us that the decisions had been made so it was not possible to do so. In fact, our aims were to study medicine to be doctors, not studying BSc. But we had just admitted ourselves in BSc while waiting for the announcement of various scholarships abroad including the Colombo Plan. Both of us filled out the forms. We didn't feel like going to college after we had filled out the forms. Though both of us had the first division in ISC. We were not sure we would be selected for a scholarship. We gave an interview at the Education Ministry. We were nervous about the result.

After a week, the result of the interview was posted on the noticeboard of the Education Ministry. Both of us got scholarships for MBBS. We were very happy. But to our disappointment again, her medical college was R.G. Medical College, India and mine was Bangladesh Medical College. We were sulky. This time, I did not treat her to rasmalāi; but she took me to the café for lālmohan instead.

After a month, we left for our colleges abroad. We promised to write to each other. We hugged before we separated. I felt a lump in my throat and tried to fight back tears. Maybe she felt the same.

A ring of the mobile phone startled Hira and broke his flashback. He took the call.

'Hello?'

'It is me, Bimala,' a voice said at the other end.

Bimala was Hira Man's college friend. She would also tease Hira Man and Moti Shova about their intimate relationship in their college days.

'Oh! How are you, Bimala? Good to hear from you after a long time. Are you in Kathmandu?'

Bimala Shakya would be aboard most of the time.

'Yes, I am here. I came back from Bangkok two months ago to live here.'

'Then did your husband and you come here, leaving your children behind?'

'Yes. I want to tell you something.'

'What is it?'

'Your close friend, Moti Shova, has come to Nepal. Do you know?' He was taken aback as soon as he heard Moti Shova's name. He was just remembering Moti Shova when Bimala rang up. He suddenly asked Bimala.

'What did you say? Is it that vanishing Moti Shova?'

'Yes, yes.'

'When did she come?' he wanted to hear more about Moti Shova. He saw her once after he had come back after MBBS. He did not want to see her when he had noticed sincā on her hair partition, and he knew she was married. When Bimala talked about Moti Shova after so many years he was overcome by old memories.

'When did she come?' he asked.

'One week ago. I called you because she wanted to meet you once. Won't you meet her?'

He could not reply all at once. He remained silent for a while. He spoke.

'Okay, if she wants to see me, why should I say no? But where would we meet?'

'Come to my house at 2:00 in the afternoon tomorrow.'

'Okay, I will come.' he hung up.

He asked himself. 'Why does she wish to see me after so many years? Does she have anything to say? What does she have to say to me when she ditches me all of a sudden? Does she want to tell me that her husband is not like me? It is not possible to talk if he is like me or not. I am married, too. I have children. I am almost 64. Maybe she has children too. She is also 64. I have already become a grandfather. I am getting old. Her face must be wrinkled like mine. She was slim in the past; maybe she has put on weight and become a grandmother now. Will I be able to recognize her? Why not?'

The face of Moti Shova from the past came and stood in front of his eyes. A fair and glowing oval face with smiling eyes. Always a black tika on her forehead. An attractive sharp nose. Full lips. Nobody could resist when she laughed. Sometimes she decorated herself like a Rana queen. He was carried away with memories of Moti Shova. He was restlessly waiting for 2 o'clock. He had dyed his hair a few days before so he did not have to do it again. He shaved as he had done four days ago. A beard might give way. He felt rejuvenated. He imagined himself to be a 20-year young man. It was 1 o'clock. He thought of hiring a taxi instead of walking. He had to go to Baneshwor. It wouldn't be nice walking. On top of that, his knees hurt. He could not walk long either. He came out and hired a taxi. He said to the driver, 'Let's go to New Baneshwor, near Everest Bank.' There was a traffic jam at Bhadrakali. What made it jam? Was there a protest going on? All cars and motorbikes were stopped to clear the street for the President heading for the airport. The taxi did not move. He looked at his watch. It was nearly 15 minutes to 2. It was already 2. Then 2:15. The taxi fares kept rising. The taxi slowly moved when it was 3. He felt relieved. He thought of calling Bimala. He rang her up. It was busy. He looked at his watch. It was 3:15 o'clock. The taxi stopped at Everest Bank. He rushed to Bimala's house. He pressed the doorbell. Bimala opened the door.

She stared at him and said:

'I said 2 o'clock. What time is it now?'

'Yes, I was caught in the traffic jam for an hour. Is Moti Shova upstairs?'

She had come at 1 and was waiting for you. She waited for a long time. She thought you wouldn't come, so she left a little while ago.'

He was stunned when Bimala told Moti Shova had left.

'Let's go upstairs. You can talk to me as she leaves. She couldn't meet you but she has left a note for you,' said she.

They went upstairs. He sat on the sofa. She handed a small piece of note Moti Shova had written to him. He hurriedly opened the note. She had written two lines: 'I named my son Hira. You must also have named your daughter Moti'

His eyes filled with tears. Then he said to himself, 'You won. I lost. You have Hira. But I don't have Moti.'

Congratulations
on **NOA's**
22nd
Annual
Convention
and
General Meeting!

Prabin, Rohinee, Pratik,
Prashant & Prashana Banepali
Germantown, MD

नेवा अर्गनाइजेसन
अफ
अमेरिकाया

नीनिक्वःगु

तः मुंज्या
सुथां लार्येमा धका

मिंतुना

देखाना त्वना ।

**RABINDRA , RAMA &
ADITYA SHAKYA**
Laurel, MD

Showcasing Newah Traditional Wedding in Toronto Uttam Kumar Makuju

Marriage, also called legally and socially approved union, that is regulated by rules, laws, customs, attitude and beliefs that assures the rights and duties of the partners, is one of the important tradition among human beings. It is culturally and often legally recognized union between people called spouses. In other words, we define that marriage is the process by which two individuals make their relationship official, legal, public and permanent. It is the union of two people in a bond that presumptively remains until the death but some time cut short due to divorce and other reason.

The procedure of wedding differs from religion to religion, sect to sect, community to community, ethnicity to ethnicity and caste to caste. Among them, Newah wedding procedure is something unique, meaningful and cultural in compare to others.

Canadian Newah Guthi (CNG), a not for profit organization dedicated to preserve, promote and practice Newah culture, tradition and language in Canada, was established in 2005. CNG has been conducting various activities regarding Newah culture, festival, tradition and languages regularly.

In one program at Toronto University organized by Prof. Dr. Christoph Emmerich, a scholar of Newah Buddhism, this scribe along with other CNG members, met Mr. Ian Turner, who was doing Masters in Newah Buddhism at Toronto University at that time. Over the time, CNG fostered close relationship with Mr. Turner,

an avid learner of Newah culture, language and tradition. He also helped formulate proposals for the events to be collaborated with local governments. Mr. Turner also took lead in organizing an event on Newah culinary: cooking demonstration, explanation and experiences at University of Toronto. This scribe along with Mr. Naresh Tamrakar involved in teaching Newah language to Mr. Turner. Later, when Mr. Turner decided to pursue Ph.D. in Newah Buddhism, we both were hired periodically by the university to teach him language for research on Newah Buddhism and its some aspects.

One day, after the language lesson, Mr. Turner revealed that he is going to marry soon with Ms. Alana Souza, a Ph.D. student, at that time. Both of us congratulated him in advance for his new journey of life to start. As I know that Mr. Turner likes to experience different culture, this scribe softly asked

him whether he liked to have one part of the wedding segment to be conducted as of Newah culture. Mr. Turner immediately responded with assertion and excitement. Similarly, Mr. Turner's fiancée Ms. Souza also felt excited to experience Newah wedding and agreed the proposal. But due to the global pandemic, we could not conduct soon. Later when the global pandemic was bit down, group of CNG members initiated to talk about the wedding ceremony. Mr. Turner became very happy to have his wedding event to be conducted soon in Newah tradition. This time the group decided to conduct the whole episode of wedding according to Newah tradition.

The managing group started to plan the program with responsibility. Each member of the group was assigned with the specific segment of the wedding. And the event took place in October 2021.

The group agreed to divide the program into three segments:

Pre wedding: Make up to the bride as of Newah tradition, Gwe biyagu (delivering erica nuts), car and home decoration reflecting Newah culture, making ready to marriage procession with Newah Dhime

musical flavor, bidding farewell to groom

Wedding: Welcoming to Groom and guests by bride's party, escorting bride groom to the swayambar venue, starting of worship to the deities, following the step by step procedure of wedding, change of rings, Swayambar by bride and groom, Tutibaggi nhyakegu (putting on special foot bracelet) to bride by father in law, Du fanga fayakegu (spreading special blanket on the top of the vehicle), bichaa kha: lhayagu (last conversation between bride and groom family) and farewell to bride by her family, procession return back to groom's place.

Post wedding: Procession returns back to groom's place, welcome to bride and groom by groom's mom with "sifa lhukeyu" (showering various items including flowers), handing over the house key to bride by mom, "Honkeyu" (authentic union by grooms' family at groom's place), "Gwe biyagu" to family members by bride, "Thayabhu nakegu" (feeding different food items to bride and groom from same plate), Sagan biyagu (offering food items for well being), "Marikasi (an earthen pot filled various Newah confectionaries)" for fun and concluding the procedure followed by Newah traditional bhwaya (feast). Khwa swo wanegu (to go to see bride at groom's place by bride's group), Welcome to groom at bride's place, samdhi swakegu (tying formal relationship of parents of bride and groom) were also explained in the program.

In Newah culture, there are various kinds of marriage like: Braamha marriage, Daiba marriage, Arsha marriage, Prajaapatya marriage. But we can generalize that the purposes of marriage can be defined as companionship, procreation and continuity of this universe.

The managing group tried to follow all the procedure as of their knowledge and followed the steps as mentioned above. The steps of the wedding were led by Mr. Bimal Shrestha, where as this scribe translated in English along with the meaning of all procedure, its connection with life, society and religion. The meaning of items used in the rituals were also explained to all guests.

After the wedding this scribe had chance to talk with Mr. Turner's parents. They expressed their

happiness to know how rich the Newah culture was through this Newah style wedding ceremony. "All the steps and the procedure of the wedding are closely connected with respect, family, society and life philosophy. Our sincere thanks to CNG group for the opportunity to know about Newah culture", they added.

Similarly, both bride and groom said that they felt ecstatic being the part of Newah wedding. "The meaning behind the each step of the Newah wedding is utilitarian, delighting and exciting. We are lucky to be the part of this event. We really are obliged to my friends of CNG for this wonderful opportunity", they complemented.

Later, during the review of the program, the group members jubilantly expressed their opinion that

organizing this kind of event beyond Newah community promotes our rich Newah culture. The present day need to promote our culture is to be involved in the main stream which will marketize our unique, meaningful and philosophical culture and tradition among non-Newah people. As being the first time in Canada of this kind of event, everybody was impressed with the event local media also highlighted the program. Concludingly, we can say that to promote, preserve and practice our culture, some time we need to think out of the box which can bring very constructive result. Let's think mindfully and seek opportunity to promote our unique heritage around the world.

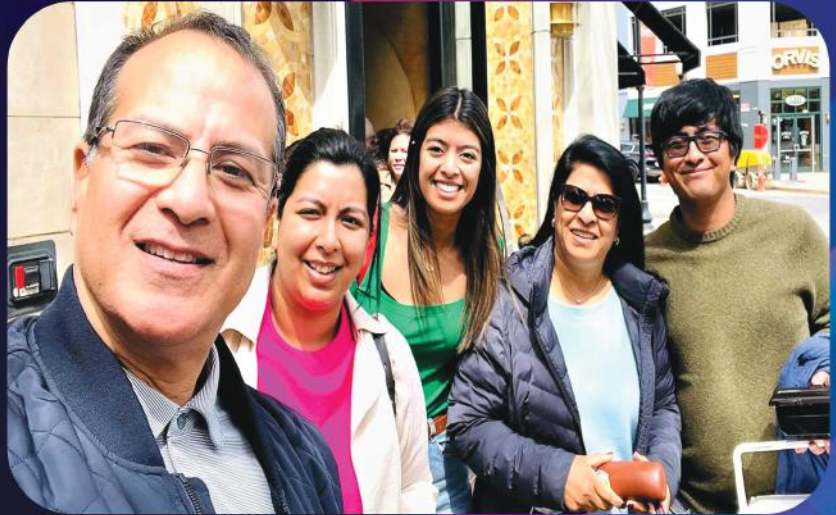
WISHING **NOA**

a grand success

on **22** nd

Annual Convention
and

General Meeting !

Rajesh, Rohini, Ruby,
Rosie, and Rojan Shrestha
Woodbridge, VA

WISHING **NOA**

a grand success

on **22** nd

Annual Convention
and

General Meeting !

Rajiv K. Menon, Leena Shrestha,
Shriya K. & Rohan K. Menon
Ellicott city, MD

The role of media in communicating, broadcasting and promoting Newa culture, tradition and heritage

*Dr. Jyoti Tuladhar, Editor,
THE NEWARLAND*

We are aware that mass media are significant transmitters of cultural messages and play an influential role in shaping culture, yet the process is complex. Over the last twenty years, not only has the media landscape been completely transformed by the introduction of the internet and its advanced digital technologies enabling individuals to easily create, share, and disseminate media content on a large scale, but the role of modern-day media has become equally complex, diverse and multidimensional. Media can act as a catalyst for preserving and promoting the tradition and heritage of local cultures and is crucial to promote ancient local traditions and culture, leading to increased social awareness, impact and empowerment through a participative and informative approach. Broadly speaking, the relationship between culture and the media must be one of inclusion.

In the overall context of current-day Nepal with all its wealth of linguistic and cultural diversities, it is through local media and above all through social media that Newa communities globally are able to share their culture and promote their traditional heritage. The 2015 constitution has guaranteed freedom of expression and the country is recognised for having one of the most open media systems in the region. But the mainstream media, both in printed and television/radio channels, has been able neither to represent the cultural diversity nor properly reflect the grievances of people across the country. It has failed to provide avenues of dialogue that can enable individuals to understand each other adequately and form an inclusive foundation for informed citizens to sustain and strengthen the multiple identity-led fragile democracy. Many are of the opinion that the mainstream media has become politicised, corrupted and co-opted, not even able to hold the government to account. Others argue that the media is still relatively free and manages to reflect a diversity of opinion. Yet it is obvious that there is a lacuna in the inclusion, promotion and representation of Newa culture, (in fact, all indigenous culture and traditions), at the national media level. Only at the local level, has the media been seen to actively promote Newa culture, tradition and heritage.

The rise of social media has created a revolutionary and inspiring movement worldwide, especially among indigenous communities, making cultural preservation more accessible than ever before. It is through social media that Newa communities globally are able to share traditional ceremonies, songs, dances, festivals, and oral history through video streaming. This not only engages the younger population to learn more about their culture, but gives an opportunity to participate bringing a new level of understanding, interest and cultural awareness that could never have been achieved without the help of technology. Through video feeds and uploading recordings of traditional ceremonies, in public space as well as private households, and creating a living archive of day-to-day life within a community, a closer feeling of community sharing space has emerged within the Newa communities worldwide. There is a growing interest among the Newar community in Nepal and abroad to revive their cultural traditions and festivals, which is a very good sign worth appreciating. Some of the lost and forgotten traditions are also being revived and we see more people involved in jatras/festivals. Social media has played a crucial role in bringing this about.

There are numerous Newa cultural groups on social media such as *Cultural Heritages of Nepal*, *Culture of*

Nepal, Jhee Newa, Newa Community, just to name a few which offer a wealth of information on our festivals, competitive shows, dances, traditions and heritage as well as outstanding achievements in arts, culture and literature. There are language and literature related groups such as *Nepal Bhasa Sahitya, Newa Khangwo Kasa, Newa Juya Newa Bhasan Nawaynu Pasapin, Kavita ya Layku, Misa Sahityakaar Muna, Bakhan Dabu, Kavita Khya*, etc. Specific community groups such as *Ngata Tuladhar Suchan, Uday Samaj Suchan*, etc. are equally active. There are some Newa professional groups also interacting within private restricted space. The promotion of cultural events and cultural products is highly effective through the support of these groups who can become brand ambassadors of culture. This personalization of culture and cultural events, can help create the feeling of one-ness within the community at large.

Our Newa community is a storehouse of unique socio-cultural practices and religious traditions that are environment friendly and economically sustainable. They have existed in our society from ancient times but we have replaced them with new techniques that may be neither sustainable nor environment friendly. Social media sharing of a series of interactions organized on the International Day of the World's Indigenous Peoples 2022. "The Role of Indigenous Women in the Preservation and Transmission of Traditional Knowledge" highlighted such ancient practices such as producing edible oil "*Khona ya chikan*" in Khokana; constructing *Bunga Dya's* Chariot, using only wooden pegs (no iron nails or clutches) to put the wheels and the body of the chariot together; water operation system with spouts and *hiti*; agricultural practices such as composting environment friendly manure; eating nutritionally rich bean soup with nine ingredients during *gumpunhi* for rejuvenation of strength; knowledge of herbs and spices for medicinal healing; and weaving home spun cloth for personal and household use. Through such knowledge preservation, powerful messages were shared, contributing a great service to world culture, health and environment sustenance.

Promoting through television and films is perhaps one of the most powerful weapons for influencing people and culture. The television camera can unearth traditional practices and celebrations and present them forcefully and creatively to viewers. Within the last few years, various local level Televisions have emerged such as *Nepal Mandala, Bhadgaon Television, HD Newa, Bodhi TV*, etc. which regularly report on Newa festivals, celebrations, religious practices and conduct interactive discussions, debates and interviews to highlight Newa culture and some critical issues. Similarly, short movies are proving extremely influential in shaping opinions on Newa language use, education for Newa children on tradition and culture and other current issues of interest to Newa communities. There are several ONLINE News channels such as *Subhay Post* which regularly furnish information not only on current events but on Newa culture and tradition related topics which influence public opinion. Each element has its own impact and circle of influence and thus leveraging through media becomes crucial. In fact, it is very inspiring to see the younger generation actively using visual media for transmission of culture and their views on preserving local traditions.

Leveraging radio programme broadcasts can have a powerful influence in educating members of the society and enlightening the people on the need to uphold their culture. It can also influence intercultural dialogues. This traditional medium has always been popular among the Newa community and there are active radio broadcasts, interviews and public debates promoted by FM radios in several cities and society groups through their specific channels. Nepal's unique and extensive community radio network has provided optimum support during times of emergency too. These days, however, due to social networks and mobile communication, radio broadcasts are seen to lose some of their popularity in some circles.

In print media, we have *Nepal Bhasa Times* as the only daily newspaper, and several monthly magazines such as *Nhu Prestige, Elohan Publications - Laykoo, Nahli Patrika, Lipi, and Lun Aakha*, and *Newarland* (International NewsJournal), dedicated to Newa Culture, Tradition and Environment). Some prominent

literary magazines on Newa Language, Literature and Culture are published periodically by *Nepal Pragya Pratistha*, *Nepal Bhasa Academy*, *Chwasa Pasa*, *Nepal Bhasa Parishad* and some other literary organizations. Cumulatively viewed, popular festivities, social events and a few critical identity related issues are brought out well through these publications. However, one needs to ensure that efforts are centred around creating a transparent media strategy for the public rather than closing in to narrow specialist groups; creating a strategy of improved criteria and raised standards in promoting cultural content in high-circulation media and news broadcasts which include culture reports; and promoting a dimension of the new in culture related to existing culture and in preserving and promoting our rich heritage.

Cultural heritage is a gift we bring to the world community, in support of a harmonious ‘ethnosphere’ (the sum total of all thoughts and intuitions, myths and beliefs, ideas and inspirations brought into being by the human imagination since ages immemorial). Keeping in touch with our cultural roots is as important as preserving the sanctity and essence of Newa rituals and traditions. There is a need to guard against trivialization of our age-old values and traditions. Kumari “Dya:” and “Lakhe”, for instance, are our deified representations of divine energy guarding our Kathmandu Valley, worshipped as deities who protect us. Every ornament that decks their bodies has special meanings. So, they are not to be presented as sources of amusement or entertainment. Media and especially organizers of cultural events should take special care not to misinterpret or misrepresent them or their authentic appearances and identities. Our approach to cultural promotion and preservation must tread a thin line between celebration of religious symbols versus their misuse whether in ignorance, negligence or total disrespect. Distortion of ancient traditions may gradually lead them to being co-opted by dominant cultures. We will lose not only authenticity of those traditions but their independent identity and existence as well. So, it is very important for us to be “mindful” of how we promote and present our traditions through media and how we explain them to our younger generations.

Cultural heritage not only defines the identity of a country but is intrinsically linked with politics and governance. Assailed by a dominant culture in the modern context and global trends in family and social restructuring, even our mother tongue usage at home is drastically reduced. The younger generation will grow up with no knowledge of either our language and traditions even within our motherland. Our unique non-tangible traditions are slowly dying out. Hence, state patronage and governance must step in to reinstate the lost values and traditions so that no further deterioration takes place. Governance has to bear in mind that Newar festivals, monuments, songs and music are not only showpieces for attracting cultural tourism but a living culture imbued with the soul and spirit of the ancient heritage of Newars. Our media needs to focus on this viewpoint more forcefully.

So, issue-wise, in the process of promoting our Newa culture and heritage, there are a few key messages that need to be repeatedly and effectively transmitted by the media through its multiple channels. We are fully aware that our Newar culture has been built up layer by layer throughout our Pre-Shah history. We have nurtured a diversity in religious faiths, cultural traditions, belief systems and spoken several dialects of a single language Nepal Bhasa. We have valiantly fought against Rana autocracy, sacrificed our patriotic fighters to the gallows and ushered in the bright sunshine of democracy. Our ancestors have enriched our land with architectural monuments that are now recognized as cultural jewels of the world. We have inherited collective systems of Guthis, fused together by age old values that have been slowly dislodged both by political administrative forces and then by personal greed and negligence. We have abided by traditions governed by unwritten rules of strict observance guided by the family and community. Sad to say, in our own motherland, we remain a political minority and our future lies in belonging with our own identity intact. We must use our media voice to impress our own stamp on the dominant culture and boost our cultural resilience through

informed and intelligent communication. Hence, *we need to keep ourselves unified*. This message must echo loudly through all our media.

Reclaiming our lost heritage is our next challenge that needs to be broadcast widely by media. With the passage of time and changing social milieus or often due to cultural colonialism, hundreds of traditional place names have changed. Here are just a few examples - Yen (Kathmandu), Yala (Lalitpur) and Khwopa (Bhaktapur), Phusunkhay (Phutung), Bhuijasin (Budhanilkant), Sakow (Sankharapur), Phibo (Maitighar), Than-Bahee (Thamel), Nwakhushicho (Thapathali), Jamala Khwata (Durbarmarg), Khunto (New Baneshwor area). With the changes in the original names of our localities, something intangible is lost. we are slowly losing our identity.

Furthermore, while we are parading around our *Ajima dyahs* in palanquins during the festival of *Pahan Chare*, we lose sight of the fact that not only are their original names replaced by double identities, but their original names are slowly getting lost. Lumarhi-ajimâ is nowadays more popular as Bhadrakali; Ngatabhulu-ajima is known as Swetkali/Nardevi; Kanga-ajimâ is called Câmundâ/ Chandeswori; Kulanbhulu-ajima is Raktakali; Luti-ajimâ is named Indrayani; Maiti-ajima has a new name of Panchakumari, and Mhepi-ajima is Rudrayani, Gyaneswori; just to give a few examples. There will come a day soon when our new generations would never have heard of Lumarhi Ajima or Ngatabhulu Ajima dyahs! Their new identities will take over and our age-old tradition forgotten.

Is the media raising adequate awareness among ourselves on these issues and making the government aware that the kind of cultural encroachment we are witnessing will one day completely banish the history of the Newar community. Isn't preserving our identity a high priority in our current value system? How about promoting the use of our very own original Nepal Samvat?

In the ultimate analysis, culture cannot survive without language. Since language and culture are intrinsically intertwined in Newar identity, we cannot divorce language from traditions and culture. We cannot allow Nepal Bhasa to die, and definitely not "strangled". Our mother tongue is the heart of our culture. So, we have to strive insistently on the *revival of our language use* throughout. Our media should forcefully influence public opinion and affect proactive initiatives on this.

Our younger generations who hold the key to the future of our culture and heritage, will be inspired when such messages as the above would be regularly and forcefully transmitted by our media. *Promoting cultural sensibility among the youth*, through learning cultural skills, including stone carving and sculpting, art, and painting, brick artistry, wood sculpting, and encouraging hands-on knowledge transmission, and creating new and enhanced relationships with their mentors should be a top priority message.

It is obvious that the role of media is indeed very significant in shaping not only the community's awareness and desire to preserve the cultural heritage, but also to call upon the governance accountability to ensure that sustainability. Our local media is endeavouring to present Newa cultural traditions and festivities to the best of its ability but it needs to sharpen its focus on more critical issues for debate and action that will enable us to reclaim our heritage and ensure our identity. This will strengthen the critical sensibility of our youth in assessing, approaching and lobbying on these issues with our governing bodies. Given the highly fractured character of current politics in the country, and a fragmented media landscape that raises concerns, local media has a pivotal role to foster united and inclusive thinking that will address all grievances and tensions and achieve socio-cultural cohesion among all.

Congratulations

on **NOA's**

22nd

Annual

Convention

and

General Meeting!

Ram Lal, Chitra,
Sabal, and Sabrina Shrestha
Greenbelt, MD

नेवा अर्गनाइजेसन
अफ
अमेरिकाया

नीनिक्वःगु

तः मुंज्या

सुथां बायेमा धका

मिंतुना

देखाना त्वना ।

Sandesh Shrestha, Chandani Shrestha,
Shubha & Khusi Shrestha
Germantown, MD

नेवा: संस्कारय् चिकंया छ्यलाबुला

नितु डंगोल

चिकं छगू कथंया उर्जास्रोत खः। तरल पदार्था पुचलय् लः स्वयां ताकूगु थी थी प्रकारया रसायनिक तरल पदार्थ दुने चिकं ला । “चिकं” शब्दया नेपाली अनुवाद “तेल” खः धाःसा अंग्रेजी भासं “Oil” धकाः धाः। चिकंयात नितु मू ख्यलय् ब्वथले छिं-

• म्वामि चिकं (Organic Oils): थी थी कथंया स्वांमा, सिमा, घाँय्, प्यपांचूपिं व मेमेपिं प्राणी पाखे थी थी कथंया विधि छ्यलाः चिकं दय्कगु याइ। थुगु कथंया चिकं नसा ज्वलं दय्केगु नितिं छ्यलिगु याइ। थ्व चिकंया छुं दसु थुकथं दु-

- 0 तूचिकं (mustard oil)
- 0 ओलिभ चिकं (olive oil)
- 0 सनफ्लावर चिकं (sunflower oil)
- 0 मुस्या चिकं (mustard oil)
- 0 न्या चिकं (fish oil)

• बचिकं (Mineral Oil): बंय् दुने दया वइगु चिकं बचिकं खः। थ्व चिकंयात उर्जास्रोतया रूपय् छ्यलिगु याः। थ्व चिकं परापूर्वकालय् मदयावंगु प्राणीतय्गु म्ह बुँया क्वय् लाःवंसें बुँया वजनं क्वतिला पिहां वइगु चिकं खः। थ्व चिकंया छुं दसु थ्व कथं दु-

- 0 मचिकं (Kerosene)
- 0 पेट्रोल (Petrol)
- 0 दिजेल (Diesel)

थुपिं निगु कथंया चिकं थी थी थासय् छ्यली-

- नसा ज्वरे याय्त
- समाः ज्याय् समाः ज्वलंया कथं
- उर्जास्रोतया रूपय्
- चिकं रंग छ्यला किपा दय्केत
- क्वाः जः हिलेत, त्रान्सफर्मरया रूपय्
- ज्याभतय्गु बः चुलुकेत, लुब्रिकेन्तया रूपय्

थी थी स्वां सिमा पाखे पिकाइगु चिकं आपलं ज्याख्यलय् छ्यली। तु धाय्बले पाछै व तुक्चाया पुसा खः। तू छगू वस्तुयात थी थी थासय् थी थी नामं छ्यली। अचार फी बले, न्याया परिकार दय्के बले इका पःका धकाः छ्यली धाःसा चिकं पिकाय्गु ज्याय् तू शब्द छ्यली। इका पःका वा तू धाःसां वस्तु छगु हे खः।

जयस्थीति मल्लया जातिय व्यवस्था व उगु व्यवस्था स्वयां न्हयः हे नेवाः समुदाय्या थी थी जाति ज्या अनुसार ब्वथःगु खः। जातिय व्यवस्था कथं साय्मि अर्थात् मानन्धरतसें सालय् च्वनाः तू सियाः चिकं पिकाय्गु ज्या याइ। येँ देय्या थःने, क्वःने व दथु त्वाल्य न्हय्यसाः दु। येँ देय्या साय्मतय्गु परम्परागत त्वाः न्हूसाः, लाय्कुसाः, फल्वासाः, दथुसाः, वंतुसाः, थँहितिसाः, तँलाछिसाः, चसाः (क्वाथःसाः), पुखुद्यां, मरुध्वाखा व धालसिक्व खः। तर थौक(न्हे बनेज्या (व्यापार) याइगु व मेमेगु चिकं छ्यलेगु याःगुलिं साय्मतय्गु साः बन्द जुजुं वंगु खनेदु। अथेसां नं तोखाया चाकु, थिमिया चाया थलबल थें हे खोनाया चिकं देसय्

जाःसंस्कार नेवाः म्हसीकेगु छगु आधार खः। संस्कार हनीबले भीसं आपालं वस्तु छ्यलाच्वनी। व आपालं वस्तु मध्य चिकं उकिसनं तु चिकं नेवाः संस्कारय् मदय्कं मगाः। तु चिकं नेवाः संस्कार, तजिलजि हने गु नितिं मदय्कं मगाः। नेवाःतय्त

बुसां निसें सी धुंकाः तक नं थी थी संस्कार संस्कृतिं चिनातःगु दइ । संस्कारय् च्वनेगु धयागु छगु समुदायनं याइगु अभ्यास खः। संस्कारं सभ्य जुइत स्यनीगु सिद्धान्त खः। नेवाः संस्कार दुने मचावु ब्यंके बले जाकि न्याग्वः मचाया छ्यनय् तयाः चिकनं थीकेगु याइ। मचा बुइबले मचा वु ब्यंकेबले जाकि न्याग्वः मचाया छ्यनय् तयाः चिकनं थीकेगु याइ। मचा लिसें मचाया मां बल्लाय्मा धकाः तु चिकं दाय्काः अथवा तु चिकनय् इमु त्वानाः मचा व मचाया मांयात निभालय् तयाः म्ह छम्हं चिकं बुइकी धाःसा विशेष यानाः त्यपचाय् चिकं तयावी। गुकिंयाना प्वाथय् दुने छुं नं बिकार मदइगु विश्वास दु। अथे हे छेय् मनु मदय् धुंकाः दच्छि तक समाः याइबले चिकं तइमखु धाःसा दच्छि दय् धुंकाः चिकं फुके याकीगु चलन दु । थथे दकिला बले चिकं तय्काः चिकंफुके याय् धुंकाः न्ह्यागु इलय् नं चिकं तयाः समाः याय् फइगु विश्वास दु।

नेवाःतय् खुगु नखः व खुगु चखः दु। खुगु नखः मध्य स्वन्तिबले मन्द दय्केबले चिकं मन्द दथुइ च्वय्गु चलन दु। अथे हे खुगु चखः दुने घ्यःचाकु संलु लाः। घ्यः चाकु संलु कुन्हु सुथ न्हापां दनाः छेंया हामा पाखे चिकं छय्या चसुप्पालय्, न्हाय्पनय् तय्गु याइ। अथे हे न्हिनय् निभालय् च्वनाः चिकं थाय्गु याइ। थथे चिकं थाय् बले म्ह स्याइगु लनीगु विश्वास दु। थी थी संस्कार हनेगु नितिं चिकं माःथें थी थी नखः चखः, जात्रा हनेगु नितिं नं चिकं मदय् कं मगाः। नखःचखः जात्राय् द्यःपुजा याय्बले चिकं मतः (इताः) च्याकेत नं चिकं मदय्कं मगाः। अथे हे थी थी नसा त्वंसा दय्केगु नितिं नं चिकं माः। गथे कि- क्वातिइ चिकं इमु त्वाय्त, तरकारीइ चिकं मी क्वय्केत, सगंया न्या छुइत, भ्वय्बले छवय्ला वालेत, इत्यादि। यःमहि पुन्हबले यःमहि हाय्बले तक नं मरि न्हाय्बले व यःमहि दय्कीबले चिकं छ्यलीगु याइ। अथे हे लच्छिइ छक्व चतुर्दशी व पुन्हि खुन्हु सिमित मानन्धर जातियापिं तलेजु भवानी द्यःयाथाय् वनाः तु चिकं तयाः मत च्याकीगु चलन दु।मत च्याके धुंकाः मानन्धर संघया नायः पाखे द्यःपाला यात चिकं लःल्हाय्गु चलन नं दु। गुकियात चिकं पुलेगु धकाः धाः।

थुकथं नय् चिकं अर्थात् तू चिकं नसा ज्वलं ज्वरे याय्त, समाः ज्वलंया कथं छ्यलीगु खः। अथे हे थी थी संस्कार हनेगु नितिं नं तू चिकंया महत्त्व तसकं दु। मेमेगु व्यापार व मेमेगु चिकं छ्यलिगु कारणं यानाः तू चिकं पिकाय्गु ज्या याइपिं म्हवः जक दु। तर स्वास्थया दृष्टिं स्वय्गु खःसा तू चिकंया महत्त्व तसकं दु। थ्व खँ म्हवः जक मनुतसें वाः चाय्कुगु खनेदु ।

Swoyambhu, Bijaya, Ramita,
Binesh and Silu Maharjan
Rockville, MD

नेवा अर्गनाइजेसन
अफ
अमेरिकाया

नीनिववःगु

तः मुंज्या

सुथां लायेमा धका

मिंतुना

देखाना त्वना ।

WISHING

NOA

a grand success

on **22** nd

Annual Convention

and

General Meeting !

Yagya B. Karki, Anu Joshi,
Radha Joshi, Abbey &
Aanya J. Karki
Urbana, MD

Lakhey Mask Dance in Edmonton, Canada

The Newa Cultural Society of Alberta (NCSA) is a non-profit voluntary organization in Edmonton, Canada. It was established under the *Societies Act* of the Government of Alberta in April 22, 2013. Its main objective is to bring all the Newa people living in the province of Alberta in one platform to practice, promote and preserve Newa culture and traditions for the current and future generations (www.ncsacanada.com).

Dr. Hemanta Joshi

Since its establishment, NCSA has been organizing various cultural events and activities annually in the community including Gun Punhi (Kwati Punhi) and Yenya Punhi (Indra Jatra) cultural event to practice, promote and preserve Newa culture and traditions. NCSA also celebrates International Mother Language Day; conducts Newa language, music and dance classes for children, youths and adults; and participates in the annual Edmonton Heritage Festival to showcase Newa culture and traditions at the international stage.

This article highlights on the Lakhey mask dance performances by NCSA in Edmonton to practice, promote, and preserve Newa culture and traditions.

Lakhey mask dance is one of the most popular and terrifying ethnic mask dances of Nepal. This mask dance is very popular in the Kathmandu valley and Newa settlements in and outside Nepal. This mask dance is performed wearing a ferocious mask of Lakhey (a man eating demon that lives in the forest according to Nepalese folklore), colorful consume, and mane of black and white hair and by stepping wild movements with thumping music. The movement in this mask dance is guided by traditional music of Dhimay (a special drum) and Bhushyah (a pair of cymbals). Lakhey mask dance is usually performed during Yenya Punhi festival in the month of Yan Laa, the eleventh month in the Nepal Era (Nepal Sambat) lunar calendar, and usually falls on September.

The most famous Lakhey mask dance is the Majipa Lakhey dance of Kathmandu. According to the legend, a Lakhey falls in love with a young girl in Majipat of Kathmandu and starts dating with the girl in human guise. One day, the locals captured him for his illicit activities with the girl. However, instead of punishing him, the locals offered him impunity for conjugal life with the girl as he agreed to give up his carnivorous appetite and protect the children in the community. Thus, Lakheys are considered protector of children and people in the community worship them as deity.

Until 2014, no one has had witnessed Lakhey mask dance performance in Edmonton, Canada. Community members greatly missed Lakhey mask dance at the annual Gun Punhi and Yenya Punhi cultural event previously organized by NCSA. With the aim of introducing Lakhey mask dance as a supplementary component in its annual Gun Punhi and Yenya Punhi cultural event, NCSA in 2014 launched a Newa Music and Dance Heritage Project with the support from the City of Edmonton, a local municipal government in Alberta. Under this heritage project, training on Lakhey mask dance and Dhimay & Bhushyah musical instruments were provided to the interested community members with the help of experienced instructors. NCSA then showcased the Lakhey mask dance performance as a product of heritage project in its second Yomari Punhi cultural event held at Duggan Community Hall in February 7, 2015. This Yomari Punhi cultural event was

jointly inaugurated by honourable Naresh Bhardwaj, Associate Minister of Government of Alberta; and Dr. Hemanta Joshi, President of NCSA; by lighting the traditional artistic oil lamps, Twadewas. In the cultural event, the Lakhey mask dance performance was greatly enjoyed by all the participants and guests including the Associate Minister of Government of Alberta. This was the first time Lakhey mask dance was performed in Edmonton as well as in Canada (<https://www.youtube.com/watch?v=1ChdoBnYYKw>; https://www.youtube.com/watch?v=pEQm_kj2z84&t=226s).

Associate Minister of Government of Alberta (left) and President of NCSA (right) posing with Lakhey at the second Yomari Punhi cultural event in Edmonton, Canada: February 7, 2015

The news of Lakhey mask dance performance at the Yomari Punhi cultural event

spread in the Nepalese communities in Edmonton and other cities in Canada. NCSA received several invitations from Nepalese communities outside Edmonton to perform Lakhey mask dance in their local events. Unfortunately, NCSA declined all those invitations due to lack of resources. However, as per local community request, NCSA performed the Lakhey mask dance at the 40th Edmonton Heritage Festival held at Hawrelak Park

from August 1 to 3, 2015 (<https://www.youtube.com/watch?v=UZOJkkODuXk>). Visitors at the heritage festival enjoyed the Lakhey mask dance performance very much and it gained popularity especially among children. The Edmonton Heritage Festival is one of the largest multicultural festivals in the world. This three-day long heritage festival honors Alberta's vibrant cultural heritage and diversity. Each year, hundreds of thousands of people with different ethnic background and color attend this heritage festival. Since 2015, NCSA has been showcasing the Lakhey mask dance in the Edmonton Heritage Festival as per demand from local community. Similarly, NCSA has been performing the Lakhey mask dance in its annual Gun Punhi and Yenya Punhi cultural event as a supplementary component since 2016.

42nd Edmonton Heritage Festival in Edmonton, Canada: August 6, 2017

7th Gun Punhi and Yenya Punhi cultural event in Edmonton, Canada: September 14, 2019

नेवा अर्गनाइजेसन
अफ
अमेरिकाया

नीनिववःगु

तः मुंज्या
सुथां लायेमा धका

भितुना

देखाना त्वना ।

Sunita and Sudin Amatya
Silver Spring, MD

नेवा अर्गनाइजेसन
अफ
अमेरिकाया

नीनिववःगु

तः मुंज्या
सुथां लायेमा धका

भितुना

देखाना त्वना ।

Ishwari, Jayambu, Laxmi,
Jwoyal, and Lujala Ranjit
Gaithersburg, MD

THE HIMALAYAN VIBES

CONGRATULATION AND BEST WISHES TO NEWAH ORGANIZATION OF AMERICA (NOA) ON 22nd ANNUAL CONVENTION AND GENERAL MEETING !

शब्द SHABDA

FRIDAY NIGHT MUSICAL STORY

THV PODCASTS

THANK YOU FOR YOUR SUPPORT AND KEEP CONNECTING...

WWW.THEHIMALAYANVIBES.COM

रमेश ताम्राकारया लुमन्ति

बिष्णु श्रेष्ठ

न्हयाबले पासापि नापलाना धथाय मुनाः

कफी शप या टेबल मुनाः,

सुखदुख या खँ लहाना मन याउँका,

हाकनं याकनं नापलायगु धाधाँ बाया वनेउ गबले, आःनं लुमं, लुमना धुयाय, ध तापात,

तं चाल ला ? पासा पिनि खा ले आः नं न्हयसः, व जक मखु आः न व कफी शप ढनी,

न व टेबल हे खनि,

सकले पासापि तापाः, आकाभाकां नापलाःसां धंगु नां हान हान कया न्यनि, ध गन

गबले स्टेजे नेवाः म्य पालंपाः हाला,स्वक्मिपिनि तालि न्यनाः दंग जुया नापनापं बहनि

गिटार ब्वले क्वबिया धम्हं मेम्हेसिउ म्य या सुभाब व तारिफ या यां लं जःधि

न्यासि वया हे धेँ लिहाँ वया,

कन्हे खुनु सुथे हाकनं नापलाना, पासापिनिउ प्रतिक्रया व सुभाब फया,

बनि हाकनं म्य हावनेउ लुमं,

आः न व अवसर ढनि न व स्टेज ढनि

उपलब्धिला धुं दुगु नं मखु आशा नं गबले म्हीसं यानाउ नं मखु,

बस स्रोता दर्शक व पासापिनिउ तारिफ हे खः अमुल्य उपलब्धी,

धंगु म्य यो पि, पासापी जक मखु

ध तापाना वं सां धंगु म्य न्यना धन्त लुमंकिपिं मन मन यक्च बढे जुगु दु न्हे,

धंगु लुमन्ति या न्यादं क्यंगु पुन्य तिथिस सकस्यां लुमंकु तर अमं ध तापाःगु पत्या मजु न्हे,

धंगु म्य यो पि श्रोता त मन मन बढे जुगु दु न्हे

नेपाले जक मखु, नेवाःत परदेशे च्वना नं धंगु म्य या रसास्वाद कया च्वं पि असंख्यदु हं न्हे

एन.ओ.ए.या १५ व्वःगू अधिवेशन

- वंशीधर वज्राचार्य

मेरिल्याण्डया नां सन् २०१२ निसैं हे थःगु नुगलय् च्वने धुंकूगु खः । उबलय् अमेरिकाया थीथी राज्यय् नेवाःत थ्यनाच्वंगु दु धइगु सिइके गु कुतः यानागु खः । नेवाःत नं म्हो अप्वः ल्याख्य् अमेरिकाया न्यय्गू राज्यय् धयाथें थ्यनाच्वंगु जुल । ल्याःया ल्याखं धायेबलय् दकले अप्वः न्यूयोर्क खःसा दकले अप्वः ब्वनातःपिं व सःसिउपिं प्रतिभात थ्यनाच्वंगु राज्य मेरिल्याण्ड जुयाच्वन । नेपाःमिया ल्याखं नं सःसिउपिं थन हे जुइफु । न्यने कनेया भवलय् अप्वःसिया धाःपू कथं थ्व थासं वासिङ्गटन डि.सि. तसकं सतीगु । मेरिल्याण्ड न्यूयोर्क थ्यके माःसां कारं ३ गू घण्टा जक । वासिङ्गटन डि.सि.सतिक जूसां छैं बूँ थिके मजूगु थाय् । थ्व जुइफु ब्वनातःपिं, सःसिउपिं नेवाःतय्त मेरिल्याण्डय् आकर्षित याःगु हुनि ।

थौकन्हय् मेरिल्याण्डय् नेपाःया नेवाःत लिसैं हलिन्यंक न्यनाच्वीपिं नेवाःतय् ध्यान वनाच्वंगु दु । थ्व थासय् थ्यपिं डाय्स्पोरा नेवाःतय्सं ने वाःजाति, संस्कृति व भाषाया लागि संस्था स्वनाः तधंगु योगदान वियावयाच्वंगुलिं खः । नेवाः भावना नुगलय् जाःपिं थन थ्यपिं नेवाः पुचलं सन् २००१ य् नेवाः अर्गनाइजेसन अफ् अमेरिका निस्वंगु जुल । थुकिया हे निरन्तरता कथं थुगुदँय् १५कःगु दँमुज्या व साधारण सभा जूवनाच्वंगु खः ।

एन.ओ.ए.निस्वसां निसैं अमेरिकाय् च्वीपिं डाय्स्पोरा नेवाःतय्त नेवाः संस्कृति, तजिलजि व नेपालभाषायात थपुकेगु नापं भावी पिढीयात छ्ठी यानायकेगु आज्जु ज्वनाः न्ह्यावनाच्वंगु दु ।

डाय्स्पोराय् च्वनाः नेवाःतय्गु तःधंगु संस्थाकथं सन् २०११ निस्वंगु हलिं नेवाः दबू (वर्ल्ड नेवाः अर्गनाइजेसन) या मूज्याकू नं मेरिल्याण्डया वाल्टिमोरय् दु । अथे हे वासिङ्गटन डि.सी.इ.ई.सं. १९९१ दकले न्हापां निस्वंगु संस्था 'नेपाः पासाःपुचः अमेरिकाय्' खः । थथे स्वंगुलि संस्था सक्रीय कथं न्ह्यानाच्वंगु दु । थ्व कथं थीथी राज्यय् नेवाः खलः पुचः निस्वनेगु ज्या न्ह्याःवनाच्वंगु दु ।

मेरिल्याण्डया ग्रीनबेल्टय् शनिवारया सुथ रामलालजुया न्हिके कोथां स्तोत्र पाठयाः सः व गंया सःताये दयाच्वन । विमलप्रभा व जि नेपालय् थें चाःहिलेत पिने थ्यन । न्हूगु थाय् चाःहिलेगु नाप. थाय् नं म्हसिके थें नं जुइगु खः । ग्रीनबेल्टया आवास लागाय् नं जंगल थें हे सिमात व वाउंगु ख्यलं बांलाका तःगु दु । भचा भचा थथ्याः व क्वथ्यानाच्वंगु थ्व लागया जमीन । अमेरिकाय् न्ह्याथाय् नं आवासया बंगला छैंतय्गु डिजाइनय् छुं पासां दयेकातइगु पह छ्गू कथं हे खने दु । तसकं आनन्द व मनयात सिचुका बिउगु थाय् । सुथय् चाःहिउवःपिं छम्ह निम्ह त्वःताः खास ध्वमदू । थुगु थाय् शहरं भचा पिने लाःगु धयागु सिल । सुथया छ्गू घण्टाति चाःहिलजुइ ।

ज्योनाः (लञ्च) धुनेव रामलालजुया छैंजह सकलें व जिपिं ज्याभवः जुइगु थाय् वासिङ्गटन, डि.सि.या सिलिगो मिडिल स्कूलतक बुलुहुं न्यासिवनाः २० गू मिनेटं थ्यन । हलया पिनेसं न्हापां भायाच्वनादीम्ह प्रा.डा.गौतमवज्र वज्राचार्यजुयात म्हसीकेत थाकुमजुल । थन हे वयक नाप म्हसीका कालबिल जुल । वयकः नेपाःया तजिलजि, सम्पदा व संस्कृतिया अध्ययन अध्यापनया भवलय् अमेरिकाय् च्वनादीगु स्वीदँ मयाये धुंकल खनी । थ्वकुन्ह्या ज्याभवःया लागि वयकः क्यालिफोर्निया थ्यकः भायादीगु जुयाच्वन । खँया खँयँ थःपिं न्यूयोर्कय् च्वनागु खँ कसेलि वयकलं न्यूयोर्कया १५० वेष्ट १७ स्ट्रीटय् च्वंगु "द रविन म्यूजियम अफ आर्ट" छकः स्वये त्वःमफीकेत नं छ्याता वियादिल । उगु म्यूजियमय् नेपालया 'वागा व तजिलजि (Nepalese Seasons Rain and Ritual)' या व्यागलं व्व (खण्ड) तयेत व प्रदर्शन यायेत वयकया कुतलं ताःलाःगु धयागु नं सिल ।

ज्याभवः जुइगु स्कूलया हलय् दुने दबूयात छार्यपियेगु ज्या पूर्वकेत एन.ओ.ए.या दुजःत व्यस्त खने दु । ज्याभवलय् ब्वति कायेत बुलुहुं थनया नेवाः अमेरिकनत थ्यनाच्वंगु दु । थ्यनीपिं मनूत म्होजुइगु खःला धकाः चिउताः कयाः खँ ब्याकाच्वंगु नं ताल । शनिवार जुगुलिं गुलिसिया यक्व न्हयःहे छुं नं छुं ग्वसाःग्वयातये धुंकीगु जुयाच्वनिगुलिं नं वइपिं म्हो जुइगु खःला धकाः ग्वसाःखलःया चिउताः जुइगु हे जुल ।

न्हिनसिया ३ ताः जूबलय् ज्याभवः न्ह्याकेत भाजु पुष्कर प्रजापतिया सः माइकय् थ्वल । सकलें हलया मूलुखा पिने वनेत इनाप जुल । पिनें निसैं सकल पाहाँपिन्त धिमे व भुस्याः बाजं थानाः लसकुस यासे हल दुने दुचायेकल ।

न्हिनसिया ३.३० इलय् नेवाः अर्गनाइजेसन अफ् अमेरिकाया भिन्त्याकःगु दँ मुँज्या व साधारण सभा न्ह्यात । अर्गनाइजेशनया नायः भाजु रामलाल श्रेष्ठया नायःसुइ न्ह्याःगु ज्याभवलय् अमेरिकाया लागि नेपालया राजदूतया प्रतिनिधि कथं एम्बेसिया कर्मचारीं प्रतिनिधित्व याःगु खः । थुगु ज्याभवलय् विशेष वक्ता कथं भायादीम्ह प्रा. डा. गौतमवज्र वज्राचार्यजुं नेपालया संस्कृति व कलाय् 'लः व वागां' (वर्षा) गुज्वःगु कथं भूमिका म्हिताच्वंगु दु धयागु बारे कुला दिसे नेपाल भाषा खँग्वः 'लः फ्वः' लय् कलानापं सुलाच्वंगु स्वनिगःया थःगु हे मौलिक दर्शन, कला व संस्कृति बारे ग्यसुग्यंगु न्वचु वियादिल ।

एन.ओ.ए.या नायः नापं दँमुँज्याया नायः भाजु रामलाल श्रेष्ठजुं एन.ओ.ए.या समग्र पक्ष व आज्जु विषयय् न्ववानादिलसा हलि नेवाःदबूया नायःभाजु सीजन श्रेष्ठ व एम्बेसीया प्रतिनिधिनं न्ववनादीगु खः । एन.ओ.ए.या ल्यू.नाय्. मयजु बविता श्रेष्ठया लसकुस न्वचुलं न्ह्याःगु ज्याभवलय् मुछ्याञ्जे भाजु महिन्द्र प्रधान पाखें दँया गतिविधि, दांभरिं भाजु राजेशलाल श्रेष्ठ पाखे दँया ल्याःचाः प्रतिवेदन, छ्याञ्जे भाजु पुष्कर प्रजापति पाखें २०७२ सालय् नेपालय् जूगु तःभुखाचं प्रभावित जूपिनिगु लागि राहत मुँकेगु व नेपालय् ग्वाहालि बारे, पुलांम्ह नायः भाजु राजेश श्रेष्ठ पाखें छत्रवृत्ति योजना बारे कुलादीगु खःसा दकले लिउ ल्यूनायःभाजु सुसिललाल श्रेष्ठं धन्यवाद न्वचु वियाः न्हापांगु सत्र क्वचाःगु खः ।

भिगू मिनेटति सुलं धुंकाः सनिलया ५.३० इलय् प्यानेल छलफल (Panel Discussion) न्ह्यात । थुगु इलय्तक थनया दर्शक दीर्घाय् पाहाँत वच्छि सिवय् म्होजूगु खना । गुलि नं खना सःसिउथिं विषयगत ज्ञान दुपिं व दिग्गजपिं खना । थुज्वःगु छलफल वा प्रवचन ज्याभवलय् अप्वः ल्याः सिवय्, गुणात्मक ल्याः हे महत्वपूर्ण जुइगु खः ।

प्यानेल छलफलया मध्यस्थ (Moderator) कथं भाजु सुगन्ध तुलाधरजुं न्ह्याकादीगु न्वचु सेसनय् क्वय् न्हयथना कथं वक्तापिन्सं न्ववाना दिल ।

1. "Changing Values and Attitudes about Newar Women"

- Dr. Bidya Ranjeet

2. "The Challenges and Adaption to Newar Ritual, Culture & Traditions" - Ms. Amy Buckler Shrestha

3. "Brief History of Nepal Bhasa Dictionary"

- Mr Banshi Dhar Bajracharya

4. "The Hidden Science of Mritu Sanskar"

- Mr Basav Rajopadhyaya

- न्वचु ज्याभवः क्वचायेकाः बहनी छगू तःजिगु नेवाःभ्वय् जुल । दकलय् लिपा तसकं न्ह्याइपुक जूगु सांस्कृतिक ज्याभवलय् रमेश ताम्राकार, संजीप प्रधान, सञ्जय श्रेष्ठ व शिवराज जोशीपिन्सं बावांलाःगु नेपालभाषा म्येँ न्यंकूगु खः । ज्याभवलय् यलयाम्ह न्हापानिसें म्हासिउम्ह भाजु यज्ञमान शाक्य व वय्कःया म्हायाम्यजु लोचनीतारा शाक्यं क्यंगु “चन्दालिका छ्धाःब्याले प्याखं” च्छाये बहगु ताल । एन.ओ.ए. ज्यासना पुचःया दुजःपिं यज्ञमान शाक्य, किरण केन रञ्जित व दिवाकर धौवडेलपिं ज्याभवः बांलाक ताःलाकेत तसकं ब्यस्त जुयाच्चनादीगु खनागु खः ।

न्यूयोर्कय् म्हायथाय् थ्यनाचंगु इलय् मेरिल्याण्डय् एन ओ.एया ज्याभवलय् ब्वति कायेखंगु जि नापं विमलप्रभाया लागि न्ह्याबले लुमना च्वनीगु लुमान्त जुयाविउगु दु । जिमित मेरिल्याण्डय् पाहां कथं ब्वनादीम्ह भाजु रामलालजु वय्कःछ्म इञ्जिनियर खः । वय्कः मेरिल्याण्डय् अमेरिकाया छगू सरकारी ज्याकुथिइ त्क्यनादी । वय्कःया तिरिमयजु चित्रा श्रेष्ठ, काय् सवल व म्हायाय् सत्रिना यानाःप्यम्या छ्जेजह खः । अमेरिकाय् ब्वलम्ह काय् नं ब्वनाः सक्षम जुइधुंकाः थनया फय् व प्रभाव कथं थःगु हे विस्कं छ्नेन्यानाःच्वने धुंकूगु नं सिल । इलय् बेलय् मां बौ नापलाइ । म्हायाय् स्वास्थ्य शिक्षाय् त्क्यनाचंगु दु । वय्कःया छ्जेजहाय् अमेरिकाय् च्वने धुंकूपिं नेपाःमि प्रतिनिधिपात्र कथं कयाः विचाः यायेफु ।

विदेशयात थःगु देश याये धुंकूपिं अमेरिका थें जाःगु तसकं ब्यस्तगु व्यवस्थापनय् जीवन निर्वाह यानानं थःगु तजिलजि, भाषा व जातियालागि संस्था संचालन यानाः निरन्तरता वियाच्वने धयागु म्हो अःपुगु ज्या मखु । थथे थःबूगु देशया मतिनायात म्वाकातयेगु ज्याय् संलग्न ब्यक्तित्वपिन्त न्ह्याक्व च्छाःसां मगाः । नेपाःया स्वनिगलय् हे नं न्हापा नेवाः भाय् छ्जेय् म्छ्यः धकाः कुखिना जुइपिं नेवाःतय्सं थौंकन्हय् थः मस्त नापं छ्जेय् तर्क थःगु भाय् नमवानाः थःथम्हं थःत म्वाय्चुकाचंगु दु । अमेरिका थें जाःगु देशय् च्वने धुसेलि थनया भाय् व शिक्षाय् मस्तयत् योग्य मयासे मगाःगु हाथ्या दयाच्वनिगु अवस्था व थीथी क्रियाकलापय् त्क्यना च्वनीपिं मस्तयत् नेवाः भाय्यागु व्यागलं ज्याभवः संचालन यायेगु अःपुगु ज्या मखु । अथे नं थुखे पाखे इलय् बेलय् कुतः जुयाचंगु दुगु हे जुयाच्वन ।

नेपालय् थःगु देशय् हे थःगु छ्जेय् नेवाःभाय् छ्यलाबुला मजुगु छ्जेजहाय् मनूत अमेरिकाय् थ्यंबलय् थःगु भाय् छ्यलाबुलाय् हयेमाःगु चे तना ब्वलनाचंगु बांलाःगु पक्ष अवश्य नं खः । म्होति नं छ्जेय् जुइबलय् मस्तनाप नेवाःभासं हे खँ ल्हायेगु हे थःगु मांभाय् प्रतिया गर्व व श्रद्धा जुइ ।

सन् २०१२ स न्यूयोर्क थ्यंबलय् हे वासिङ्गटन डिसि, ट्वाइट हाउस, मोनुमेन्ट पार्क, क्यापिटोल हिल, लिंकन मेमोरीयल आदि चाःहिले धुनागु जूगुलिं थुगुसी मेरिल्याण्ड वयाया ऐतिहासिक न्हूगु थाय्त् चाःहिलेगु ग्वसाःमदु । सन् २०१६ या मइ २९ आइतवार कुन्हु भाजु रामलालजुपिं व मेरिल्याण्डयात बाये धाये माःगु जुल । पाय्छि न्हिनेसिया १२.१५ पाखें रामलालजु, मयजु चित्राजु व मयजु निर्मला श्रेष्ठजुपिं नापं भायाः रामलाल जुया गाडी जिमित ग्रीनवेल्टया मेट्रोरेल स्टेशन दुथाय् बस स्टेशनतक तःभाल ।

बोल्तबस पाय्छि १२.४५ न्यूयोर्कया लागि न्ह्यात । बस न्ह्यानाः भचा जायेवं हे रामलालजुया छ्जेय् निचा च्वनाया वय्कः पिनिगु सत्कार व आतिथ्य प्रति नतमस्तक जुया । एन.ओ.ए.या.नायः जूगु ल्याखं थःगु पदावधि दुने दँयदँसं सुनं सुं पाहां ब्वनाः वय्कःया छ्जेय् तयाःआतिथ्य याये गु भालां गनं कुजकं मचाःला धकाःनं निम्हतिपूया खँ ब्यानाच्वन । वय्कःपिन्त दुनुगलं यक्व-यक्व साधुवाद देछ्याया ।

थ्व कुन्हु ग्रीनवेल्ट न्ह्याःगु बस ४ घण्टा त्यां हे म्यानहयाटनया हडसनय् चंगु बस स्टपय् थ्यंकाविल । जिमित पियाचंगु जिलाजं सुरेसया कार याकनं किन्सय् सनिलया ६ ताजूबलथ्यन । बहनीया बेलीया इलय् म्हायाय् लसतां ँबनाकुन्हु बसय् कठिनाइ वयाः जलामितयत् इलय् थ्यंके मफुगुलिं बस कम्पनीं क्षमापवसे वनागु छगू तर्फि, बस भाडा लित विइगु जुल” धकाः कंबलय् अजूचाल । न्यूयोर्कनिसें मेरिल्याण्डतक हे तब्यागु, बांलाःगु पिचुगु लँ, बसय् कठिनाइ वयाः अढाइ घण्टाति लिबाःगु खः । थ्व त्वःताःमेगु छुं दुःख सी माःगु अवस्थावःगु मदु, अय्सां उलिमछि तहाकःगु लँया बस भाँडा लित विइगु खं अमेरिकाय् ग्राहक प्रतिया सेवा व जिम्मेवारी बोधला गज्जव हे खः धायेमाः । छाय् लित विउगु जुइ धयागु चिउताःयात म्हायाय् नं छुं भचा अमेरिकाया नियम कन । म्हायाय् नं बहे न्ह कुन्हु यातायात कम्पनीयात फोनयानाः न्यंगु जुयाच्वन ।

“बसय् जिमि ज्याथ जिथि मां बौ वंगु दु । छु जूगु ?” अमेरिकाय् ग्राहक वा यात्रुतयत् असुविधा, समस्या वा दुःख जुल धयागु उजूरी जुल धाःसा सरकारं कारवाही जुइफु खनी । हाकनं ग्राहक वा यात्रुत असन्तुष्ट जुल धाःसा उमिगु ख्यातियात वांमलाःगु लिचःलाइ धकाः उमिसं इलय् हे ध्यवा रिफण्ड (लित) विइगु जुयाच्वन ।

कलेजया इलय् सेल्सम्यानसिपय् “कष्टमर इज अल्वेज राइट” (Customer is always right) धकाः ब्वनागु खँ अमेरिकाय् सार्थक यानातःगु थःम्हं अनुभव याना । वया नं स्वन्हु लिपा म्हायाय् नं हाकनं मेगु मेसेज कन । बोल्तबस कम्पनीला निगू तर्फया हे धिवा लित (रिफण्ड) विल ।

“धात्थे खःला ?”

“धात्थे खः”

आःधाःसा जिपिं मां बौ निम्हं लय्ताल । म्हायाय्या धिवा खर्च मजुइकेत धकाः एन.ओ.ए.नं बसया टिकट भाँडा लित विइगु धकाः मखुगु खँल्हानागु ला थ्व कथं धिवा लित वयाः सितिकं हे वने खंगु जुल धकाः भन लय्ताल ।

नेवा अर्गनाइजेसन

अफ

अमेरिकाया

नीनिक्वःगु तः मुंज्या

सुथां लायेमा धका

मिंतुना

देखाना त्वना ।

Ravi, Meena, and Kriti Pradhan
Baltimore, MD

सिना सिना म्वायेत मखु जीवन

बाल गोपाल श्रेष्ठ

मृत्युया संत्रासं कयकय च्याका गुलि म्वायेगु ! जीवन मखु मृत्युया प्यास अपोया वगु दु जिके । विश्व ब्रम्हाण्डय जीवन लंपु मखु मृत्युया लंपु मालाचोना जिं संसारयात छुं क्षणया दुने हे हिरोसिमा, नागासाकि थें नशत, ध्वस्त यायेगु आणविक शक्ति दये हे धुंकल । संसारयात खरानी याइगु छग आणविक बम थन थो हे इलय, थो हे क्षणय विस्फोट जुसा ! आहा ! गुलि यइपुसे चोनी । आहा ! गुलि याउंसे चोनी । जिं चाहे जुयाचोनागु दु मृत्यु । जिं चाहे जुयाचोनागु दु सत्यया साक्षात्कार । संसारभरयात अणु बम मुइकेगु प्रस्ताव छाये मतगु आतलें ===? संसारभरया थो मनु, जीवजन्तु, किट, पतंग स्यायेगु प्रस्ताव छाये मतगु आतलें ===? जि थें उकुसमुकुस अत्यास जीवन म्वाना चोपिसं चाहे जुइगु मृत्यु सोयां अपो छु हे जुइफइ । याकचा जि हे जक सीगु सा छतिकि पोटासियम साइनाइड हे पर्याप्त ख । जिं थें छटपटी जीवन म्वानाचोपिं करोडौं दनी । जिं थें पीडाग्रष्ट यातना शिविरय जीवन हनाचोपिं करोडौं दनी । इपिं फुक्कसियां मुक्ति छकलं जुइ । इमि सकसिगु जीवनय छगु तधंगु ह्युपा वइ । सकसियां मुक्ति जुइ !

उफ ! तर थज्यागु कथं तिब्रतम आधुनिकीकरण जुया वनाचोंगु संसारय करोडौं करोडौंया इच्छा आकांक्षाया विपरीत हे बाहेक छुं ज्या जुयाचोंगु मदु । अन्तरिक्ष यात्रा यायेगु थें तधंगु अनेकौं मुलुकया अरबौं जनता नसा, पुसा, वास मदया सिनाचोंगु दु । छछ नयेतकं मदुपिं व अरबौं जनताया भोलय लाम्ह छम्ह जि । छछ नयेत तकं भोय भोयकना जुइमापिं गुलि गुलि । पोटासियम साइनाइड छतिकि नं जिगु लागिं अमृत ख । पोटासियम साइनाइड छतिकि मदया छटपटी जीवन म्वायेत बाध्यम्ह जि । गज्यागु अभावग्रष्ट जिन्दगी थो । छखे न्हियान्हिथं सम्पन्न, सुविधायुक्त अत्याधुनिक जीवनया शिखर । मेखे अभाव, दारिद्र्य, लोय पीडाया अनन्त तुंगा । थुकथं संसारया थय्या कोथ्यायागु लकसं जित मृत्युप्रिय याकाचोंगु दु । संसारया थो भीषण असमानतां जित मृत्युया लंय कोसायेकगु दु ।

थौतक जि गुलि म्वाना व केवल फुस्कुलु अभिनय ख । थौतक गुलि नं चाहना बोलंका चोना फुक्क वेकार ख । अभाव अभाव अभाव म्वानाचोना । दरिद्र दरिद्र दरिद्र म्वानाचोना । बेकम्मा बेकम्मा म्वानाचोना । भुठ म्वानाचोना । फुस्कुलु म्वानाचोना । अभिनय म्वानाचोना । गुलि कायर म्वानाचोना जि । म्वानाया छुं आभाष तकं मदु । ज्युताछि जनिगर । कृपानिधार । अन्नदाता । चाकडी । चाकडी । चाकडी । कोछुं कोछुं धुसिलुया चातुगु जिन्दगी । न छुं गति न प्रगति । न्ह्याथासं अगति । न्ह्याथासं दुर्गति । ल्हा तुति मात्र बोसा ख यांतांयांतां । प्यारालायसिस ख । अया मा अया वाया अनन्त चित्कार । हीमी लागींमिगी जक दु नसा नसापतिं । नसा नसापतिं छटपटी म्वानाचोना । नसा नसापतिं दाहा म्वानाचोना । हिइसे हिइसे । पिइसे पिइसे । मृत्यु सोयां कष्ट जीवन म्वानाचोना । मृत्यु सोयां थाकुगु जीवन म्वानाचोना । उकिं हे ला जिं मृत्यु ययेका चोना । जित मृत्युया मोह भन अपोयां चोंगु दु । ख जिं मृत्यु मालाचोना । जिं मृत्यु ययेकाचोना । मृत्यु ! मृत्यु ! मृत्यु !

खाइसे चों । फाकुसे चों । जीवन जिं घुतिंकां घुतिंके मफयेक खाइसे चोनावगु दु । जीवन जिं घुतिंकां घुतिंके मफयेक फाकुसे चोनावगु दु । खाइसे । फाकुसे । जीवनया माकुगु स्वाद जुको फटाहातयगु ल्हातय । जीवनया चाकुगु स्वाद जुक्क फटाहातय ल्हातय । व हे फटाहातय चाकुगु माकुगु खं नेना । फाकुगु ज्योना, खायुगु बेलि याना । व हे फटाहातयत लुहिती व वहहिती हाइगु सुवा बियाचोना । गुलि ध्वांपु थो जि अले जि थेंज्यापिं मनुत थन । सदिं सदिंनिसें थथे हे ध्वांपुं जीवन म्वाना वयाचोंपिं ख जि थज्यापिं थन सकलें ।

न्हिच्छि न्हिच्छि चोतु चो । चिच्छि चिच्छि चोतु चो । न्हिच्छि न्हिच्छि चति हायेकी । चिच्छि चिच्छि चति हायेकी । न्हिच्छि न्हिच्छि हि गंकी । चिच्छि चिच्छि हि गंकी । न्ह्यावलें खाली प्वा । न्ह्यावलें पोक्तां ल्हा । न नयेत नसा दु न पुनेत वस । न चोनेत थाय दु न चनेत लासा । न्ह्यावलें आसया आसय जक फुगु जीवन । थौं मखु सा कन्हय, कन्हय मखुसा कंस, धां धां अथें अथें फुना वंगु जीवन । युगं युग निसें । पुस्तां पुस्ता निसें आसां द्याका म्वानाचोनापिं भी । आसया आस तर जुया चोन भोकै बास । घुतिंकां घुतिंके मफयेक खायु, घुतिंकां घुतिंके मफयेक फाकु । वाक वाक थया छकलं वान्ता यायेदसा याउंसे चोनी । ह्वारंर ह्वारंर ल्होया छेयेदुसा सिचुसे चोनी - थो जीन्दगी ।

अंह ! तर गो जिं ल्होयेमफु थो जिन्दगीयात । चागचाथें अन थन मदयेक वांछोये मास्ते व थो जिन्दगी । तर गो थम्हं धयाथें छुं छुं मदु थन । थम्हं धयाथें छुं मजु । छुं धायेत सने । छुं ल्हायेत सने । गरिवी पखा जुया दनाबिइ । दारिद्र्य पंग जुया दनाबिइ । जमाना धनया ख । जमाना धेवाया ख । तका दसा फुक्कं पक्का । तका मदयेवं सोसोथाय पखा । दां दु मखु ला छिके - छित छु माल थें ? मेवा मिष्ठान्न चौरासी व्यञ्जन । क्वागु ल ख्वाउंगु ल । क्वागु फय ख्वाउंगु फय । देश विदेशया घटना, दुर्घटना सोयेत टेलिभिजन, भिडियो क्यासेट । छें हे न्याग नगु होटेलया सेवा =! धा धागु दु छिं धागु । मनं कल्पना जक यानादिसं छिं धाथाय धागु, माथाय मागु थेंक वइ । सम्पूर्ण सकतां परिपूर्ण ।

जमाना थुखतं न्ह्यानाचोंगु दु । जमाना थुखतं म्वानाचोंगु दु । गरिवी, मदु, मगा, मचा । दारिद्र्य, मदु, मगा, मचा । मदु । मदु । मदु । मगा । मगा । मगा । मचा । मचा । मचा । थुखतं म्वानाचोंगु दु । थथे धाये थुखतं सिनाचोंगु दु । म्वानाचोंगु दु । सिनाचोंगु दु । अफ्र थथे धायेमाली सिना सिना म्वानाचोंगु दु । म्वाना नं सिनाचोंगु दु । थुखतं निगु कथंया मनुत थन छगू हे इलय म्वानाचोंगु दु । छखलसिया अपोया ल्होयाचोंगु दु । मेखलसिया द्यांदां लाना सिनाचोंगु दु । म्वानाचोना । सिनाचोना । सिनाचोना । म्वानाचोना । तर थौं जिं चायेका चोना सिना सिना म्वायेगु ला व्यर्थ ख । काय्यर जीवन व्यर्थया जीवन जिं छाये म्वाये ? सिना सिना म्वायेत मखु जीवन । जीवन खोया खोया म्वायेत मखु । ग्याना ग्याना फुकेत मखु जीवन । फेफ्वाकय व्यर्थय फुकेत मखु जीवन । छाये जिं व्यर्थय सिंतिकं छाये थो जीवन ? जिं छाये कतया चाकरी फेफ्वाकय फुके थो जीवन ? म्वाम्वाकं सिइत मखु थो जिन्दगी । खोया खोया म्वायेगु ला व्यर्थ ख । मगा मछिं सकतां पंग चिका म्वायेत ख जिन्दगी । छक छगु वारया जुनी ख मनूया । सुयां न्हेवसा जुया अथें छाये फुके ! सुयां थो कृपा मखु । जि म्वाये थयसे । सकसितं जिं म्वाके । थपनिगु निंतिं जक मखु जगतया निंतिं जि म्वाना केने । थयात जक मखु सकलयात छिकेत जि म्वाये । थयात जक मखु जगतयात भिकेत जि म्वाये । जि म्वाये । सकलयात जिं म्वाके ।

(नेपालभासाया सरलिकरणया अभियान कथं थन जिं विसर्ग छेले दिकागु दु । मचिंकुसें चोया नं छता हे उच्चारणा जुइगु फुक्क खंगोत चिंके तोतागु दु । अथेहे क्रिया याने यासुइ फुकं चोय बोयेकागु दुसा 'य' तुतिपाला छेलेगु नं तोतागु दु । नापं चन्द्रबिन्दु मछ्योसें सकभनं शिरबिन्दु हे जक छेलागु दु ।)

नेवाःकुनाबिनां

मूर्ति

नेवाःसमाजए जक दुगु कुनां तनावनाच्वंगु दु । अङ्ग्रेजी भाषाया टोटम व संस्कृतया गोत्र खँगोःया छुं छुं अर्थ पिजोइगु खँगोः कुनां खः । नेपालभाषाए थुजोगु कुनां थ्यंमथ्यं १०००ति दुगु विश्वास दु । थुकिं थीजिउ मजिउया खँ मल्हासे नेवाःसमाज दुवालेत गुहालि याइ । नेवाः समुदायया सोंगु पुचः सेस्यः, ज्यापु व साएमि दुने जक थुकिया व्यवहार जु । थो खँगोल वंश, संगठन, की, पशु, भंगः, पराभौतिक, शारीरिक आकृति, स्वभाव, चः, थाए, नसाजोलं, ज्याभः, मनुया नां, मानसिक अवस्था, व थीथी पुचलए दुथ्याका अध्ययन जुगु दु । थो चोसुइ नेवाःसमाजए दुगु कुनाबिनांया कुनां, आक्षरिक बनोट, आक्षरिक अर्थ, व प्रायोगिक अर्थए बोथला न्हेबोयागु दु । थुलि बाहे क माःथाए माःकथं सांस्कृतिक धार्मिक, ऐतिहासिक तथा लोकविश्वास नं पिबोयागु दु । थुजोगु खँ पिहांवइबले नेवातएके कुनांप्रति दुगु लघुताभाष मदयाः थःगु पहिचानप्रति गौरव ताइ । थुकिं नेवाःत जक मखु, मेमेगु जनजातियाके थःपनिगु भाषिक, सांस्कृतिक, सामाजिक, ऐतिहासिक म्हसीका मालेत दनावइ ।

मूखँगोः- कुनां, नेवाः, सेस्यः, ज्यापु, साएमि, आक्षरिक बनोट, अर्थ, प्रायोगिक अर्थ ।

१. म्हसीका

नेपाःया जनगणना २०११कथं नेपालए १२५जातजातिं १२३ सोयाः उपोः भाए ल्हाइ । थुकथं नेपाल बहुजातीय, बहुभाषिक, बहुधार्मिक देश खः । उमिगु पहिचान नेपाःया संविधान २०७२ चोःगु इलए तसकं बएवए जुगु खँ भाषिक व जातीय पहिचान नं खः । थो चोसु मुलतः नेवाःजातिदुने दुगु जातीय भाषिक पहिचानदुने चोनाः चोयागु खः । नेवाः आर्य, मंगोल, ड्राविड वंश, अले हिन्दु, बौद्ध, इस्लाम, व क्रिश्चियन धर्मावलम्बी अले वर्णाश्रम नालीपिं व नालीमखुपिनिगु समुदाय खः । उकिं थो समुदाययात छुं नं विशेषण छुइ मछिं । थो समुदाययात बांलाक म्हसीकेत नेवाः कुनाबिनांया अध्ययन याएमाः । यँ-यलए कुनां व खोपए बिनां धाइगु खँगोः छथासए ल्वाकछयानाः कुनाबिनां धाइ । कुनांया अर्थ कुलनाम व बिनाया अर्थ विशेषनाम खः । थो चोसुइ सेस्यः, ज्यापु, व साएमिपुचःया कुनाबिनाया प्रायोगिक अध्ययन जुइ । माःकथं माःथाए ऐतिहासिक, सांस्कृतिक, सामाजिक संकथन नं छलफल जुगु दु ।

नेवाःत नेपाःया दक्को जिल्लाए दु । उमिगु लिक्क लाःगु भाए खएभाए खः । नेपालीया किचलए लानाः नेपाःया थीथी जातिया थःथःग भाएया मु मथुया नेवाः कुनां गुलिसिनं खएभासं नां छुगु दुसा गन तनाः हे वन । थो पंगः चीकेत नेपालभाषाया प्रायोगिक अर्थ थुइकेत थो चोसु चोयागु खः । थःगु भासं दुगु कुनाबिनांया अर्थ व उकिया गौरव थुलि उकियात ताःईतक लेकी । थुकिं जातीय व भाषिक पहिचान चोन्त्याकेत व थातं तएत कुतः याइ । भाषा संस्कृतिया न्हाएकं खः । मनुखं नुवाइगु भासं दुगु कुनाबिनामए मनुतएगु पहिचान खनेदै । कुनाबिनामए वंश, संगठन, की, पशु, भंगः, पराभौतिक, शारीरिक आकृति, स्वभाव, चः, थाए, नसाजोलं, ज्याभः, मनुया नां, मानसिक अवस्था, व थीथी पुचः दुथ्याः । थुकियात हे भाषिक म्हसीका धाइ । उकिं थो अध्ययनं मुलतः जातीय भाषिक व्याख्या जुगु दु ।

थन सेस्यः, ज्यापु, व साएमि पुचःया चिहाकलं अध्ययन जुगु दु ।

२. सेस्यः पुचः

नेवाःत थीथी तगिंया समुदाय खः । उकी सेस्यः छगु पुचः खः । सेस्यःत जिउपि व मजिउपिं यानाः निखलः दु । थो चोसुइ जिउपि सेस्यःतएगुजक सहलह जुगु दु । यद्यपि थो व्यवहारए खने मदएधुंकल । थन सेस्यः समुदायया विश्लेषण जुगु दु । उच्च वर्गीय सेस्यःयात व्यवहारए छथरेसेस्यः, खरासेस्यः, ज्युपिं धाइसा मे गुयात पाँचथरेसेस्यः, बागःसेस्यः, मज्युपि, लवः धाइ । थुकिया स्रोत जोलकथं शंकरमान राजवंशीया भक्तपुरको शिलालेख सुची (विसं २०२०)यात कयागु दु । उकी ७१गू कुनां खासयानाः भंगः, नसाजोलं, सिसाबुसा, पद, प्रतिष्ठा, दुथ्याः । उगु चिनाखँए अमात्य, प्रधान, मास्के, भंडिल, जोशी व आचाजुयात उच्चवर्गीया सेस्यः व मेगु उकिं पिदंगु कुनां धैतःगु दु ।

२.१ भंगः

थो पुचलए लुयाःजुइपि पशु काउले, सुल्या लाइ । जोशीया थीथी कुनामध्ये खोपया सुल्या छगु खः । नासमना त्वालए सोमलाःजोशी व तलजु जोशी दु । सोमर [ज शर्माया सन्तान हे सोमलाःजोशी धाइ । खोपया जोशीयात ज्याकथं (अ) होराजोशी, (आ) नगुमाजोशी, (इ) दैवज्ञजोशी, व (ई) वास्तुजोशी यानाः पथिकए बोथलातःगु दु । वएकःपिनि ज्या छसिकथं (अ) ज्योतिष, (आ) नगुमा चोएगु, (इ) फलित ज्योतिषी जुइगु, व (ई) वास्तु स्वएगु खः ।

कोलःखाः सुथन्हापां नेपाःया हिमाल साइवेरियापाखे मोहनी भाः वनी । थुपिं बथान मुनाः वइबले सर्गः हे हाकुसेचोक तोपुइ । यक्को भंगः वइबले कलाडकुलड सः वइ । थुमित खएभासं कर्याडकुरुड धाइ । थुमित पाल्पाया नेवाःतसे मालाचरि नं धाइ । थुपि मालश्री हालावःगु धैगु पाल्पाया नेवातएगु विश्वास खनेदु ।

कर्याडकुरुड, कचिडगः, माकः, दुगु व कवए कायस्थ वा कसःया खलः धाइ । कायस्थयात लेखनदास धाइ । लेखनदास जुइपि मनुत तसकं चंख, ल्वापुखिचा, जाली व कपटी खनेदु, अले दुगुथे हे कामुक जुइ धाइ । खोपए दुगु कुनां दुपि ज्याप न दु । खोपए कसः खुथी दु- (क) डाबुकस (न्यादुगु बु दुपि कसः), (ख) भेपुकस (भेपा कसः), (ग) इनाचोकस (इनाचोया कसः), (घ) भारवाचोकस (भारवाचोया कसः), (ङ) चिलंकस (चित्लाडया कसः), व (च) क्वाछेकस (क्वाछेया कसः) (श्रेष्ठ, २०६६, २७) ।

गोङ्गःयात खोपए गोंगःजु व गोंगल नं धाइ । सरकारी भौतए राठोर वा राएठोर चोकी । लिलभक्त मुनकर्मियात न्हेथनाः तुलसीनारायण श्रेष्ठ (२०६६;२२७) र एठोर व उभानथछँयात छगु हे धैदीगु दु । नादंम्ह मानव शास्त्री तेजेश्वरबाबु गोंगःजु थःपनिगु बाखँ थथे कनादिल- गोंगःया पुर्खा राठोर खः । राठोरत हो न्दुस्तानया मेवाडं नेपालय बाए ल्हेयावःपि राजपुत खः । ई बिनावलिसे खोपया मनुतलिसे घुलमिल जुल । लिपा लाएकुली सेवा यात । जुजुं मालीबले घ्वंगः महानिबले थेनीगु जुल । गोंगः थे न्हापा हे लाएकुली थेनीम्ह जुगुलिं गोंगः नां छुनाविल । लिपा कुनां जुयाविल । लिपा गोङ्गःखलः विस्कं चोन । अदालतए मुध्दा हे जुल । छेजःतसें थःपिनि दिगद्यः जलद्यःयात मुध्दां त्याकाविउ धकाः प्रार्थना यात । मुध्दा बुनाः खलः हे दनाः वनेमालीगु जुल । थथे बाए दनेमालिगु यात खोपए उभान धाइ । बुपिन्त देश पितिन, वंश हे लेहेथन । थुमिगु छँयात उभानछँ धाइ । थथे गोगोलजुं कनादीगु लुमन्ति भाषवैज्ञानिक मिखां जोःमलाः (स्वयादिसँ (श्रेष्ठ, २०१६, १-३१) ।

गोंगःजु हे कनादीगु मेगु बाखँ थथे दु-राणा कालए गोंगःजु कुनां दुम्ह छम्ह भारदार दरवार विसिउवंगु खनेदु । छन्हु दरवारय ज्या याइम्ह नौ व राणा प्रधान मन्त्रीया गोंगः ल्वाकल । तर ३ महाराजया गोंगः बुत, सित । गोंगःजु नौया पँ लिउम्ह । महाराज नौयात अन या स्याकेबिल । गोंगःजु विसिउ वनाः तःदँतक

ओमकारेश्वर श्रेष्ठ

तापलए चोना: महाराज सीधुंका:जक लिहाँवल । आ: गोग:जु राठोर जुया: वल । चखुं, मिखु, भुजिं, नं थुकी हे लात । थुपिं यलया लुँहिती व इखाछें त्वालए दु । तत्तु, दों, धों, चाकवहाद्य:याथाए, नेपाली खाचा, न्याछ्यं, फैं, लुँखुसि, भौ, सौग:त्वालए दु । भौ भाजु खँगोलं व:गु खनेदु । महाजुया छगु भेद भौ ख:सा मेगु बकुला: ख: । भौया रूपसन्धि परिवर्तन थुकथं खनेदु - भाजु श्र भाउ म्भखयअवशिष्यवतप्यले श्र भौ स्वरवृद्धि ।

२.३ नसाजोलं

कएउ यलया भिद्य:त्वालए दु । थो पुचलए कसु, क्वें, कवए लाइ । थुकिया अर्थ कञ्चुस जुइ (सोयादिसँ कायस्थ कस:) । कवएयात देवनागरी आखलं चोएबले सन्धि जुया: कवे नं जुइ । व हे खँगो: कवे व क्वें जुगु दु ।

क्वेन: थुपिं यलया महालक्ष्मी नगरपालिका, वार्डनं ँ या लुँभुइ दु । थुमिसं कुँ नइपिं धका: थ:त महसिकाच्चंगु दु । महालक्ष्मी देगलए भोए नइबले भुतुया चोसं लाइगुलिं कुँ नइ । लिपा कुन: हे कोएन: जुल धैगु कोएन: खल:या धापु दु । थो धापु लेहेंपु । कोएन:धैगु मनु ख: । थो खँगो: कोएन्ह जुइमा: । न्हया अर्थ न्हिस वा प्या:गु जुइ । थुकथं थोएक:पि ल:लिसे स्वा:पिं खनेदु । थुकिया पुष्टि कोएन: खलकं म्हिताचोगु भुमिकां याइ । आषाढशुक्ल एकादशीतक नं वा पीत गाक्क वा मव:सा लुँभुइ ल: फोनेत गोसा: गोइ । थो विधि यलया मनक्वा: वनेगु, स्वयम्भु शान्तिपुरया नागया हिं चोयात:गु सफु निभालए पाइगु खँलिसे लनासोइ । थो ज्यावले कोएन्खल:या वियाछोएधुंकुपि म्थ्याएमस्त नं मदएक मजिउ । थुमिसं ल: फोनकि वाशुकी नागराजां ल: बी धैगु विश्वास दु ।

खाखिपुच:, खोसिं यलया मंग:, खें इखालखु, चाकू, चिपालु लुँहिती दु । चि व पालु नेवा:त मसानं लिहाँवइबले नकी । नेपा:मित हिन्दु बौद्ध न्ह्यामह जुसां अनिनसंस्कार (उना) याइ । थननिसे सी संस्कार जुइ । मसानए वनीपिन्त सना: वनीगु धाइ । उपइ त्यानुका: मफया: छेंए लिथेनी धैगु विश्वास दु । पालु नलकि सेखं चाइमखु, अले त्यानु लनी धैगु विश्वास दु । छुचुँ, तुकं दुसि, प:मा: नसाजोलं ख: । यलया लुँहिती नुग:, धालाछें, सौग:, पुवाछेंए प:मा:त खातुक खने । येंया मुन्सि, थँबही, व दुगं बही प:मा:त खातुक दु । खोपया हाडा, विजुकछें, उभान्याछें खलकं नं प्रधान चोइ ।

पाँएवजि, पाउँक्वा:, फसि, बाला, मलेकु, मल्ला, माएकें नं नसाजोलं ख: । माएकें खँगो: महा 'त:धुं'-समर 'युध्द'-भाष्कर 'सुर्दय:' या एक्रोनिम जुया: थो खँगो: व:गु खनेदु । थुकिया अर्थ 'तसकं थीम्ह' वा 'त:धंम्ह सेनाया नाय:' जुइ । बोलिचालीया नेवा:भासं माएकें धाइ । लाभा नं थो हे कवलए ला: । बोकीयात वो गी नं धाइ । बोया अर्थ स:तेगु, व गीया अर्थ गीगु वा चोएगु (प्लपप्लन) जुइ । थुकथं थुपि स:तात:पि वा बोनात:पि ख: । यलए गुपुन्दिखुनु चान्हए बाजा था(ना:भगवानयात स:ती धाइ । येंया:बले ज्यापु व तमोतसं हइगु दागिं व बोगिया स्वापु छु छु: सीकेमाली । थुकिया अर्थ थौतक सीकेमफुनि । येंया:या शुरुनिसें पितृगणयात हनाबना तया: बोनी, उकियात श्राध्द धाइ । दागिं वा दकिनीयात मनुया रूप दएका: यकि दहलए पिण्ड छाएयंकी । यल व खोपए न्हापा दापा थाइपिं छथरे सेस्य: जक जुइ । उकीस नं बवाज्यां (राजोपाध्याय) खिंवाजा जक थाइ । बोगी छथरे मध्ये छपुच: ख: । थौकन्हए बोधियात वेध्दमार्गीतसं बोधि धाइ । थुकिया अर्थ थुइकीगु मे जुइ । गीतया लिउने आख: दुसना गी जुल ।

व:न: कुनां चोगुया बाखं थथे दु- छेंए न्हुम्ह भौमचां सिथिनख:खुन्हु व: छुत । मस्तसे व: ननं वन, भुतुली व: फुत । भौमचा त्यानुया: व मछाला: भुतुली हे भोसुल । छेंज:पिसं छु जुल धका: नेन । छेंया हामां भौमचां व:न: धाल । उबलेनिसें व खल:या नां हे व:न: जुल ।

सिङ्गें लँइ फिना: दएकी, परम्परागत भोजए थो मदएक मजिउ । दुमालीबले ला मा हे मा: । थौकन्हए थुकिया चलन मन्त । मनुतसं सि हे मसिल । पवित्रताया अर्थ थो कुनां छेलात:गु खनेदु । थुकिया चलन नेपा:गालए पृथिवनारायण शाहनं हमला या:बले बुँइच्वंगु वा पीचन । लँइ गालए ल्हाकातल । निला सोला लिपा व सिङके व हाकुवा जुल धाइ ।

२.४ थलवल

ख्वाउँ व ख्वाउँजु व हे ख: । -जु आदरार्थी तँसा नेपालभाषाए छेलाचोगु दु । ख्वाउँ-जु खँगोलं ख्वाउँसेचोम्ह जुजु वा चिकुथासए चोनीम्ह जुजु जुइ । तुजोगु हे खँगो: पाउँ-जु दु । थुकिया प्रायोगिक अर्थ तापाकचोम्ह जुजु वा यक्को पाउँ दुथाए चोम्ह जुजुखल: जुइ । पुण्यमाता व रोशी खुसिया दोभानएचोगु पुलांगु शहर पन्तिया जुजुखल: ख्वाउँजु धाइ । खोपासी यक्को आमलि पाउँ दु । अनया जुजुखल:यात पाउँजु धाइ ।

जाकसि व जासिया अर्थ छगु ख: । लिताँसा व रूपसन्धिपरिवर्तन जक पा: । जा धैगु बुगु जाकि, व कसिया अर्थ थल ख: । कसि लिकुना: सि जक जुल । जा-कसिया रूपसन्धि परिवर्तन जुया: जासि थुकथं जुगु दु- जा-कसिश्च जाकिस म्मक्थीविदष्यअवतप्यलेश्च जासि । जिगु कार्यक्षेत्र यलए जित विउगु सुचकथं इखालखुया जोशी खलकं जासि चोइ । जाकिसो 'जाकि मुकीपि' नं लुयाव:सा वास्तवए थो जाकसिया दोषपुर्ण उच्चारण ख: ।

नेकुं संस्कृत खँगो: नियम व कुल ल्वाकज्याना वल धाइ । थुकिया अर्थ नयम दुने चोनीगु कुल जुइ । उपिं चोवहाद्य: (अर्यनाथ), न्हुघ:या सिथिद्य:या (कुमार) पुजारीखल: ख: । उकिं नेकुंतसे खाखें नइमखु । नेकुंया रुसन्धिपरिवर्तन थथे दु-नियमकुल श्र नेयमकुल स्वरक्षये श्र नेमकुल श्रुतिक्षये श्र नेमकु अन्तिमवर्ण लो पे श्र नेमकु विपयं श्र नेकुं नासिकीकरणे । थन लुमकेमा:गु खँ छु धासा य कोमल श्रुति वर्ण ख: । थुकियात न्हेवनेया बल्ला:गु मध्य स्वरवर्ण (ए) कोतेल । ने वा:तसे नुवाइबले एया लिउने य पेपुनी । उकिं नेकुं व न्येकुंया अर्थ छगु हे जुल । थो खँ नेपालभाषाया मेमेथाए नं लागु जुइ । थन चोज्या (न्चवउजययिनथ) जक पा:गु ख: । थुपिं महालक्ष्मी नगरपालिकाया वार्डनं छया थसी (सिध्दिपुरए) ख्वातुक दु । यलएलुँहिती नं छखानिखा छें दु । बुइद्य:याजात्राए थुमिगु ज्या महत्वपुर्ण जुइ । थुमिसं त:बहालं दुरु, पञ्चामृत यंका: लगनखेलए मासिमा कोए बुइद्य:यात न्हवं याकी (शाक्य, ११२७, १६) सिङ्गुवा: खँगो: सिङ्ख्खालं व:गु खने दु । थुकिया अर्थ सिंहया ख्वा: जुइ । सिंह जंगलया जुजु जुइ ।त्वया ख्वा: तसकं यइपुसे बांला:, अले साहसी जुइ । थथे सेस्य: सिंहखा: जुल । ईया चाकलए सिंह-ख्वा: खँगो: कएकुना सिङ्खा: जुल । सिङ्खा: व सिङ्गुवा: समध्वनि ख: अर्थ धा:सा पा: । थुपि यलया पतकोत्वा:या नपसलए चोनी । नांखा: (नां या ख्वा:), भिंखा: (बांला:गु ख्वा:), हामो, गैडा, न्या, सिवालौं (सेवा याइगु लोहं) नं यलए दु ।

३. महर्जन पुच:

जनबोली ज्यापु धाइपिं महर्जन नेपा:गा:या आदिवासी ख: । पाएछि तथ्याङ्क मव:सां नेवा:त मध्ये थुपिं बचिछें मयाक दु धैगु विश्वास दु । थो चोसुइ येंया पर म्परागत ३२गु त्वा:या (थौकन्हए ६३गु धाइ) ज्यापु कुनांया अध्ययन जुगु दु । येंदेयात थथु, दथु व कोथु याना: सोबो थलात:गु खनेदु । गल्कोपाखांनिसे असंतक थथु, असनं मरूतक दथु व मरूनिसे कोनेतक कोने धाइ । थन थुलि हे लागया ज्यापु कुनां जक छलफल जुगु दु । महर्जन खँगो: महत् 'मुवंपिं', जन 'मनु' ल्वाकज्याना पिदंगु खनेदु । थुकिया प्रक्रिया थे दु- महत्-जन श्र महर्-जन रूकारीभवने श्र महर्जन । येंदेया भलननि, भिन्द्य:, बर्महत्वा:, द्वाकाध:, गल्कोपाखा, हँएपुननि, भवा:बहा:, ज्यापुननि, ज्याथा, किलागल, कुमा:ननि, कोबहा:, लस्क:ननि, माक:गल्लि, मैतीदेवी, मखं, मरू, नाएपा:चो, नेत, पाछेंगल्लि, पंग:थां, सीघ:, सुन्ता:गल्लि, तमोगल्लि, तेवहा:, तेंगल, थमेल, त्य:र:, वंघ:, वतु, यतखायात पुलांगु ज्यापुत्वा: धाइ । ज्यापुत भाषिकरूपं समरूपी संस्कृति दुपिं ख: । भाषिक अध्ययन याएत ज्यापुयात महर्जन, कुमा, व सुवा: याना: सोबो थलागु दु । सुवा: खोपं व:गु धाइ । गाथु वा गथु (माली वा मालाकार) स्वांया ज्या याइपिं ख: ।

३.१ पेशा

असंकिंसमि (असंया किसानी), मरुकिंसमि (मरुया किसानी) थो कवलए लाः । किसानी खँगोः खँएभासं वःगु खनेदु । थो थाए थुइकीगु खँगोः असं व मरुलिसे किंसमि त्वाकज्याना असंकिंसमि व मरुकिंसमि जुगु दु । असं यँदेया मुल वजार खःसा मरु लाएकुलिक्क लाःगु थाए खः । मरुयात यँदेया पिवाः धाइ । दगु (बुँ दाइपिं), दिङ्गः (रडग पाइपिं) थो हे कवलए लाः ।

मु मुनिकारया चिहागु रूप खः । थुपिं मैती दु । थुमिसं सांस्कृतिक मु दुगु तसकं नस्वाःगु स्वां पी । थो स्वां बुइद्यःया जात्रावले माः । पाछै (पाछै पीपिं), बोस्यः (जङ्गल सोइपिं), मेपु (मे लहीपिं), सापु (सा लहीपिं), सुवाः थो हे कवलए लाइ । सुवाःत खोपं बाए हिलावःपि जुगुलिं थुमित त्वाःमरुज्यापु धाइ । सिंया अर्थ जङ्गलया जुगु खः । सिंह खँगोः सामन्ती समाजए तःधं छुइत नांया दथुइ व लिउने तइ । थौकन्हए न्हेलुवातसें सिंह चोःगु खनेदु । ज्यापुतसें महर्जन मतःसे सिं चोयाहगु दु । आः वयाः थःपिनिगु कुनां मालाहगु दु । हँएपु (हँएलहीपिं) नं थुकी हे लाइ । थुपि यतखाए दु ।

कुमाः थो कवलए लाःगु मेगु कुनां खः । कुमाःत ज्यापु पुचलए गाक्क हे दु । कुमाःतसें थलबल ज्याइगुलिं ब्रम्हाया सन्तान प्रजापति नं धाइ । कुमाःतसें थःत ज्या सेनाविउम्ह गुरु विश्वकर्माया बां जुगुलि हँएया खें नइमखु । थुकिया बाखं थथे दु- छम्ह कुम्हाःनं चा थल ज्यानाचोन । थल तःजक ज्याइगु, पे हे मपु । कुम्हाःनं अनेक बिचाः यात । ज्या हे मवल । उबले हे लाक्क अँए छम्ह फि ति फि ति यानाः म्ह संकाः वल । कुम्हाःनं फि ति धाःगु थुइका चाए फि त्वाकछु याना ज्यात । थल पेपुन । उबलेनिसें हँएयात गुरु नालाः हँएया ला मनःगु खः धाइ । थो कवलए (१) कुमाः, (२) आपाकुमाः, (३) गुलुपाःकुमाः, (४) छुस्याकुमाः, (५) धौभेगःकुमाः, (६) मुस्याःकुमाः, (७) मरिक्सिकुमाः, (८) वन्देकुमाः, (९) सलिकुमाः लाइ । कुम्हाःतसे याइगु ज्या सोयाः कुनां छुनातःगु दु, गथेकि धौभेगः दएकीम्ह धौभेगःकुमाः, मरिक्सि दएकीम्ह मरिक्सिकुमाः, भिक्षा फइगु थल ज्याइम्ह गुलुपाःकुमाः, अएलाः तइगु सलिं ज्याइम्हसित सलिकुमाः धाइ ।

कुमाःया ज्या व थाएया वः कयाः कुनां छुनातःगु खनेदु । छुसि मुनाहइम्ह यँया कोहिति त्वाःया कुमाःयात छुस्याकुमाःधाइ । तैगःत्वाःया गुलुपाःज्याइम्हसित गुलुपाःकुम्हा धाइ । वन्दे त्वाःया धौभेगः दएकीम्हसित वन्दे कुम्हाः धाइ । सलिं ज्याइम्ह ज्याथात्वाःया कुम्हायात सलिकुमाः धाइ । कोहितिकुमाःतसे अप्पा नं छीगुलि आपाकुमाः नं धाइ । पचली भैरवया जात्रावले मुस्या च्याकीपि जुगुलिं मुस्याःकुमाः नं धाइ । गुलिसिनं मुस्याः(चिलाख)या अन्तीम दीर्घमात्रा तनाः मुस्या जुगु दु । थो भाषावैज्ञानिक प्रकरियाया सामाजिक मुल्य मलुनि ।

काः खँगोः काहार खँगोलं वःगु खनेदु । काः मनुसीबले व देवदेवीया जात्रावले पुइगु बाजा खः । थुकिया प्रक्रिया थुकथं केनेछिं- काहारबाजा श्र काहाःबाजा क्षतिपुरक दीर्घे श्र काःबाजा महाप्राण क्षये श्र काःबुजा स्वरवृद्धि । अथे हे सवल (सल लहीम्ह), सलखों (सल गइम्ह) थो हे कवलए लाइ । खों खँगोलं चातः थुइकीसां थन सलगइम्ह थुइकी ।

बोस्यः वा वुस्यः वनस्यः खँगोलं वःगु खनेदु । थुकिया प्रायोगिक अर्थ वनरक्षक वा रेञ्जर जुइ । वन बु जुइबले स्वरवृद्धि जुइ । थो हे खँगोलए न्हासंथोःगु वर्ण लोप जुयाः वु जक लेन । थुकियात थथे केनेछिं- वन-स्यः श्र व-स्यः नासिकीकरणे वुस्यः श्र स्वर वृद्धिश्र वुस्यः नासिक्य वर्ण लुप्ते ।

३.२ नसाजोलं

थो कवलए कःनिमनः, लामनः, पःमाए, बकुलाः, यःमरि लाइ । काउलिहाकु, गुफाहाकु, फसिहाकु, भोपाहाकु नं थुकी लाइ । पुलां नेवाःभासं कं धालकि कँ वा तर कारी थुइकी । तुकं, फकं, बकं, म्हुकं दक्को हे साग खः ।

३.३ ख्वाःकवं

ख्याः थन बांलाःगु दसु जुइफु । केपुछें, केवछें वंघया लिउने चोकाछेंया थाए खः । कँया अर्थ कँ (दाल), पुया अर्थ पुसा व बया अर्थ थाए जुइ । लाखे खँगोः र । अक्षसं वःगु खनेदु । राक्षस खँगोः या रूपध्वनि परिवर्तन थुकथं केनेछिं-राक्षस श्र राखस खकारीभवने श्र राखए अघोषीभवने श्र राखे एकाक्षरीभवने श्र लाखे लकारीभवने ।

३.४ भङ्गपंक्षी

भजन सएकेबले खा खुयाः नलकि बांलाक भजन सइ, बांलाक मेहालेसइ, बाजं थाए सइ धैगु विश्वास खनेदु । ज्यापु पुचलए ८-१२दँ दुम्ह मचायात वःला तएमाः । वःला खँगोः संस्कृतया अहोरात्रं (चिच्छन्धिच्छि) वःगु खनेदु । वःला तैबले सोदँतक सुथन्हापां नसंचा इलए (चान्हिसिया २३ःताःई) दनाः बुँइ ज्या वने माः । थुकियात पुर्वए लुंमधि, दक्षिण पचलि, पश्चिम स्वयम्भु, उत्तर यःपिखेलए वनेमाः । थुलि यानालिजक व मचा धात्थेया ज्यापु जुइ । थथे पक्का ज्यापु जुइधुंकुपिमध्ये त्वालए भजन स्यंबले खिचा खुल खनि । उकिं वया नां खिचाखुं जुल धाइ ।

भङ्गः, भङ्गःखत्री नं थो हे कवलए लाइ । नवःचा प्वालए सुलाः वामा नइ । थथे वाली नास जुगुलि न्हिच्छि हे नवःचा मालाःमालाः स्याइपिन्त नवःचा धाल । थुपिं ज्यावहाःया पकुलाछी चोनी । माकःखलः नाएपाःचो त्वालए चोनी ।

३.५ थुवाः

नेपालए मस्त मदुसा सम्पती लःल्हाएगु प्रथा मदु । मनुखं बाजे बराजुं बिउगु सम्पती थः काएम्थाएपिन्त लःल्हाएमाः । थथे मस्त मदुसा लिक्क लाःपिं थःथितियात दं वनी । थथे न्हएम्हसिया दं नःपिन्त न्हएदंकाः धाइ । छेंया वइगः मरुपिन्त वैगःमरु धाइ । विदेशी लाकां न्ह्याइपिन्त लाकादेसी धाइ । थुपिं यंगालए दु ।

३.६ छेंखा

चि व त न्हेतँसा तयाः खलःया आकार थुइकी । चीजःखलः (चीधंगु परिवार), तःजःखलः (तधंखलः), व न्हएमु (न्हएगुमुल) थुकिया दसु जुइफु ।

३.७ चःपाला

ज्यापुत बुँज्या सिधएका त्वाःया चः, देगःया पाःचोनी । त्वाःपतिकं गनेद्यः दइ । व चःया पालाः जुइगु थुमिगु छगु मुख्य ज्या खः । थथे पालाः जुइगु सुवाः खलःयात मौका दइमखु, उमि त्वाः नं दैमखु । गनेद्यःया लिसें कालिया नं पाः चोनी । यँ देशए परम्परागत ३२ गु त्वाः दु (एनिक होल, १९९३, २९-६९) । ईया चाकलए थुपि ६२गु त्वालए नेनावन । थुलि जुसा ३२गु त्वाःया गौरव ताएकी । भिमसेनया पालाःयात भिंघःपालाः धाइ । महा व महानायः कुमारिचःया पालाः खः । मरुकिंसानी मरुगनेद्यःया पालाः खः ।

३.८ वस्तुलहीपिं

वस्तु लहीगु ज्यापुपुचःया मुख्य पेशा खः । थुकिं वइगु धनयात पशुधन धाइ । १९९० तक ज्यापुया म्थाएमचायात कोसःकथं चोलए, सा, मे वी । अथे विउगु वस्तु लहीम्हसित नां विल, लिपा व हे कुनां जुल । पु तँसाया अर्थ लहीम्ह जुइ । सापु या अर्थ सा लहीम्ह, फैपुया अर्थ फै लहीम्ह, मेपुया अर्थ मे लहीम्ह, हँएपुया अर्थ हँए लहीम्ह जुइ ।

४. साएमि पुचः

साएमि, सालमि वा मानन्धर नेवाः समुदायया चिककःमिया पुचः खः । यँया परम्परागत न्हएगु साःया नामं न्हएसाःसाएमि धाइ । न्हएसाः खँगोलए स्वर वृद्धि

जुयाः न्हएसः जुइ । उकिं साएमितसें थःपिं न्हएसः दु धाइ । सालमिया जोलिजोःगु मानधरि (नेसं ३५३), मान्धर (नेसं ४८५) खँगोलं वःगु खनेदसु । संस्कृतया मान (दापु), व धर (काइम्ह) ल्वाकज्यानाः मानन्धर वःगु खनेदु । थुकिया अर्थ दापु काइम्ह शिल्पी खः (आप्टे, १९८१, ५०४) । सालमि खँगोः नेसं ५९४ स दकले न्हापा खनेदत (पन्त, १९९९, ११) । मानधरी खँगोः १३गु शदीपाखे -इ तँसा चोनाः मिसाथुइकीगु खँगोः गोपालराज वंशावली खनेदत (वज्राचार्य, १९८५, ६४, ११२) ।

थुकियालिसें साएमि खःचीगु ज्याःसःपिं कर्मि नं खः । यँया कुमारीया रथ दँदँस दएकी, अले यःसिं यँया लाएकु हनुमानध्वाखा न्हेवने थनी । थो ज्या याकेत गुथिया गोयातःगु दु । साएमित यँ, यल, खोप, काभ्रे, न्यागःमनि, रामेछाप, रौतहत्, पर्सा व कास्की थेंक नेनाचोंगु दु । यँया परम्परागत न्हएगु त्वाः (१) दैसाः, (२) फल्वासाः, (३) न्हुसाः, (४) पाकोपुखुल्ड्याड, (५) चसादों, (६) वतु, व (७) थँहिहित चोनाचोंगु दु । भौतए २४८खा, पक्रिवासए १५०खा, रामेछापया रुपाकोतए २५० खा, पन्ति २५खा व मेमेथाए ३००खा छँ साएमित दु । नेपालभाषाया संपादक सुरेशकिरण मानन्धरयाकथं हेटौडाए ९०खा, सकोए ५०खा, न्यागःमनि, ओखरपौवा, व फेदी ३०।३० खा छँ साएमिया खनेदु । देनेक २३००० साएमित दु (साएमि, २०००, २७-३३) ।

४.१ की, भङ्गः व पशु

थो कवलए की, पशु व भङ्गःया नामं वःगु कुनां लाइ । थुपिं खासयाना मनुया जःखः चोनीपि भङ्गःपशु खः ।-चा लिक्कलाःगु व हेयवाचक तँसा खः । बाबुचाया अर्थ यःम्ह मचा जुइ । किसि-चाया अर्थ चिधिकःम्ह किसि जुइ । बखुं, बोह, ब्यां, चखुं, चोलेचा, धों, गैडा, गिध्द, इखुंचा, सुलु थो हे कवलए लाइ ।

४.२ वास्तु

वास्तु व थोलिसे स्वानाचोंगु कुनां थन तयागु दु । असंफः, बही, दबुचा, ध्वाखासी, ननिचा, पुखुचा थुकिया दसु खः ।

४.३ घः व ख्वाः

मनुया विश्वास, धारणा, श्रद्धां मनुया मनोविज्ञानया किचः उमिगु व्यवहारए व कुनामए खनेदै । भकु खँगोः भल व कुण्ड ल्वाकज्याना पिदंगु खनेदु । भल भार खँगोःया पाशचिचकीकरण खः । थोयालि न्हेवने आखः लोप जुयाः भल् जक लेनी । खँगोःया लिउनेया वर्ण तनाः भः जक लेनी । भः खँगोलं समकालीन ने पालभाषाए योनी थुइकी । कुण्ड खँगोलए लिउनेया मागोः तनाः कुण्ड जक लेनी । थुकिया लिउने गोःतना कुन् जक लेनी । व नं नासं थोयाः कुं जुइ । भ व कुं ल्वाकज्यानाः भकु जुइ । थुकिया रुपसन्धिप्रक्रिया थुकथं केनेछिं- भःकुं श्रभक्कुं प्रगतसमीभवने श्र भक्कुं लिउनेगोः तने । थो खँगोःया अर्थ योनी जुइ । ने पालभाषां योनीवाचक खँगोः थथे दु - मासि (सामान्य), पिसि (मचाल्यासे), नासि (ह्याउँमचा), भकु (जिथि) । भकु खँगोलं जिथिया योनी व भैरवकुण्ड नितानां थुइकी । कुण्डया सामान्य अर्थ पुखु खःसा विम्वात्मक रुपं योनी जुइ । सिन्हाज्याबले नेवाःतए वुँइ भकाएगु वा भपुइगु चलन दु । थो धैगु नवाए मजिउगु खँगोःया मे हालीगु खः । थुकिया अर्थ योनीया मेहालेगु नं खः । थो पद्यात्मक व अन्त्यानुप्रास छन्दए चिनातःगु जुइ । थन छगु पद्यांश न्हेबोए- घांकोए वा पी न्याः, मै चाया मासी इमिलिं न्याः पए क्क्क हो क्क्कक्क । थो पद्यांश पेगु पाउया खः । थुकिया अर्थ घांया कोए वा पी तेन, मचाया मासी इमुचा न्यात । थो मे हालेगु निश्चित नियम दु । ज्यामि पोलं कुनातःगु लखए चोंतले जक मेहाले दै, वयां लिपा हालकि अस्यः धकाः मनुतसे पितिनी । थथे भःकाल (अस्यः मे हाल) कि इन्द्र महाराज मछालाः वा वएकी धाइ । अले सिन्हाज्या बांलाइ धैगु नेवाःतए विश्वास खनेदु । साएमिपुचःया छता ज्या बुँज्या नं खः, खास या तु पीगु । थन वःगु भकु भैरवी वा योनीयात थुइकी । भैरवी व भैरव (सवः) यँया किलागःया देवीप्याखनए णम केनेगु चलन दु । भु भुत खँगोलं पिदंगु खनेदु । थुकिया रुपध्वनि प्रक्रिया थथे दु- भुत श्र भुं लिउनेया गोःतने ।

४.४ पदप्रतिष्ठा

द्वारे खँगोः द्वार (लुखा) व -ए (मनु) ल्वाकज्यानाः वःगु खः । थुकिया अर्थ पिवाः जुइ । थुकिया रूपध्वनि प्रक्रिया थथे जुइ- द्वार-ए श्र द्वार लिउनेया माग तने श्र द्वाः लिउनेया गोः तने ।

लाहु खँगोःया निताना खँ दि । छता (क) पाकिस्तानया लाहोरए भर्ती जुपिन्त लाहुरे धाइ । थो नवाः समाजए नं दुहावल, लिपा लाहु जक लेन । मेता (ख) साएमिया छता ज्या नसा ताःलाकेगु नं खः । नसा दएकेवले हुचा पतिकं ल्हाः सिलेमा, हुइमाः । व हे ल्हा हुइगु लाहु जुगु खनेदु । थुकी न्हापागु (क) सोयाः लिपागु (ख) खँ जातीयभाषाविज्ञानया(भ्तजलय-प्लिनगष्कतध्धक) मिखां लिक्क लाः ।

पाःलाः व पाला संदेशए नेवाःसाहुतएगु छगु खलः खः । थुकिया ज्याखँ सन १९६० न्हेव याःगु खनेदु । उपिमध्ये साएमि नं छपुचः खः । उकिं थो खँगोः हनं हे वःगु खनेदु ।

-मि तँसा नेपालभाषाए मनु थुइकी । संस्कृतया कर्मि खँगोलं वःगु खनेदु । उकिया रूपध्वनि प्रक्रिया थथे खनेदु - कर्मि श्र कल्मि पाशचिचकीकरणेश्र कःमि लिउनेया व्यञ्जनगोः तने । साल्मि (साःया मनु) धाइबले थुइ ।

खोपया नेपालभाषाया अ ध्वनि यँ-यलए आ जुइ । अले खोपया आ यँ-यलए अ जुइ । थो ज्याखँ निथासं थवंथवए जुइ । यँ-यलया साःमि खोपए सःमि जुइ । सुत्रकथं साःमि श्र सःमि मागो थन्त्याइ जुइ । थिमि, सको, सांगा, पन्ति आदि थासं खोपया नेवाःया सः हे नाली ।

४.५ नसा

छुयाला खँगोलए छु-या-ला सोंगः गोआखः दु । थुकिया न्हापांगु गोलं धातु, निगःगुलिं आत्मभुत क्रिया व लिउनेया गोआखलं नाम अर्थ जोनातःगु खनेदु । थो खँगोः रूपध्वनि प्रक्रियां छोएला जुल । छु (छुइगु) खँगोःया उच्चपश्चस्वर मध्यपश्चस्वर जुयाः छो जुल । न्हापांगु आखःया संगतं निगःगु श्रुति (या) क्षय जुयाः आ जुल । लिउनेया आखलए छुं हिउपाः मवः । थुकथं छुआला जुल । थनं न्हापांगु खँगोया पश्चउच्चस्वर (छ-उ) हिलाः पश्चमध्यस्वर (छ-ओ) जुल । निगःगु वर्ण निम्नमध्यस्वर (आ) या स्वर वृद्धि जुयाः न्हेवनेया मध्यस्वर (ए) जुल । छोआला छोएला जुल । थुकी नं स्वर वृद्धि जुयाः छोइला जुल ।

नेपालभाषाए छुया अर्थ आरम्भ नं खः । थुकथं छुयालाभुया अर्थ न्हापांगु भोए जुइ । नेवाःसमाजए न्त्यागु नं भिंगु ज्याखँए छोएलाभु याइ । तर नेवाः समाजं थोयात छुयातःगु लाया भोए धयाचोन । थो जातीभाषाविज्ञानया मिखां पाएछि खनेमरु ।

चिकं पिकाइगु हामो थुइकीगु व हेयवाचक -चा ल्वाकज्यानाः हामोचा जुल । उकी दथुया वर्णया मागो तोफिना हाम्चा जुल । चिकंया स्रोतयात संस्कृतभासं तैल धाइ । चिकंया ज्या याइपिन्त तैलकार धाइ, गुगु मानन्धरया छता कुनां खः ।

खयरया चिहाकःगु रूप खयः, खै व -गुलि तँजिगो ल्वाकज्याना खयरगोलि जुल । उकियात खैगुलि नं धाइ । थुकिया रूपध्वनिप्रक्रिया थथे दु - खयरश्र यः अन्तिमवर्ण क्षयेश्र खय दीर्घता क्षयेश्र खइ श्रुति क्षये । थो हे कुनां सेस्यः पुचलए नं दु । थो हे कवःया साएमियात भौतए ल्हासाखों धाइ । थुकिया अर्थ ल्हासाए ववं खों जुपि जुइ । थुपि संदेशए वएवने याइबले लँए ख्वाँउफसं कयाः नेताः व ख्वा तज्याइ । अथे तमज्याकेत ख्वालए खयः पानावनी । उकिं कयरगुलि वा

खड्गुलि कुनां जुल ।

बो खँगोलं छता अर्थ बोति जुइसा मेगु अर्थ तँजगो जुइ । थजोगु खँगो:यात भाषाविज्ञानया विद्यार्थी वाकीच्या:गु तँजगो(Quasi-classifier) धाइ । भोजए न्त्याग्गु त:बो तइपिन्त त:बो धाइ ।

४.६ वास

छें धाएबले वास चोनेगु थाए थुइकी । थोयात गन तल उजोगु हे छें थुइकी । त:खा-छेंया अर्थ त:खा:गु छें थुइकीसा कोतछेंया अर्थ लाएकु वा किल्लाया छे थुइकी । थन पुजा वा भिंगु ज्या जुइ, उजोगु भिंगु फल फइम्हसित धारिणी धाइ । उजोगु छेंयात वा चोनिम्हसित धलछें धाइ । कोतछें, लिविछें (लिउने लँ दुगु छें), मनाछें (मनापु दएकीगु छें), त:खाछें दक्को हे छें ख: ।

४.७ बाजा

बाँसुरी, खिं वा हे ख: । खिं छेगुया बाजा ख: । मग:खिं, कोचाखिं दक्को छेगुया बाजा ख: । खिं खग (सर्ग) खँगोलं व:गु खनेदु । व बाजां पिदंगु स:, शंखध्वनियात खोपए खागि धाइ ।

४.८ स्वभाव

बतास खँगो: नेपालीभाषां व:गु खनेदु, थुकी थाए थुइकीगु तँसा -ए त्वाकज्याना: बतासे जुल । थुकीया अर्थ फताहा वा फुस्गुलु जुइ । बतासे धैगु खँगो: नमो दुध लिकक ला: । अन बुध्द थ:गु म्हाया दक्को ला कुचा कुचा चाना: धुँयात नकुगु बाखं दु । अनया मनुयात बतासे धाइ । भुयु धाइबले रंग, छ्याकया लव:पुर्क या चिधिक: वा बाग: खत्री धाइबले खचरा, पुलां (स्वभाव), सँए (नशल), त्याप्प (खौ) थुइकी ।

५. लिखँ

सेस्य:कुनां खासयाना: (क) ख्या:,भुतं थिया: वांमला:गु मजुइमा धका:, अले (ख) म्हसीकेत छेली । न्हापां ला छें नं छेलीसा मेगु छेंया पिनेयापिसं छुइ । पिनेयापिसं त:गु नां गुबले गुबले यएकुगु खनेमरु । गुबलेगुबले ला कुनांयात संस्कृत नां त:गु खनेदु । थुकिं याना:

खास याना: सेस्य:तसें थ:पिन्त सम्मानित ताएकी । सेस्य:त नं समाजया कुचा जुगुलिं उमिसं नं समाजं बिउगु भङ्ग:, पशु, की, वा पदप्रतिष्ठा, नसा, थलबल, स्वभाव नं नालाका:गु खनेदु । थो समाजया किच: हे ख: ।

ज्यापु कुनां ज्या, नसा ख्या:कवं, बान्की, भङ्ग: पशु, थुवा:, छेंया आकार, केंतरकारी, च:पाला व ममेगु पुचलए बोथलात:गु दु ।

साएमिया कुनां थाए, च:व ख्या:, की भङ्ग:पशु, अवस्था, नसा, मनुया नां, पद, वस्तुलहीगु ज्या व मेगु कवलए बोथलात:गु दु । साएमित यँए ४८गु कुना खनेदु । महर्जनहरूको कुनां पेशा, खाद्यसामग्री, अतिदैविक, आकृति, पशुपंक्षी, मालिक, पारिवारआकृति, सागपात, देवरक्षक पशुपालक, र अन्य समुहमा विभक्त गरि एका छन् ।

लिधंसा

Annick Holle, G. T. (1993). The 32 Maharjan tols of Kathmandu City . In G. T. (Ed), The Anthropolgy of Nepal from Tradition to Modernity. (pp. 29-61.). Kathmandu: French Cultural Center.

Banepali, A. (2018). Khwapaya Jyaputae kunabina (Clan Names of the farmers of Bhaktapur). Souvenir 2018 25th Aniversary Special Issue, 123-127.

Budhathoki, C. B. (BS 2039). Jayasthiti Mallako Sudhar. Lalitpur: Sajha Prakashan.

David Gellner, Q. (1990). Contested Hierarchy. Oxford: Clarendon Press.

Jyapu, P. (1120). Bhavo. Khopa: Kuta Pikaka.

Kayastha, B. R. (2071, Baishakh 15). Bhaktapurko Vishwayatra (Bisket)ko Samajik ra sanskritik Adhyan. Kirtipur: A Dissertation Submitted to Faculty of Humanities and Social Sciences, Tribhuvan University in fulfilment of PH D in History .

Kirkpatrick, W. J. (2007). An Account of the Kingdom of Nepaul. New Delhi: Ropa & Co.

Maharjan, B. (NS 1135). Nepa: va Nawa: Samaj Chagu Vivecana. Kathmandu.

Maharjan, P. N. (NS 1127). Yen swinigu Twa:ya Jyapu Sanskarya Visleshan (An Analysis of Maharjan's Culture of 32 wards of Kathmandu City). Yem: Nawa: De Dabu.

Malla, K. P. (2015). From Literature to Culture, Selected Writings on Nepalese Studies, 1980-2000. Kathmandu: Himal Books Mimal Kitab Pvt Ltd. ISBN 978-9937-567-21-0.

Nepali, G. S. (1965). The Newars, an ethnosociological study of Himalayan Community. Bombay: United Press.

Rabindra Madhikarmi, P. S. (NS 1110). Nawa: Jati wa imi Kuna. Nepalbhasha Kendriya Sikshan Bibhagya gosalaaju Nepalbhashaya Sahityata kaya jugu Bibhagiya Gosthi.

Rajopadhyaya, R. I. (1990). Mesocosm Hinduism and the Organization of a Traditional Newar CItY in Nepal. Delhi: Motilal Banarasidass Publishers Private Limited.

Shakya, R. (1127). Bungadevaya Ghtanavali. Yala: Nhu Hisu Pucha.

Sharma, P. R. (BS 2054). Kul, Bhumi ra Rajya: Nepal Upatyakako Purva Madhyakalik Samajik Adhyan. Kirtipur: Nepal ra Asi-yali Anusandhan Kendra.

Shrestha, B. G. (2013). The Sacred Town of Sankhu, The Anthropology of Newar Ritual, Religion and Society in Nepal. Cambridge: Cambridge Scholora Publishing.

Shrestha, O. (2009). The Grammar of Gama:. Nepalese Linguistics, Vol 24, 335-340.

Shrestha, P. L. (BS 2060). Bhaktapurko Navadurga Gana , The Navadurga Gana of Bhaktapur. Bhaktapur: Babita Shrestha.

Shrestha, R. R. (NS 1121). Newa. Yala: Sahityaya Mulukha.

Toffin, G. (2007). Newar Society : Clty Village and Society. Kathmandu: Himal Book Pvt. Ltd.

Yogeshraj. (NS1115 (1995AD)). Jati vyavastha: juju jayasthiti Mallaya thiti? (Caste System: King jayasthiti Malla's system?). Nepal Sanskriti, 43-49.

आप्टे, वामन. (१९८१). संस्कृत-हिन्दी कोश. दिल्ली, वाराणसी, पटना: मोतिलाल बनारसीदास.

तोफां, गेराड. (२००७). नेवार सोसाइटी: सिटी, भिलेज एण्ड सोसाइटी . काठमाण्डु: हिमाल बुक्स प्रा. लि.

धौभडेल, ओम. (२०७१). भक्तपुरको मौलिक नेवार थरहरू. तानसेन गुठी चिनारी, २२; २०, ८१-८६.

नेपाली, गोपालसिं. (१९६५). द नेवार्स, एन इथनो-सोसिओलजिकल स्टडी अव अ हिमालयन कम्युनिटी. बम्बे: युनाइटेड प्रेस.

पन्त, नयराज. (१९९९, फाल्गुन). यक्ष मल्लका अहिलेसम्म प्रकाशमा नआएका तीनओटा ताडपत्र. पुर्णिमा, उ. ९७, २५, ११.

बुढाथोकी, चन्द्रबहादुर. (विसं २०३९). जयस्थितिमल्लको सुधार. ललितपुर: साभा प्रकाशन.

मल्ल, कमलप्रकाश. (२०१५). फ्रम लिटरेचर टु कल्चर, सेलेक्टेड राइटिङ्स अन नेपालिज स्टडिज, १९८०-२०००. काठमाण्डु: हिमाल बुक्स प्रा.लि.

योगेशराज. (नेसं १११५). जाति व्यवस्था: जुजु जयस्थिति मल्लया थिति? नेपाल संस्कृति, ४३-४९.

राजवंशी, शंकरमान. (विसं २०२०). भक्तपुर-शिलालेख सुची. काठमाडौं: राष्ट्रिय अभिलेखालय.

वज्राचार्य, धनवज्र. मल्ल, कमलप्रकाश. (1985). The Gopalraj Vamsavali. Weisbaden GMBH.: Nepal Research Centre Publication No 9, Franz Steinir.

शर्मा, प्रयागराज. (विसं २०५४). कुल, भूमि र राज्य: नेपालउपत्यकाको पुर्व मध्यकालिक सामाजिक अध्ययन. कीर्तिपुर: नेपाल र एशियाली अनुसन्धान केन्द्र.

शाही, हर्कबहादुर. (२०१९ डिसेम्बर). सुदुरपश्चिम प्रदेशका स्थानीय निकायको नामकरण, DOI: <http://doi.org/10.3126/tuj.v33i2.33655>. . त्रिभुवन विश्वविद्यालय जर्नल, भोलुम ३३, नम्बर २ ।, २३३-२४४।

श्रेष्ठ, ओमकारेश्वर. ((२०७४)). भक्तपुरका नेवार कुनाविनां. आदिवासी जनजाती जर्नल, १५, १५, १-३१.

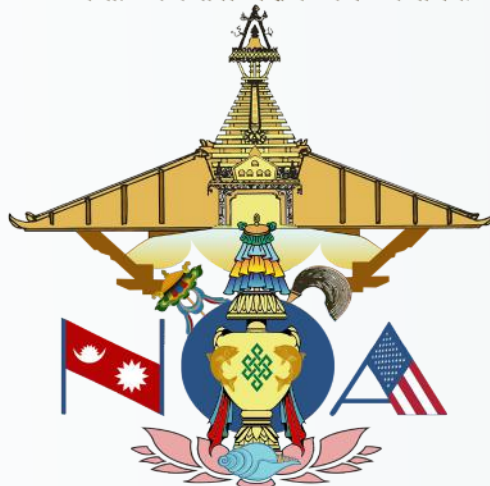
श्रेष्ठ, ओमकारेश्वर. (२०१९, बालभ). टोटेमिक प्राकृटीस अमोड द महर्जनस अव काठमाण्डु सिटी . (P. S. Shrestha, Ed.) पाटन प्रज्ञा, 4(4), ६७-७८.

श्रेष्ठ, तुलसीनारायण. (विसं २०६६). नेपालका नेवारहरू पहीचान र पृष्ठभूमि. काठमाडौं: अनुसन्धान र विकास संस्था .

श्रेष्ठ, रवीन. (नेसं ११२८). खोपया ज्यापु कुनां. यै: रामलाल श्रेष्ठ.

साएर्म, सन. (२०००). वःला तएगु सायमितएगु छगु विस्कंगु संस्कार. सर्गः, २७-३३.

नवाः अगनाकुडमन अया अर्गवता

NEWAR ORGANIZATION OF AMERICA

Congratulations

on **NOA's**

22nd

Annual

Convention

and

General Meeting!

Subash, Sulochana, Sudeep,
Shristhi, and Saurav Joshi
Family Centerville, VA

नेवा अर्गनाइजेसन
अफ
अमेरिकाया

नीनिक्वःगु

तः मुंज्या

सुथां लार्येमा धका

मिंतुना

देखाना त्वना ।

Jim & Mila Shrestha
Gaithersburg, MD

यथार्थ

वं न्ववाना च्वन
थःगु हे
नुगःया खँ प्वंकाः
अथेसां नं
मनूत
न्यनेगु न्हाय्पं
छखे छखे लाकाः
वनाच्चन उखेथुखे ।

जितेन्द्र रसिक

वं ध्यानाकर्षण
यायेत कुतः याःसां नं
मन्यं सुनां नं
वयागु खँ
न्हाय्पं दुपिं ख्वाँय्त
मताः पहलं
छखेछखे वनाच्चन ।

भी मिखां मखंक च्वनाच्चनापिं
न्हाय्पं दुसां नं मताःपिं
थ्व इलय्
सुम्क च्वनाः फुकं
सः दुपिं
मखं थें यानाच्चन
मिखा दुपिं
अले,
खिउँल भीगु देसया आकाश !

हाकनं
हाकनं
हाकनं
छगू तःधंगु दुर्घटना जुल
अन हे सिधल व ।

जब व सिधल
अले धयाच्चन सकस्यां
च्व... च्व... च्व...
विचरा !

(सिन्धुपाल्चोकया स्याउले बजारय् बूम्ह जितेन्द्र रसिक ख्वपय् च्वनादि ।
खसनेपालि भाषाय् वयकःया १४ गू सफू पिदने धुंकुगु दु)

नेवा अर्गनाइजेसन
अफ
अमेरिकाया
नीनिववःगु तः मुंज्या
सुथां लायेता धका
भित्तुना
ढेछाना त्वना ।

Bishomver, Elva, and
Elvisha Pradhan
Baltimore, MD

WISHING
NOA
a grand success on
22nd
Annual Convention
and
General Meeting !

Heena Bajracharya &
Rajen Bajracharya
Greenbelt, MD

बसन्त

नवाः अर्गनाइजेसन असा अर्गनाइजेसन

LOCAL. EXPERIENCED. TRUSTED.

REMEMBER FOR MORTGAGE LOAN

Loan programs:

1. Conventional Loan
2. FHA Minimum
3. VA

NON-QM loans

1. 12 Month Bank statements / P&L statement and 1099
2. No Docs loan
3. DSCR
4. Non-US residential Loan

12710 Harbor view Ct
Woodbridge, VA 22192

www.onemtginc.com

Licenses to operate in VA, MD, PA, TX

Devdas Rajbahak
MLO//NMLS#1657278

Phone: (703) 621-1521
Mobile: (571) 243-9434
Fax: (703) 740-4009

Email: Devdas.Rajbahak@onemtginc.com

Company NMLS#2432056

छं कयेपूगु धा:

कविन्द्रलाल प्रधान

भिक द्वंका निकः भिका
भिंगु खःगु हे जुसां
भिंगु याःगु हे जुसां
थ्व पीडा गथे तनी
थ्व पीडा हथे लनी

छं प्रजातन्त्रया भजन यात
छं गणतन्त्रया म्ये हाल
जिमित राजतन्त्रया बाखं कन
जिमित लोकतन्त्रया बाखं कन
छं फुक्क यात

खःगु स्वया मखुगु यात
विश्वास छु खः
खुसि बाःनं जुईका यंकल थें जुल
खण्डहर जुयावंगु गुँच्व स्वस्वं
डोजर कयेपुपुं
टिपरं न्हुन्हु
ज्यलावंगु जिगु न्हिलासु लुमंका
जिं जित धया च्वना
ध्वं च्वलेचा बाखं न्येना
छुं, शेर व तुंया बाखं न्येना
विश्वासघाटया मु गुलि तच्चः

छं स्युला मस्युला
वागमतिं जक स्यु
मनोहरां जक स्यु
विष्णुमतिं स्यु
टुकुचां स्यु

तेताखुसिं स्यु
स्वनिगःया जि
स्वनिगःया हि गुलि बाःवन
छंकयपुना याःगु घाःगुलि स्याः
नेवाः नुगः दुपिसं जक स्यु ।

जिं स्यु
छंके तःधंगु भण्डार दु
तःफागु नुगः दु
जिं स्यु
छं चट्टान खः
छं इस्पात नं खः
जिं मस्य

**“From Galli-s And Nani-s To The Allies of Halin”
The Foot Steps of Global Newah Movement**

Daya Shakya

Founding Member and Past vice President NOA USA

Patron and Founding Member

Past Senior Vice President

World Newah Organization, USA

Jwojwolapaa, Namaste, and Good Morning to all of you who are in Morning Time Zone and Good Evening to all in other side of the world. I am speaking from pacific time zone right now 6 AM local time. Little early for me to do such type of presentation. Any way I am ready with sips of awakening coffee.

First, I would like to thank to the organizing committee for accepting my abstract for presentation in this august gathering of global academicians on Himalayan studies. Your interest on study of Himalayan region is noteworthy for the future generation in the realm of WEST is BEST type of educational domination.

This abstract was sent to Social Science Baha located in Kathmandu, Nepal for presentation on Himalayan studies conference that was held in July 2022. They thought it was not relevant to present at the so-called Himalayan Conference in Katmandu but here I am to express my thoughts to draw your attention in a very important civilization of the south Asian land of Himalayan region. I am not sure if any one of you have gone through the abstract what I have sent for acceptance. Hence, please allow me a couple of minutes to highlight few points from the abstract.

If am not able to finish here what I wanted to express due to limitation of time I will seek another global forum to present in a full spectrum for awareness to new generation of Newah people. Here the new generation refers to those who get primary, middle and higher education during the 30 years of autocratic education system of Panchayat democratic period that collapsed with public uprising in 1990. After that also few incidences of feeding lollypop to Newah activists and the indigenous people compromising a large section of Nepalese population, was set. The authority never accepted to recognize an inclusiveness of diversity of Nepalese community in and outside of Nepal. There is a proverb in Nepal Bhasa (wrongfully called *Newari*). ‘*Haloo Dhaae-wan Kutin Nyaanaa soye maalaa?*’ When somebody says it turmeric; does it necessary to take a pinch and taste? It literary means a fact hidden as an open secret. My question is, even though we know it has been so long that we threw away the Rana regime few decades ago the Newah population started facing endangered situation due to lack of official awareness on preservation of their mother tongue.

When we start digging out the sequences of Global Newah Movement (GNM) it connects with event of expressing the Greetings on the occasion of dawn of new Millennium Nepal Sambat 1100 in 1981 during the Panchayat period. In that year the then head of the state,

King Birendra made flexible promulgation to assemble for expression by declaring the panchayat period constitution into an amendment. By using the constitutional right of people came out in streets and started chanting 'Nhudan yaa Bhintunaa' on Nepal Sambat (New Year Calendar 1100). It spread out rapidly and covered Kathmandu valley and other parts of Nepal. For doing this the 'Nepal Bhasa Mankaa Khala' (A social organization of concerned Newah Movement). The momentum of expressing the greetings on the occasion spread out as wind fire in abroad too and landed in Washington DC region USA, after 10 years. Three years after I landed in Oregon with expectation of linguistic works in Nepal Bhasa and exit the Oregon University with graduate studies, I started publishing 'Journal of Newar Studies' (Newah Vijnnaan) from 1997 under Center for Nepalese language and Culture available in www.digitalhimalaya.com. The DC area movement encouraged to continue celebrating Nhudan Yaa Bhintnaa and established 'Nepaa Pasa Pucha' (A friends of Nepal group). Its continuity of celebrating Nepal Sambat Newyear took different turns and started questioning on widening its scope. Can this be done in more inclusive and academic way rather than just social celebration for *bhoye*. After the observance of 10th Anniversary of NPPA, a need of Newah Organization of America (NOA) conceptualized in 2001. It organized several official conventions and invited many Newah imminent scholars and leaders from homeland starting 2004 by linking with many social activists. NOA successfully linked with many chapters in various states within 10 years. The same spirit added for brainstorming a world body of Newah people by setting up meetings from 2006 spending many hours in skype, every weekend for few years and finally dream came true by virtue of my participation at the Himalayan Language Symposium in SOAS, London University in 2010, giving me opportunity to meet local Newah leaders there. It was a moment of joy that inspired in formulating the concept of World Newah gathering into reality in 2011. The day first day of November, signifies five ones (2011-11-1) by giving a birth to World Newah Organization (WNO). For this, I am representing here to introduce how much work WNO has done, to highlight the Global Newah Movement (GNM). Marking of the 10th anniversary last year, celebrated virtually with participants from several countries. WNO has completed four conventions starting London 2011, Baltimore USA (2016), Kathmandu, Nepal (2019) and recently in New York USA (2022). The details are available in WNO website www.worldnewah.org.

In Summary, with decline of speakers in new generation WNO successfully moving forward to make Nepal Bhasa available for google translation in collaboration with google engineers. Besides WNO continues to invite dedicated Newah personalities for a live interview under World Newah Daily Broadcast (WDB) series to value their contribution to enrich their heritage. Finally, I would like to shout out that the last Saturday of March is announced the 'WORLD NEWAH DAY' that was started from 2018 by organizing the Global Conference of Newah in Nepal Mandala, the heart of Newah Civilization. Please keep in mind the Global Newah movement is growing to educate sleeping partners. Under WNO, Newars united for recognition with world civilization. Your support is highly appreciated. Subhaaye! Dhanyabad! Thank You.!!!

Presented at the Sixth Conference of the Association of Himalayan and Nepalese Studies (AHNS)

University of Toronto, Canada, 13-16 Oct 2022

कविकिरण, नेपारिका
न्हापांगु मतिना

पहिलो नजरको सच्चा प्रेम उनको
पढ्दै नपाएको संगलो प्रीत उनको
मनै पगाल्ने माधुर्य बोलिमा उनको
नजर भुक्क्याइने सम्मोहन त्यस्तै
पहिलो नजरको सच्चा प्रेम म उनको
पढ्दै नपाएको संगलो प्रीत उनको !
लड्दै बनाउने मादकता मुहारमा उनको
अधरले लुकाउन नसकेको मुस्कान त्यस्तै
पहिलो नजरको सच्चा प्रेम उनको
पढ्दै नपाएको संगलो प्रीत उनको !
नशालु लत सरि माया उनको
सम्हाल्लै नसक्ने पिर त्यस्तै !
पहिलो नजरको सच्चा प्रेम म उनको
पढ्दै नपाएको संगलो प्रीत उनको !

न्हापांगु मिखाया धात्थेंया मतिना वयागु
सीकेहे मफुगु यचुगु प्रीत वयागु
नुगःहे नायेकिगु माधुर्य बोलि वयागु
मिखायात भंगः लाईगु सम्मोहन उथें
न्हापांगु मिखाया धात्थेंया जि मतिना वयागु
सीकेहे मफुगु यचुगु प्रीत वयागु
लड्हे याईगु अम्मल थें वयागु ख्वाल्य
म्हुतुसिं सुचुके मफुगु न्हिला अथें
न्हापांगु मिखाया धात्थेंया मतिना वयागु
सीकेहे मफुगु यचुगु प्रीत वयागु
अयेलां काईगुथें मतिना वयागु
कत्ताक ज्वनां ज्वने मफुगु पिर उथें
न्हापांगु मिखाया धात्थेंया जि मतिना वयागु
सीके हे मफुगु यचुगु प्रीत वयागु

Congratulations
on **NOA's**
22nd
Annual
Convention
and
General Meeting!

**Sukala Devi, Pancha, Shanti,
Pukar, Taylor, Sweekar,
Kaitlyn and Kriti Shrestha
Gaithersurg, MD**

मां

सुनिल वज्राचार्य

बनमकर

सफलताया सगरमाथा गयेगु कुतः छु याना
जित जुन्को तावेइया जीवनी हःपा चूलाइ
खः जब जब व चक्का लुमनी
जित पासाङ्ग ल्हामू लुमनि

करुणाया सागरय लाल कायेगु कुतः छु याना
जित नाइटिङ्गेलया जीवनी प्रेरणा चूलाइ
खः जब जब त्याग लुमनि
जित मेरी स्टपोप्स लुमनी

शान्तीया कामनाय जिं सिद्धार्थ छु लुमंका
जित मायादेवी उर्जाया पर्याय ताइ
खः, जब जब मैत्री लुमनी
जित मलाला लुमनी

त्याःबूयात हलमय जित त्यायगु मन दु
अब्ले स्टेफी ग्राफया रफ्तारं घ्वातु घ्वाइ
खः, जब जब जिं गति लुमंके
जित नाभ्रातिलोभा लुमनी
जित मोनिका सेलेस लुमनी

खः, अथे अ खः
जब जब अठोट लुमनी
जित इन्दिरा गान्धि लुमनी
जब जब दृढता लुमनी
जित बेनजीर लुमनी
जब जब धैर्यता लुमनी
जित ऐलीजावेथ लुमनी
अले,
उपिं सकले लुमंका जिं जिगु न्ह्योने दुम्ह मांया ख्वाः स्वय्
उपिं सकसिगु जीवन गाथा ब्वना मांया ख्वाः स्वय्
प्रसव बेदनाया घौ पलखः लिपा
मुसुकाम्ह जिम्ह मांया ख्वाः स्वये
ताइ,
उमिके दुगु साहस जिम्ह मांयाके नं दु
उमिके दुगु बहादुरी जिम्ह मांयाके नं दु
उमिसं थें जिम्ह मांमं नं बलिदान ब्युगु दु
जिम्ह मांया न्ह्योने उपिं सकले बलु

उकंला उत्साह ल्वाकछ्याना धाय्
“मां, छु जिगु जीवनया आदर्श खः”

पित्याःया सवाः

सुधीर खवि

नंस्वया स्वया
कुचा कुचागु म्हगसत
पित्याः लंकेत
मदु छुं नं माकु सवाः, न चाकु सवाः
जिं न्हेयाच्चनागु म्हगसया प्येलय्
अयन वयाच्चन रस पित्याःया ।
थ्व गज्यागु पित्याः खः
रहरया खः वा वाध्यताया खः
ख्वबिया खः वा हिया
वागाया च्वन नुगः
कचि मबु सवाःलं
अले भस्के, भस्के जुयाच्चन जीन्दगी ।
होसय् धाय् कि बेहोसय्
जिं कयाच्चना, जिजिषाया पाल्वा च्याका ।
थःगु हे म्हगसया सीम्हया सवाः ।
थःगु हे म्हगसया सीम्हया सवाः॥

सिपं (चिता)

राजुराम मुनंकाःमि

थ्व सिपंखय् लास त च्याना च्वन
म्हिंग नं च्यागु हे खः, थौं नं च्याना च्वन ।
कन्हे नं यक्व लास त च्याना हे च्वनि
हिकु वयका सलं क्रन्दन प्वंका च्वन ॥

लाशया प्रकृति जक हे खः फरक थन
अले फरक खः मनुतयगु व्यथा व क्रन्दन ।
उकिं पिहाँ वःगु मिजला नापं च्याना च्वन स्वाभिमान
भ्वचिना च्वन मनुतयगु दम्भ व बेथिति भन् ॥

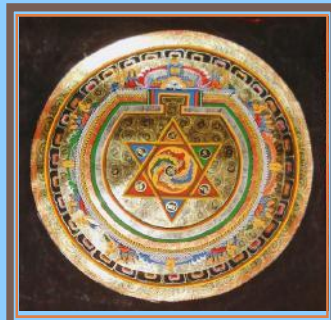
सिपं स्वयेगु रहर पक्का हे मखु, मात्र विवशता
लाशया नउजुया हे वनि, थुइ मखु वं ल्यंदःगु पीडा
छु स्यु वं म्वाःम्वाकं लाश जुईगुया बाध्यता
अभाव हे अभाव जक थन दुखी तयूत क्येनेगु ममता ॥

चिलायमिलाय याना पिहां वःगु या सः यात न्ह्या
इमां, धर्म व सत याग धुसमुस याना छुवया ।
थः गबलें हे सिपं खय् वनेम्वाःगु श्वैर कल्पाना यायां
अस्वभाविक न्हिला, संसार त्याकाः अमरत्व भाःपिया ॥

नवाः अगनाइइमन असा अमानिवा

Season Enterprises

Importer and Wholesaler of Crafts from Nepal for 28 Years

Contact:

Season Shrestha
Season Enterprises
P. O. Box 5469
Baltimore, MD 21285

Tel: 410-404-5438

Email: season@seasonenterprises.com

www.seasonenterprises.com

Facebook: Season Enterprises

NOA **ACTIVITIES**

NOA 21st Convention- May 28, 2022

बसन्त

नयाँ गणनासङ्गठन ग्या गभविवा

NOA ACTIVITIES

NOA 21st Convention- May 28, 2022

NOA ACTIVITIES

10th Group Kayeta Puja

NOA ACTIVITIES

10th Group Kayeta Puja

बसन्त

नवाह भगनाकुलमन अथा अर्मानवा

NOA ACTIVITIES

10th Yenya Punhi

NOA ACTIVITIES

10th Yenya Punhi

बसन्त

नवाह शुभनाकडामिन अस्या शुभाभिला

NOA ACTIVITIES

10th Yenya Punhi

NOA ACTIVITIES

Nepal Sambat 1143

बनमल्ल

नवाः गगनाकुञ्जिन ग्या गभाबिवा

NOA ACTIVITIES

Nepal Sambat 1143

NOA ACTIVITIES

Nepal Sambat 1143

बसन्त

नवाहः शुभनाकज्जमन ग्रन्थ शुभादिना

NOA ACTIVITIES

NOA Life Member-Volunteer Appreciation

NOA ACTIVITIES

NOA Life Member-Volunteer Appreciation

बसन्त

नवाः भगनाकुडमन मया भमनिव

NOA ACTIVITIES

JSB Visit by NOA Officials-Feb, 2023

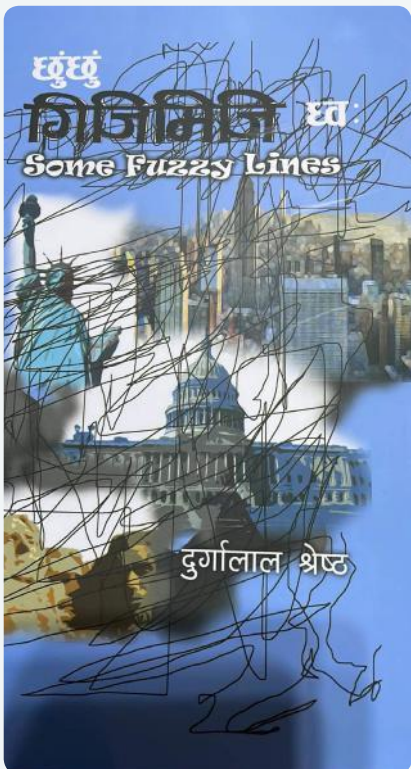

NOA ACTIVITIES

NOA at WNO 4th Convention

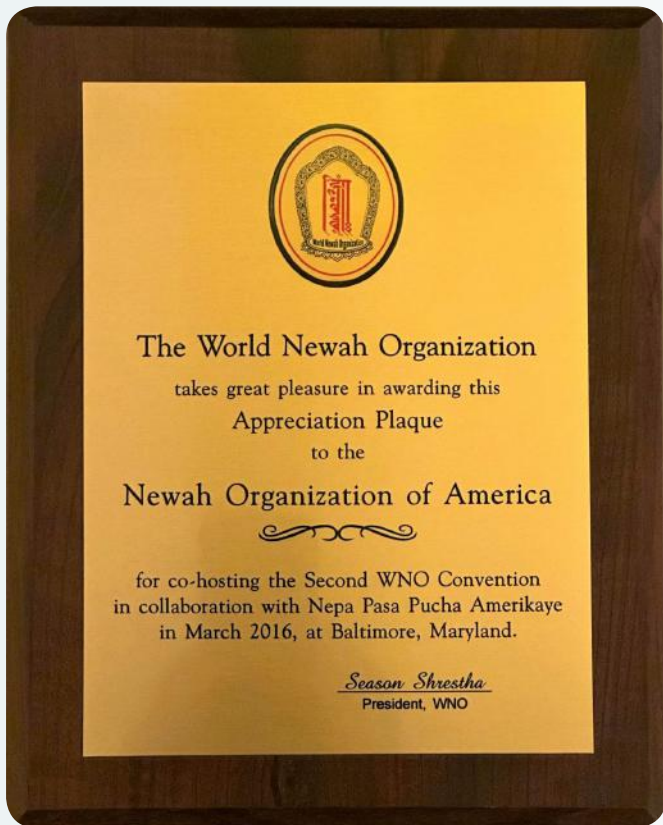
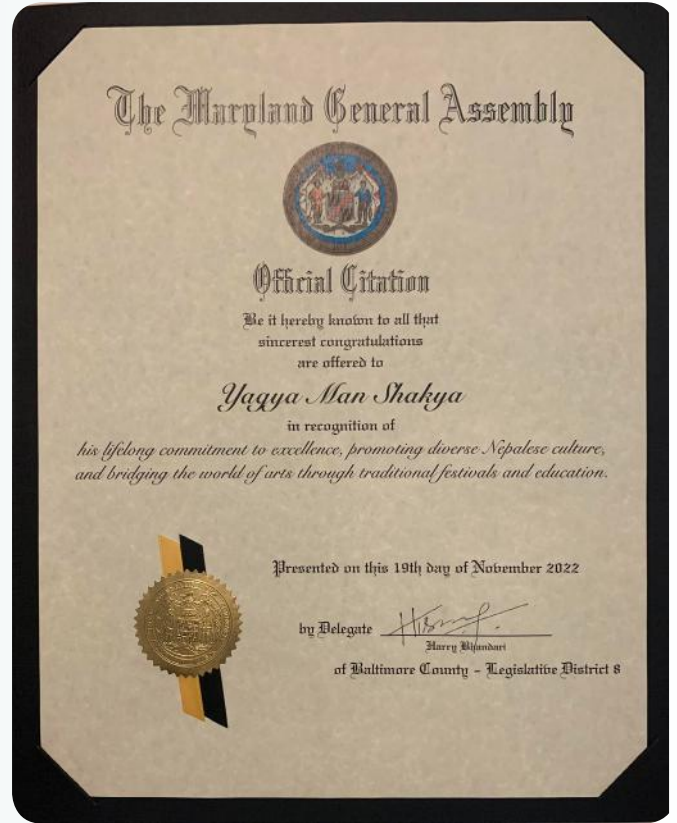

NOA publishes Janakabi Durga Lal Shrestha's Book

NOA Citation Awards

NOA ACTIVITIES

NOA Honors Baikuntha Manandhar

NOA Officials Felicitated by Legendary Satya M Joshi 2022

NOA **ACTIVITIES**

असं बाजं गुथि Present धा: बाजा
to NOA August 27, 2022

NOA present
Honorary Life Member to
Mr.Sanyukta Shrestha
May 29, 2022

NOA CHAPTER

NEWAH ORGANIZATION OF AMERICA NORTHERN CALIFORNIA CHAPTER

2020/21-2023

NEW EXECUTIVE BOARD MEMBERS

Mr. Deben Shrestha
(PRESIDENT - SANTA ROSA)

Mr. Madan Maharjan
(1st VICE PRESIDENT)
SANTA ROSA

Mr. Yagya Raj Shrestha
(2nd VICE PRESIDENT)
SANTA ROSA

Mr. Roshan Joshi
(GENERAL SECRETARY)
SANTA ROSA

Mr. Suraj K. Mali
(SECRETARY)
SANTA ROSA

Mr. Rajendra K. Shrestha
(TREASURER)
SANTA ROSA

MEMBERS

Mrs. Gita Dongol
(BERKELEY)

Mrs. Gauri Manandhar
(SAN FRANCISCO)

Ms. Namrata Shrestha
(RICHMOND)

Mr. Krishna Maharjan
(RICHMOND)

Mr. Kejal Maharjan
(SANTA ROSA)

Mr. Anup Raj Joshi
(SANTA ROSA)

Mrs. Santa Maharjan
(SANTA ROSA)

Mr. Ram K. Shrestha
(SAN RAMON)

Mrs. Santa Bagchiarya
(BERKELEY)

ADVISORS

Mr. Dhanendra Mandy
(SANTA ROSA)

Mr. Balbir Maharjan
(SANTA ROSA)

Mr. Anil Karmacharya (OPF)
(BERKELEY)

Mr. Yagya Lal Shrestha
(BERKELEY)

Mr. Ramendra Dhamala
(SANTA ROSA)

Mr. Ran Shrestha
(BERKELEY)

Mr. Ganesh Mali
(SAN FRANCISCO)

Mr. Bhupendra Paudyal
(SAN FRANCISCO)

481 Palmira Pl, Santa Rosa, CA 95407 | 707-508-9814 | email: newahnorcal@gmail.com | https://www.newah.org | @newahnorcal | @newah.usa.ca

NOA CHAPTER

NOA Florida Chapter

Executive Committee

DR. Rajendra Shakya
(President)

Mrs. Sarita Pradhan
(1st Vice President)

Mr. Lochan Shrestha
(2nd Vice President)

Mrs. Kalpana Tamrakar
(Treasurer)

Mr. Anil Malla
(Member)

Mrs. Shailina Bajracharya
(Member)

NOA CHAPTER

NOA Seattle Chapter Executive Committee

Iswor Lal Khosin
(President)

Devendra Manandhar
(Vice President)

Deepesh Bajracharya
(Treasurer)

Shreejan Sharma
(Secretary)

Pragya Shrestha
(Executive Member)

Suman Shrestha
(Executive Member)

Sanjeev Shakya
(Executive Member)

NOA CHAPTER

NOA New England Chapter Executive Committee

DR. NIRANJANI MANI
PRESIDENT

SABITRI SHRESTHA
VICE PRESIDENT

LAXMAN SHRESTHA
SECRETARY

KALPANA DANGOL
TREASURER

PRAKASH KAJU
MEMBER

RADHA SHRESTHA
MEMBER

BHAKTA SHRESTHA
MEMBER

NOA ACTIVITIES

Seattle Chapter

Group Kayeta Puja

NOA ACTIVITIES

Florida Chapter

Buddha Jayanti 2022

Yenya Punhi 2022

NOA ACTIVITIES

Florida Chapter

Yenya Punhi 2022

NOA ACTIVITIES

Northern California Chapter

बसन्त

नवाह भुगनाकुलमिन भया भुमिनिवा

NOA ACTIVITIES

Northern California Chapter

NOA ACTIVITIES

Northern California Chapter

बसन्त

NEWAH ORGANIZATION OF AMERICA NORTHERN CALIFORNIA CHAPTER

NEPAL PARADE DAY 2022, San Francisco

INDRAJATRA FESTIVAL, Marina, Berkeley, CA

MHA POOJA CELEBRATION, Santa Rosa, CA

नवाह अगनाकजमिन असा अमानिवा

नवाह अगनाञ्जलन अथा अगनिका

NEWAH ORGANIZATION OF AMERICA

Public Charitable Organization, A 501 c3 Tax-exempt, Non-profit

NOA Annual Activities 2022-2023

Presented by Udaya Shrestha-NOA General Secretary

1. May 28, 2022, Saturday

Newah Organization of America (NOA) successfully organized 21st National Convention and Annual General Meeting (AGM) held in-person on Saturday, May 28, 2022 at Eastern Middle School, 300 University Blvd E, Silver Spring, Maryland. The program was well participated by a wide cross-section of the Nepali-Newah community members from the DMV area, Nepal and England still amidst the anxiety of Covid-19 pandemic. This year's convention theme was **"Role and Responsibility of youth in preserving Newah Culture, Tradition and Language"**. The program was broadcasted live on eNepalese, THV (production/broadcasting partner), Facebook/NOA group page and comprised of exciting youth panel discussion, youth presentations, beautiful and diverse cultural shows by renowned artists and local talents from DMV area, traditional *Samay Bajee* and many more.

2. July 10, 2022, Sunday

Newah Organization of America (NOA) successfully organized 10th Group *Kayeta Puja* (Bratabandha) Ceremony on Sunday, July 10th, 2022 at Washington Kali Temple, Maryland in the presence of a large cross section of community members and total of six (6) participating boys representing from New York, New Hampshire, Virginia and Maryland. *Kayeta Puja* is a unique and significant religious milestone ceremony considered as a rite of passage marking the boy's transitions to young adulthood, enabling to perform his duties faithfully, gain knowledge and take responsibilities according to Hindu scripture. Renowned Newah Priest Mr. Basav Rajopadhyay performed the sacred ritual ceremony.

3. August 5-7, 2022, Friday-Sunday

Newah Organization of America's (NOA) 1st vice president Mr. Mahindra MS Pradhan and 2nd vice president Mr. Rajesh Lal Shrestha attended 4th World Newa Convention on August 5-7, 2022 at big apple and World's Financial city New York, jointly organized by Newah Guthi, USA and World Newah Organization Chapter, USA. Mr. Pradhan also addressed the convention and extended warm greetings, noted commendable works of WNO and wishes successful completion of the program. Ms. Lochanitara Shakya, daughter of NOA's president Mr. Yagya Man Shakya also participated and presented beautiful and popular classical *Arya Tara* dance at the program which was widely received by the participants

4. September 17, 2022, Saturday

The Newah Organization of America (NOA) successfully completed one of the popular and biggest signature events of celebrating the 10th Annual *Yenya Punhi* (Indra Jatra) festival on Saturday, Sep-

tember 17, 2022 at the beautiful backdrop of Black Hill Regional Park, Boyds, Maryland near Washington DC metro area. Estimated 1500 participants from various Nepalese communities, organizations and media representatives enthusiastically gathered from 12:00 to 5:00 PM to witness an incredible festivity events of *Samay Baji* display (pyramid style), *Lakhey* (demon) dance, *Pulu Kisi* (white elephant) dance, enjoyed traditional Newari Cuisine *Samay Baji* (indigenous foods), premier of Mahisasur *Badh* play with the Astamatrika dance and the main event of lively procession of Kumari Rath Yatra (chariot pulling) accompanied by a stunning local Kumari *Maaju*. The event was generously supported by the large group of community members, sponsors, volunteers, well-wishers and have contributed much needed homemade delicious foods, drinks and financial needs. Due to this generous contributions, NOA team was able to serve traditional *Samay Baji* and drinks to all participants without incurring any fee.

4. November 19, 2022, Saturday

The Newah Organization of America (NOA) celebrated Nepal Sambat 1143 “National New Year”, commemorating Founder and National Hero Sankhadhar Sakhwa on Saturday, November 19, 2022. More than 200 Participants from Washington DC, Maryland and Virginia (DMV) area joined together to felicitate, exchange greetings and enjoy National New Year celebration uniquely named after the country Nepal. Distinguished guest Maryland house delegate Dr. Harry Bhandari attended the event and exchanged greetings. Popular pop Singer duo Mr. Sanjeep Pradhan and Mrs. Sarishma Amatya along with other local artists rocked the stage with beautiful and diverse cultural shows including popular Newah melodrama “Nepa Mandal”. The event was live streamed by e-Nepalese media and large audiences have viewed the program on Facebook social media.

5. December 10, 2022, Saturday

The Newah Organization of America (NOA) successfully celebrated the *Yomari Punhi* program on Saturday, December 10, 2022 at the residence of NOA secretary Mrs. Babita Shrestha, Germantown, MD. Attendees participated in learning and making unique Newah delicacy steaming *Yomari* with *chaku-teel* (sweet molasses with sesame seed) along with homemade traditional *Samay Baji*. *Yomari Punhi* is the celebration of famous Newah cuisine which is widely popular and is celebrated equally by majority of Newah and non-Newah families residing in US and beyond.

6. February 18, 2023, Thursday

The Newah Organization of America’s officials president Mr. Yagya Man Shakya, general secretary Mr. Udaya Shrestha while on visit to Nepal along with NOA country coordinator Mr. Kiran Ken Ranjit paid visit to Jagat Sundar Byonekuthi (JSB), met with the principal Ms. Sunita Manandhar, various staffs and learned about NOA sponsored students. NOA officials were impressed with the progress of the school and their activities. President Mr. Shakya assured of continuation and support of NOA scholarship program to the financially challenged students and other area. General secretary Mr. Shrestha handed Nrs. 30,000.00 to the principal to support and maintain traditional Newah museum and other projects.

7. April 22, 2023, Saturday

The Newah Organization of America (NOA) cordially organized and celebrated “NOA’s Life Members & Volunteers Appreciation Luncheon Program” at Flower Hill Community Center, Gaithersburg, MD on Saturday, April 22, 2023 as a token of outstanding support, love and contribution extended towards the NOA. Estimated 100 Nepali-Newah community members attended the event comprised of fun filled game Bingo with beautiful short cultural show, refreshments and steaming lunch.

REALTOR BRAJESH

DIRECT : (443) 600-7123

OFFICE : (410) 497-5238

REALTORBRAJESH@GMAIL.COM

REALTOR NADIM

DIRECT : (443) 516-6001

OFFICE : (410) 497-5238

NADIMMAHARJAN@GMAIL.COM

YOUR TRUSTED REAL ESTATE AGENT IS HERE

If you're searching for a real estate agent with proven track records, look no further.

MULTIPLE AWARDS

OVER 25 MILLIONS

OVER 50 TRANSACTIONS

REALTOR OF THE YEAR
2022

Let's make an appointment!

नवाह अगनाङ्कन अथा अर्भाबला

NEWAH ORGANIZATION OF AMERICA

Financial Report F.Y. 2022-2023

Divakar Dhaubhadel -Treasurer

INCOME	AMOUNT
DONATION DESIGNATED - CONVENTION	\$2522.54
DONATION DESIGNATED – GROUP KAYETA PUJA	\$4760.00
DONATION DESIGNATED – YENYA PUNHI	\$10361.00
DONATION DESIGNATED – NEPAL SAMBAT	\$3872.55
DONATION DESIGNATED - LIFE MEMBERS & VOLUNTEERS APPRECIATION	\$600.00
DONATIONS DESIGNATED – JSB SCHOLARSHIP	\$1774.51
DONATIONS DESIGNATED - MISCELLANEOUS	\$479.67
ADVERTISEMENTS - LUSKUS 2022 MAGAZINE	\$2960.00
MEMBERSHIP DUES	\$2460.00
ADVERTISEMENTS - LUSKUS 2023 MAGAZINE	\$625.00
DONATION DESIGNATED – GROUP KAYETA PUJA 2023	\$600.00
TOTAL INCOME	\$31,015.27
EXPENSES	AMOUNT
CONVENTION	\$4251.54
GROUP KAYETA PUJA	\$4884.79
YENYA PUNHI	\$4449.82
NEPAL SAMBAT	\$4995.73
LIFE MEMBERS & VOLUNTEERS APPRECIATION	\$1217.83
JSB SCHOLARSHIP-2022-23	\$1938.00
CONTRIBUTIONS/FINANCIAL SUPPORT	\$5100.00
LUSKUS 2022 MAGAZINE PRINTING/DESIGN	\$2380.00
MEETINGS & OFFICE EXPENSES	\$1792.80
CONVENTION 23	\$892.96
TOTAL EXPENSES	\$31,903.47
INCOME LESS EXPENSES	(\$888.20)
OPENING BALANCE	\$5897.66
ENDING BALANCE	\$5009.46

NOA LIFE MEMBERS

FOUNDING MEMBERS

Late Mr. Beda Pradhan
Silver Spring, Maryland

Mr. Tribhuvan Tuladhar
Herndon, Virginia

Mr. Ganesh Kayastha
Silver Spring, Maryland

Mr. Balaram Joshi
Silver Spring, Maryland

Mr. Hariman Shrestha
Adelphi, Maryland

Mr. Ratna Kaji Shakya
Silver Spring, Maryland

Mr. Shyam Lal Shrestha
Rockville, Maryland

Mr. Daya Ratna Shakya
Portland, Oregon

Mr. Krishna Charan Shrestha
Silver Spring, Maryland

Mr. Deepak Tuladhar
Silver Spring, Maryland

HONORARY LIFE MEMBERS

Dr. Satya Mohan Joshi
Lalitpur, Nepal

Mr. Durga Lal Shrestha
Kathmandu, Nepal

Late Prof. Manik Lal Shrestha
Kathmandu, Nepal

Late Dr. Padma Ratna Tuladhar
Kathmandu, Nepal

Mr. Madan Krishna Shrestha
Kathmandu, Nepal

Dr. Juhi Gubhani
Edmonton, Canada

Dr. David Gellner
Oxford, United Kingdom

Prof. Gautama Vajracharya
Madison, Wisconsin

Mrs. Ambica Shrestha
Kathmandu, Nepal

Dr. Chund Bajracharya
Patan, Nepal

Mr. Sanyukta Shrestha
London, United Kingdom

LIFE MEMBERS

Mr. Rajesh and Mrs. Rohini Shrestha
Woodbridge, Virginia

Mr. Season and Mrs. Heather Shrestha
Baltimore, Maryland

Mr. Ravi and Mrs. Meena Pradhan
Cockeysville, Maryland

Mr. Kiran & Mrs. Babita Shrestha
Lorton, Virginia

Dr. Prajwol and Dr. Mitsu Joshi
Richmond, Virginia

Mr. Bikas Man and Mrs. Anita Shrestha
Springfield, Virginia

Mr. Arendra and Mrs. Asha Shrestha
Hanover, Maryland

Mr. Upendra and Mrs. Jeena Shrestha
Woodbridge, Virginia

Mr. Rajeev and Mrs. Komal Karmacharya
Chantilly, Virginia

Mr. Dhruva and Mrs. Anita Shrestha
Saginaw, Michigan

Dr. Sudarshan and Mrs. Anita Tuladhar
Silver Spring, Maryland

Mr. Manoj and Mrs. Sunita Shrestha
Chicago, Illinois

Mr. Prabin and Mrs. Saroja Shrestha
Damascus, Maryland

Dr. Sanjip and Mrs. Sony Shrestha
Richmond, Virginia

Dr. Bibhakar Shakya and Late Dr. Dina Bangdel
Richmond, Virginia

Mr. Buddha Maharjan
Rockville, Maryland

Mr. Ajaya and Mrs. Aarati Pradhan
Frederick, Maryland

Mr. Jayambu and Mrs. Laxmi Ranjit
Gaithersburg, Maryland

Mr. Eros and Dr. Anita Tuladhar
Vienna, Virginia

Mrs. Sunita Shrestha
Falls Church, Virginia

Mr. Bishomver and Mrs. Elva Pradhan
Baltimore, Maryland

Mr. Dinesh Gurung
Baltimore, Maryland

Mr. Ishwor and Mrs. Pramila Rajbhandari Woodbridge, Virginia

Dr. Maheswor and Mrs. Beena Baidya
Laurel, Maryland

NOA LIFE MEMBERS

Mr. Suman and Mrs. Arpana Poudel

Annandale, Virginia

Mr. Suchitra Bahadur and Mrs. Nisha Shrestha,

San Antonio, Texas

Mr. Bimal Tamrakar

Fairfax, Virginia

Mr. Rajendra Shrestha

Richmond, Virginia

Late Mrs. Saraswati Maharjan

Springfield, Virginia

Mrs. Pratima Shrestha

Falls Church, Virginia

Mr. Mahendra and Mrs. Anita Shrestha

Woodbridge, Virginia

Mr. Rajesh Lal and Mrs. Sunita Shrestha

Germantown, Maryland

Mr. Mahindra and Mrs. Chhaya Pradhan

Gaithersburg, Maryland

Mr. Anup and Mrs. Anju Joshi

Frederick, Maryland

Mr. Divakar and Mrs. Meeli Dhaubhadel

Gaithersburg, Maryland

Mr. Bhuban and Mrs. Beena Pikha

Germantown, Maryland

Mr. Sagar and Mrs. Laxmi Lata Manandhar

Woodbridge, Virginia

Mr. Suman and Mrs. Edlyn Singh

Middle River, Maryland

Mr. Amrit Man and Mrs. Arachana Singh

Baltimore, Maryland

Mr. Sanjay and Mrs. Salina Bajracharya

Jupiter, Florida

Mrs. Laxmi Pradhan

Silver Spring, Maryland

Mr. Ananta Man and Mrs. Mamata Joshi

Towson, Maryland

Mr. Birendra and Mrs. Sharmila Pradhan

Queens, New York

Mr. Pushkar and Mrs. Bimala Prajapati

District of Columbia

Mr. Basav Rajopadhyay

Towson, Maryland

Mr. Bijendra and Mrs. Bindu P. Shrestha

Woodbine, Maryland

Mr. Dwarika and Mrs. Nirmala Shrestha

Greenbelt, Maryland

Mr. Hira Das and Mrs. Sharmila Shrestha

Columbia, Maryland

Mr. Purna Krishna and Mrs. Madhuri Shrestha

Germantown, Maryland

Mr. Ram Lal and Mrs. Chitra Shrestha

Greenbelt, Maryland

Dr. Roshan and Mrs. Sabita Shrestha

Laurel, Maryland

Mr. Sabin Lakhe and Mrs. Sharmila Shrestha

Burtonsville, Maryland

Mr. Shrihari and Mrs. Anjali Shrestha

West Palm Beach, Florida

Mr. Shyam K. Shrestha

San Francisco, California

Mr. Robin Man and Mrs. Rupsi H. Singh

Irving, Texas

Mr. Raju and Mrs. Kalpana Tamrakar

Wellington, Florida

Mr. Dil Bahadur Shrestha

Los Angeles, California

Mr. Nakul Shrestha

Los Angeles, California

Mr. Prabin Man Pradhan

Los Angeles, California

Mrs. Anita Shrestha

Los Angeles, California

Mr. Bimal Shrestha

Los Angeles, California

Mr. Gajindra Shrestha

Los Angeles, California

Mr. Kanhaiya Shrestha

Los Angeles, California

Mr. Narayan K. Shrestha

Los Angeles, California

Mrs. Sarada Shrestha

Los Angeles, California

Mrs. Sarita Shrestha

Los Angeles, California

Mr. Suresh Shrestha,

California

Mr. Radheshwar Shrestha,

California

Mr. Narayan Somenam

Santa Rosa, California

Mr. Budha Maharjan Santa Rosa, California

Mr. Shivjee Shrestha

Santa Rosa, California

Mr. Sunil Shakya

Santa Rosa, California

NOA LIFE MEMBERS

Mr. Ramesh Shrestha

Santa Rosa, California

Mr. Yagya Shrestha

Santa Rosa, California

Mr. Raju Shrestha,

Oregon

Dr. Deepak Shrestha

Springfield, Virginia

Mr. Mitra and Mrs. Khadga Laxmi Shrestha

North Hollywood, California

Mr. Sushil Lal and Mrs. Samjhana Shrestha

Fairfax, Virginia

Ms. Sunita Amatya

Silver Spring, Maryland

Mrs. Vijaya Shrestha

Bowling Green, Ohio

Mr. Krishna and Mrs. Saroj Prajapati

Rockville, Maryland

Mr. Dibya Hada

Rockville, Maryland

Mr. Bobby and Mrs. Reena Shrestha

Falls Church, Virginia

Mr. Raman Singh Shrestha

Glen Burnie, Maryland

Mr. Kiran Ken Ranjit

Hyattsville, Maryland

Mr. Shrijan & Mrs. Lalima Maskey

Virginia

Mr. Ramu Bishwakarma & Mrs. Babita Shrestha

Clarksville, Maryland

Mr. Ramji and Mrs. Durga Prajapati

Rockville, Maryland

Mr. Uday and Mrs. Romee Shrestha

Laurel, Maryland

Dr. Birendra and Mrs. Bemy Amatya

Vienna, Virginia

Mr. Kumar Sindurakar

Everett, Massachusetts

Mr. Khil Narayan Shrestha

Malden, Massachusetts

Mr. Sunny Kanskar (Sandeep)

Massachusetts

Mr. Bimal Chuke

Massachusetts

Mr. Ravi Raj Rajkarnikar

Massachusetts

Mr. Buddha Dongol

Massachusetts

Mr. Raju Man Shrestha

Malden, Massachusetts

Mr. Surendra Napit

Massachusetts

Mr. Roop Shakya

Malden, Massachusetts

Ms. Heena Bajracharya

Maryland

Mr. Uttam and Mrs. Galina Pradhan

Burtonsville, Maryland

Mr. Lok Darshan and Mrs. Melina Shrestha

Fairfax, Virginia

Mr. Yagya Man & Mrs. Mahima Shakya

Ellicott City, Maryland

Dr. Narayan and Mrs. Nirmala Rajbhandari

North Carolina

Mr. Madan Bahadur Shrestha

Arlington, Virginia

Mr. Rakesh Tuladhar

Fairfax, Virginia

Mr. Raj & Mrs. Champa Shrestha

Connecticut, Massachusetts

Mr. Suman and Mrs. Pushpa Shah Tuladhar

Odenton, Maryland

Mr. Ram & Mrs. Kabita Pradhan

South Riding, Virginia

Dr. Suresh & Mrs. Sajani Shrestha

Rockville, Maryland

Mrs. Ratna Ranjit

Wheaton, Maryland

Ms. Sabrina Shrestha

Greenbelt, Maryland

Dr. Roshan Lal and Mrs. Sita Shrestha

Rockville, Maryland

Mr. Rabindra and Mrs. Rama Shakya

Laurel, Maryland

Mr. Manish and Mrs. Subha Rajbhandari

Hyattsville, Maryland

Mr. Prabin and Mrs. Rohinee Banepali

Germantown, Maryland

Mr. Narendra Shakya

Baltimore, Maryland

Mrs. Shanta Kamal Shrestha

Burtonsville, Maryland

Mr. Jayaswor & Mrs. Rekha Shrestha

Centerville, Virginia

NOA LIFE MEMBERS

Mr. Narayan & Mrs. Chanda Ghalan
Alexandria, VA

Mr. Pancha & Mrs. Shanti Shrestha
Gaithersburg, Maryland

Mr. Navin Mohan & Mrs. Sumeetra Ranjit
Germantown, Maryland

Mr. Sunil & Mrs. Ami Mathema Pradhan
Cleveland, Ohio

Mr. Rajiv Menon & Mrs. Leena Shrestha-Menon
Ellicott City, Maryland

Mrs. Sarita Dongol,
Laurel, Maryland

Mr. Sachin Baidya & Mrs. Diwa Malla
Germantown, Maryland

Mr. Ganesh & Mrs. Ranjita Shrestha
Clarksburg, Maryland

Mrs. Hira Devi Shakya
Silver Spring, Maryland

Mr. Markandeya Man Singh Pradhan
Alexandria, Virginia

Mr. Rahendra & Mrs. Kanchan Suwal
Silver Spring, Maryland

Mr. Brajesh Maharjan
Laurel, Maryland

Mr. Raja & Mrs. Heena Shrestha
Springfield, Virginia

Mr. Samip Man Shrestha & Mrs. Richal Pradhan
Chantilly, Virginia

Mr. Prasaya & Rishna Shrestha
Clarksburg, Maryland

Mr. & Mrs. Bamadeva Aryal
Ashton, Maryland

Mr. Surendra Shrestha & Mrs. Srijana Karmacharya
Manassas, Virginia

Mr. Janak Shrestha & Mrs. Resha Amatya
Oakton, Virginia

Mr. Bir & Mrs. Kriti Sunuwar
Gaithersburg, Maryland

Mr. Manohar & Mrs. Anjali Shrestha
Aldie, Virginia

Mrs. Ramita Shrestha
Montgomery Village, Maryland

Mr. Krishna & Mrs. Ram Laxmi Koju Lakhemaru
Montgomery Village, Maryland

Mr. Rajesh & Mrs. Sabina Tuladhar
Clarksburg, Maryland

नेवा अर्गनाइजेसन
अफ
अमेरिकाया
नीनिक्वःगु तः मुंज्या
सुथां लायेमा धका
भितुना
देखाना त्वना ।

Purna K. Shrestha, Madhuri, Kritishma,
Kritika & Kritesh Shrestha
Germantown, MD

नेवा अर्गनाइजेसन
अफ
अमेरिकाया
नीनिक्वःगु तः मुंज्या
सुथां लायेमा धका
भितुना
देखाना त्वना ।

Suman Tamrakar, Reshmi Ranjit Tamrakar,
Kanchan & Sujata Tamrakar
Gaithersburg MD

बसन्त

नवाः अर्गनाइजेसन असा अर्गनाइजेसन

NOA

LIFE MEMBER'S
GRADUATED CHILDREN

Urusha Shrestha

D/O Udaya and Romee Shrestha
MS in Professional Studies
Georgetown University,
Washington, DC, 2022

Kritesh Krishna Shrestha

S/O Purna Krishna /Madhuri Shrestha
MS in Information of Data Science
University of California,
Berkeley, CA, 2022

Princy Sindurakar

D/O Kumar / Sahanshila Sindurakar
BS in Arts and Biology
College of Holy Cross,
Worcester, MA, 2022

Jwoyal Ranjit

S/O Jayambu/Laxmi Ranjit
BS in Aerospace Engineering
University of Maryland,
College Park, MD, 2023

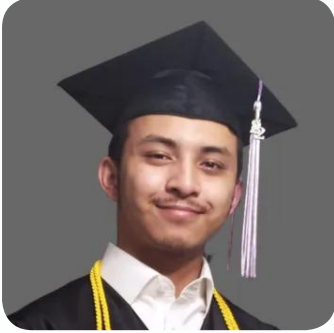

Pranav Shrestha

S/O Rajesh Lal / Sunita Shrestha
BS in Civil & Environmental Engineering,
University of Maryland,
College Park, MD, 2023

NOA LIFE MEMBER'S GRADUATED CHILDREN

Kabindra Raj Suwal

S/O Rahendra Raj Suwal and Kanchan Khwaunju.
Associate Degree in Information Science.
Montgomery College,
Rockville, MD, 2022

Mala Laxmi Pradhan

D/O Mahindra/Chhaya Pradhan
Magruder High School
Gaithersburg, MD, 2022

Ayush Joshi

S/O Anup / Anju Joshi
Urbana High School
Fredrick, MD, 2022

Bidwottam Mohan Ranjit

S/O Navin Mohan / Sumeetra Ranjit
Seneca Valley High School
Germantown, MD, 2022

NOA LANGUAGE CLASS STUDENT

Abhi Dhaubhadel

Aditya Shakya

Alex Shrestha

Anuj Shrestha

Aryan Shrestha

Mala Pradhan

Bidwottam Ranjit

Lochanitara Shakya

Prisha Shrestha

Bibhusha Pikha

Manindra Pradhan

Vedah K. Shrestha

Mega Joshi

Lujala Ranjit

Roseeta Shrestha

Vani Aryal

Jr. Yagya M Shakya

Arya Tara Shakya

Wonjala Prajapati

NOA SPONSORSHIP PROGRAM

Jagat Sundar Bwonekuthi

Aiswortha Sonam

Sponsor by :
Mr. Rajesh and Mrs. Sunita Shrestha

Ankit Shahi

Sponsor by :
Mr. Kiran and Mrs. Baba Ranjit

Apurva Karmacharya

Sponsor by :
Mr. Udaya and Mrs. Romee Shrestha

Bandana Suwal

Sponsor by :
Mr. Nikku Singh and Mrs. Shristi Joshi Singh

Dinesh Tamang

Sponsor by :
Mr. Divakar and Mrs. Meeli Dhaubhadel

Fida Khatun

Sponsor by :
Ms. Nitisha and Kritisha Karmacharya

Kushal Tamang

Sponsor by :
Mr. Ramu Bishwakarma and Mrs. Babita Shrestha

Prince Lama

Sponsor by :
Mr. Rajesh and Mrs. Rohini Shrestha

NOA SPONSORSHIP PROGRAM

Jagat Sundar Bwonekuthi

Rijana Ghising

Sponsor by :
Mr. Udaya and Mrs. Romee Shrestha

Rishika Rana

Sponsor by :
Mr. Samip Man and Mrs. Richal Shrestha

Rojan Maharjan

Sponsor by :
Mr. Ishwar and
Mrs. Pramila Rajbhandari

Sajal Shrestha

Sponsor by :
Mr. Nikku Singh and Mrs. Shristi Joshi
Singh

Saroj Shrestha

Sponsor by :
Mr. Mahindra and
Mrs. Chhaya Pradhan

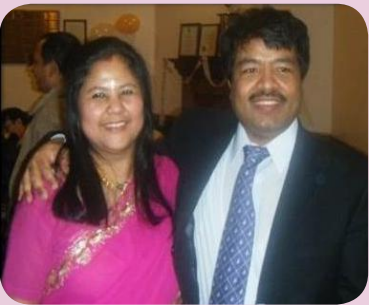
Suhan Balami

Sponsor by :
Mr. Ravi and Mrs. Meena Pradhan

Suhani Balami

Sponsor by :
Mr. Ram Lal and Mrs. Chitra Shrestha

Vishan Lama

Sponsor by :
Mr. Sushil and Mrs. Samjhana Shrestha

NOA

SPONSORSHIP PROGRAM

Jagat Sundar
Bwonekuthi

Yanchang Lama

Sponsor by :
Mr. Rajesh and Mrs. Rohini Shrestha

Yurika Maharjan

Sponsor by :
Mr. Rajeev and Dr. Komal Karmacharya

WISHING

NOA

a grand success on

22nd

Annual Convention and General Meeting !

Lakshmi and Prakash Yadav
Silver Spring, MD

नेवा अर्गनाइजेसन
अफ
अमेरिकाया

नीनिक्वःगु

तः मुंज्या

सुथां लार्येमा धका

मिंतुना

देखना त्वना ।

Ratna Kaji, Heera Shakya Family
Silver Spring, MD

बसन्त

नवाः अर्गनाइजेसन अफ अमेरिका

जि मतिना यानान्तु च्वना

अन्नपूर्ण दर्धन्धारी

जि याना: मतिना वैत
 ख: मतिना जि याना वैत
 तर,
 व जिगु मतिनाया भाव हे मथुल
 मतिना छुकियात धैगु धका हे व थ्वीइका काय् मफुत
 जीगु मतीना स्वच्छ, ख
 जिगु मातिना निर्मल ख
 अय्न्,
 व जिगु मतिना गज्यगु घका नाला हे काय् मफुत
 वैगु नुगल्य् खोट दुला व: जी मसिल
 वैगु भाव नकचरा धका न थ्वीके मफुत
 अय्न्,
 जी वैत मतिना यानान्तु च्वना
 मतिना बियान्तु च्वना
 जिगु नुगले व घा: यानान्तु च्वन
 जी वैत मतिना यानान्तु च्वना

रामेश्वोर मिश्रण श्रेष्ठ

गजल

लाकेगु व काकेगु बाहेक छुंहे मखं थौंया मनुखं
 न्ह्याक्व न्यंसां गरुडपुराणया वाखं थौंया मनुखं

सुनां म्वात्तले हेरचार ला छु? तेरपुछ तकं मया:
 सीधुंका: क्यनेत ख्वइ, च्वनी दुखं थौंया मनुखं

मत्य:गु मज्यूगु सकतां यानाहेच्वन जीवन हनेत
 निर्धक्कं सास: ल्हा:गु खनेमदु सुखं थौंया मनुखं

मांबौ व देया मतिना यक्व दु धाल उमिसं हे
 आप्रवासी जू वनाहेच्वन कया: सगं थौंया मनुखं

प्वंगु ल्हा: निपा जक छुं यनेमदु ,खनाहे च्वंगु ख:
 अय्न् गथे जक मथू थ्व मूखं थौंया मनुखं

Congratulations

on **NOA's**

22nd

Annual

Convention

and

General Meeting!

नवाह गगनाळ्ळवन ग्या गगनिवा

NEWAH ORGANIZATION OF AMERICA

Sanjeep Pradhan
 and
 Sarishma Amatya
 Baltimore, Maryland

नवाह अगनाकडमन अया अर्गानिवा

NEWAH ORGANIZATION OF AMERICA

पलायन

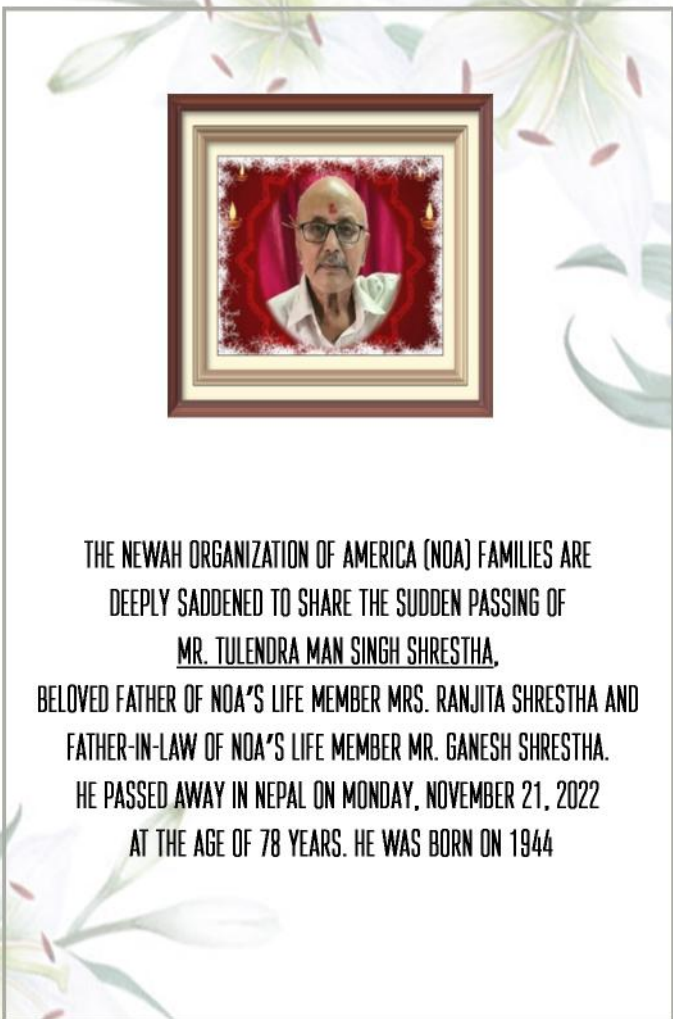
नरेश अमात्य

लक्ष्मी सरस्वतीया नतसुत हे मब्यात
धनधान्यया देवीया नं थःगु घमण्ड दु
ज्ञान, कला, साधनाया देवीया मदैगुला खँ हे मन्त
इपिं नापं च्वने मफुत अर्थात मंमत उकिं बायगु
बिचाःयात

लक्ष्मी नेपालं विदेशय् पलायन जुल

गुब्सं निसें लक्ष्मी विदेश पलायन जुल,
सरस्वतीया ज्यां फाइदा मजुल
सरस्वतीया ज्यां नां दत तर दां मन्त
नयेतनं अभावं थाकुया वल
दरिद्र ककंकाली जुजुं वन

छक सरस्वती फेसबुक स्वया चंबले
वं लक्ष्मी अनलाइन खंकल
वं हाइ लक्ष्मी धाल
लक्ष्मिनं हाइ धाल
इमि हानं नतसत ब्यात
इमिगु थःथःगु सुखदुख ब्याकल
इपिं हानं नापं च्वने माःगु ताय्कल
नापं च्वनेगु निर्णय यात
कन्हय खुन्हुद
देशय् हल्ला खल्ला जुल
देगलय् ससु द्यः मरु !

THE NEWAH ORGANIZATION OF AMERICA (NOA) FAMILIES ARE
DEEPLY SADDENED TO SHARE THE SUDDEN PASSING OF
MR. TULENDRA MAN SINGH SHRESTHA,
BELOVED FATHER OF NOA'S LIFE MEMBER MRS. RANJITA SHRESTHA AND
FATHER-IN-LAW OF NOA'S LIFE MEMBER MR. GANESH SHRESTHA.
HE PASSED AWAY IN NEPAL ON MONDAY, NOVEMBER 21, 2022
AT THE AGE OF 78 YEARS. HE WAS BORN ON 1944

नवाह अगनायुद्धन अथा अमबिदा

NEWAH ORGANIZATION OF AMERICA

Public Charitable Organization, A 501 c3 Tax-exempt, Non-profit

(May 12, 1920 ~ October 16, 2022)

Dear NOA Founding Members, Life Members, Friends & Community Members!

Jwojalapa! Namaste!

The Newah Organization of America (NOA) families are deeply saddened to share the sudden passing of Dr. Satya Mohan Joshi, the Centenarian, the Legend and a Prominent Nepali-Newah Scholar, Writer, Researcher and Historian. Dr. Joshi is NOA' honorary life member, advisor and well-wisher of this organization. Dr. Joshi is a three-time recipient of the prestigious Madan Puruskar Laureate and author of more than 60 publications on literature, culture and history of Nepal. He is an intelligent, honorable and iconic figure with unparalleled contributions and a great example of simple living & high thinking. He passed away peacefully on Sunday, October 16, 2022 at the age of 103 in Lalitpur, Nepal. He was born in May 12, 1920.

NOA is honored to have Dr. Joshi's graceful presence as a Chief Guest & Keynote Speaker in 12th National Convention held on May 25, 2013, Nepal Sambat 1141 celebration on November, 2020 and many other programs. We deeply regret the loss of one of our own very prominent Newah community members and join the whole Nation in mourning the profound loss of towering figure who has touched so many lives and contributed so much during his lifetime.

The NOA extends heartfelt condolences to the colossal loss of Dr. Joshi. May god give strength and peace to the entire bereaved family members. Our thoughts and prayers are with family and loved ones during this difficult time. Let us pray for the eternal peace of the departed soul.

Sincerely,

The Executive Committee
The Newah Organization of America (NOA)

नवाह अगनाऊहन अदा अमीनदा

NEWAH ORGANIZATION OF AMERICA

Public Charitable Organization, A 501 c3 Tax-exempt, Non-profit

(1923~April 15, 2023)

Dear NOA Founding Members, Life Members, Friends & Community Members!

Jwojalapa! Namaste!

The Newah Organization of America (NOA) families are deeply saddened to share the sudden passing of Mrs. Radha Devi Joshi, Radha Devi Joshi, wife of Centenarian Legend and NOA Honorary Member late Dr. Satya Mohan Joshi. She passed away while undergoing treatment at KIST hospital, Lalitpur, Nepal on Saturday, April 15, 2023, at the age of 100 years. She was born in 1923 in Lalitpur, Nepal. Legend Dr. Joshi also passed away at the same hospital on October 16, 2022 at the age of 103.

Mrs. Joshi is survived by three sons, three daughters, three daughters-in-law, three sons-in-law, thirteen grandchildren, and ten great-grandchildren. We regret the loss of one of our own very prominent Newah community members who has touched many lives, served and contributed so much during her lifetime.

The NOA extends heartfelt condolences to the entire Joshi family. May god give strength and peace to the entire bereaved family members. Our thoughts and prayers are with family and loved ones during this difficult time. Let us pray for the eternal peace of the departed soul.

Sincerely,

The Executive Committee
The Newah Organization of America (NOA)

Heartfelt Condolences

(OCTOBER 2, 1945~APRIL 4, 2023)

THE NEWAH ORGANIZATION OF AMERICA (NOA) FAMILIES ARE DEEPLY SADDENED TO SHARE THE SUDDEN PASSING OF **MR. GHANA SHYAM KAYASTHA**, BELOVED FATHER OF NOA'S LIFE MEMBER AND ACTIVE VOLUNTEERS MRS. ROMEE SHRESTHA, MRS. AMI PRADHAN AND FATHER-IN-LAW OF NOA'S GENERAL SECRETARY MR. UDAYA SHRESTHA AND LIFE MEMBER AND ACTIVE SUPPORTER MR. SUNIL MATHEMA PRADHAN. HE PASSED AWAY PEACEFULLY IN KATHMANDU, NEPAL ON TUESDAY, APRIL 4, 2023 AT THE AGE OF 77 YEARS. HE WAS BORN ON OCTOBER 2, 1945

(BS 2079/03/23~BS 1978/10/08)

THE NEWAH ORGANIZATION OF AMERICA (NOA) FAMILIES ARE DEEPLY SADDENED TO SHARE THE SUDDEN PASSING OF **MRS. GOPI LAXMI PRADHAN**, BELOVED MOTHER OF NOA S LIFE MEMBER MRS. BINDU SHRESTHA AND MOTHER-IN-LAW OF NOA S LIFE MEMBER MR. BIJENDRA SHRESTHA. SHE PASSED AWAY IN KATHMANDU, NEPAL ON THURSDAY, JULY 7, 2022, (B.S. 2079 03 23) AT THE AGE OF 101 YEARS. SHE WAS BORN IN B.S. 1978 10 08.

THE NEWAH ORGANIZATION OF AMERICA (NOA) FAMILIES ARE DEEPLY SADDENED TO SHARE THE SUDDEN PASSING OF **MRS. LAXMI DEVI SHRESTHA**, BELOVED MOTHER OF NOA'S LIFE MEMBER AND ACTIVE VOLUNTEER MR. GANESH SHRESTHA AND MOTHER-IN-LAW OF NOA'S LIFE MEMBER AND ACTIVE VOLUNTEER MRS. RANJITA SHRESTHA. SHE PASSED AWAY ON FRIDAY, JUNE 24, 2022 IN KATHMANDU, NEPAL. SHE WAS 77 YEARS OLD AND WAS BORN IN 1945.

THE NEWAH ORGANIZATION OF AMERICA (NOA) FAMILIES ARE DEEPLY SADDENED TO SHARE THE SUDDEN PASSING OF **MR. MOTI KRISHNA TULADHAR**, BELOVED FATHER OF NOA'S LIFE MEMBER MRS. ANITA TULADHAR AND FATHER-IN-LAW OF NOA'S LIFE MEMBER AND ACTIVE SUPPORTER DR. SIDERSAN MAN TULADHAR. HE PASSED AWAY IN ASON, KATHMANDU, NEPAL ON TUESDAY, BHADRA 14, 2079 B.S. (AUGUST 30, 2022) AT THE AGE OF 108 YEARS. HE WAS BORN ON FALGUN 4, 1971 B. S.

Heartfelt Condolences

THE NEWAH ORGANIZATION OF AMERICA (NOA) FAMILIES ARE DEEPLY SADDENED TO SHARE THE SUDDEN PASSING OF MRS. NANI MAIYA SHRESTHA, BELOVED MOTHER OF NOA'S PAST PRESIDENT AND ADVISOR MR. RAJESH SHRESTHA, ACTIVE SUPPORTERS MR. NABIN SHRESTHA, MR. RABIN SHRESTHA AND MOTHER-IN-LAW OF NOA'S LIFE MEMBER AND ACTIVE VOLUNTEER MRS. ROHINI SHRESTHA. SHE PASSED AWAY PEACEFULLY IN KATHMANDU, NEPAL ON FRIDAY, JANUARY 27, 2023 AT THE AGE OF 80 YEARS. SHE WAS BORN ON OCTOBER 9, 1942 (B.S. 1999, ASWIN 23).

THE NEWAH ORGANIZATION OF AMERICA (NOA) FAMILIES ARE DEEPLY SADDENED TO SHARE THE SUDDEN PASSING OF MRS. NARAYAN DEVI SHRESTHA, BELOVED MOTHER OF NOA'S LIFE MEMBER AND ACTIVE VOLUNTEER MRS. BINA SHRESTHA AND MOTHER-IN-LAW OF NOA'S LIFE MEMBER AND ACTIVE VOLUNTEER MR. BHUVAN PIKHA. SHE PASSED AWAY PEACEFULLY IN KATHMANDU, NEPAL ON FRIDAY, JANUARY 13, 2023 AT THE AGE OF 85 YEARS. SHE WAS BORN IN SEPTEMBER 21, 1938.

THE NEWAH ORGANIZATION OF AMERICA (NOA) FAMILIES ARE DEEPLY SADDENED TO SHARE THE SUDDEN PASSING OF MRS. SHANTA KAMAL SHRESTHA, NOA'S LIFE MEMBER AND BELOVED MOTHER OF MR. PRABHAS SHRESTHA, NOA SUPPORTER AND WELL-WISHER. SHE PASSED AWAY IN KATHMANDU, NEPAL ON SATURDAY, JULY 2, 2022, AT THE AGE OF 71 YEARS. SHE WAS BORN ON MARCH 5, 1951 IN KATHMANDU, NEPAL.

THE NEWAH ORGANIZATION OF AMERICA (NOA) FAMILIES ARE DEEPLY SADDENED TO SHARE THE SUDDEN PASSING OF MR. SURENDRA LAL SHRESTHA, BELOVED FATHER OF NOA'S FORMER VICE PRESIDENT AND LIFE MEMBER MR. SUSHIL LAL SHRESTHA AND FATHER-IN-LAW OF NOA'S LIFE MEMBER AND ACTIVE VOLUNTEER MRS. SAMJHANA SHRESTHA. HE PASSED AWAY IN KATHMANDU, NEPAL ON SUNDAY, JULY 17, 2022, AT THE AGE OF 81 YEARS. HE WAS BORN ON NOVEMBER 15, 1941.

Travel with us!

airzone travel

Great Service. Best Price.

GUARANTEED

FEATURING

- Discounted Business Class Fares
- Special Group Fares
- Cruises
- Hotel Reservations
- Car Rentals
- Tour Packages
- Trekking Packages
- Vacation Packages
- Travel Insurance

Reservations:

Washington, DC Metro: 301.979.7397

Denver, Colorado: 720.399.4623

Nepal: +977-1-5546766

Our travel specialists have served travellers for over 20 years, and have experience with all major airlines all over the world. We will provide you with options that will match your travel budget.

CALL AIR ZONE TRAVEL FOR A HASSLE FREE, LOWEST AIRFARES TO NEPAL, INDIA AND WORLDWIDE.

We also offer lowest air fare tickets from Nepal to USA

Rajesh
EXT 100

Biyush
EXT 101

Mona
EXT 102

Kavita
EXT 103

Toll Free: 1.888.597.8798
info@airzonetravel.com

OPEN 24/7/365
FOR YOUR CONVENIENCE

Join our mailing list by emailing info@airzonetravel.com and be the first to know of airfare specials, amazing deals, and other important travel news.

www.airzonetravel.com

Curry Place

Indian Cuisine

Fresh ingredients, better taste

Daily Hours

LUNCH - 11:30 AM - 2:30 PM

DINNER - 4:30 - 9:30 PM

ORDER ONLINE

11229 New Hampshire Ave, Silver Spring, MD 20904

Phone: (301) 593-7222

We are **OPEN** for DINE - IN,
PICK UP and DELIVERY
on regular hours, ensuring
customer's & employee's safety.

ORDER @ GERMANTOWN

12951 Wisteria Drive
Germantown, Maryland 20874
Phone : 301 972 1005

ORDER @ SILVER SPRING

11229 New Hampshire Avenue
Silver Spring, Maryland 20904
Phone : 301 593 7222

For more details

www.curryplacemd.com

CLASSIC GROUP

Diversify with expertise

We have a showcase of artistically crafted exclusive collections of exceptionally beautiful diamond jewellery.

RINGS | EARRINGS | NECKLACE | PENDENT | BANGLE
BROOCH | TOP | HALF BANGLE | CROWN | EAR CLIP

www.queensdiamond.com

www.classicdiamond.com.np

www.classicdevelopers.com.np

QUEENS DIAMOND
& JEWELRY

USA : **New York**
37-19 74th St,
Jackson Heights, NY 11372
Tel: (718-424-2690), Fax: 718-424-2805
Info@queensdiamond.com

CLASSIC DIAMOND
& JEWELRY

USA : **Maryland**
11160 Veirs Mill Road
Wheaton, Maryland, 20902
Tel: (301) 949-0900, Fax 301-949-0911
Info@theclassicdiamond.com

CLASSIC DIAMOND
JEWELLERS

NEPAL:
KATHMANDU: New Road, Kathmandu
Tel: 977-1- 222540, 4222655
LALITPUR: Harihar Bhawan, Lalitpur
Tel: 977-1- 5546462, 5546463
classicjnp@gmail.com

CLASSIC
DEVELOPERS

NEPAL:
Satdobato, Lalitpur
Tel: 977-1- 5251007, 5251467
Info@classicdevelopers.com.np